

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 21 iunie 2018
SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	5 – 12
2.	Dezbaterea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul penal – art. 237; Codul contravențional – art. 272¹, 402, 408, 409</i>). Procedura de vot s-a transferat pentru ședința ulterioară. Nr. 170 din 28.05.2018	12 – 24 90
3.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova (<i>art. 392</i>). Nr. 15 din 01.02.2017	24 – 26 90
4.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova (<i>art. 227, 228, 242</i>). Nr. 144 din 12.05.2017	26 – 33 90
5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman. Nr. 115 din 10.04.2018	33 – 42 89
6.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 599 din 30 septembrie 1999 privind aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova (<i>art. 31</i>). Nr. 405 din 27.12.2017	42 – 45 90 – 91

7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (<i>art. 4, 6, 8 ș.a.</i>). Nr. 181 din 05.06.2018	45 – 48 91
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Codul transporturilor rutiere – art. 7, 37, 46; Codul fiscal – art. 336, 344, 346 ș.a.</i>). Nr. 101 din 28.03.2018	48 – 58 90
9.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind organizarea judecătorească – art. 61, 62, 161; Legea cu privire la statutul judecătorului – art. 6, 9, 19, 20, 20¹, 24, 24¹, 25, 26, 26¹, 29; Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii – art. 3, 4, 7, 7¹, 8¹, 9, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27¹, 27²; Legea privind Institutul Național al Justiției – art. 15, 27; ș.a.</i>). Nr. 182 din 05.06.2018	58 – 65 91
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru completarea Legii cadastrului bunurilor imobiliare nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998 (<i>art. 55¹</i>). Nr. 132 din 26.04.2018	65 – 73 91 – 92
11.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind siguranța traficului rutier – art. 2, 33, 36; Codul contravențional – art. 238, 241¹, 241², 245</i>). Comasarea în lectura a doua cu proiectul de Lege nr. 155 din 17.05.2018, considerat ca proiect de bază. Nr. 139 din 03.05.2018	73 – 89 92
12.	ORA ÎNTREBĂRILOR Prezentarea răspunsurilor la întrebări: - Prezentarea răspunsului la întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, de către domnul Andrei Chistol, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în domeniul culturii, referitor la soluționarea	93 – 95

problemei de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării ce ține de achitarea sumei de 30 mii lei câștigătorului proiectului guvernamental „Noaptea muzeelor” în Cetatea Soroca.

- Prezentarea răspunsului la întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, de către doamna Angela Cutasevici, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în domeniul educației, referitor la inițiativa ministerului de a exclude notarea elevilor la disciplina Educație fizică. 95 – 98

- Prezentarea răspunsului la întrebarea domnului deputat Iurie Țap, de către domnul Anatol Usatîi, secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii în domeniul construcțiilor și infrastructurii drumurilor, referitor la asigurarea întreținerii drumurilor naționale, și anume cosirea ierbii și arbuștilor din zona acestora. 102 – 104

- Prezentarea răspunsului la întrebarea domnului deputat Iurie Țap, de către domnul Anatol Usatîi, secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii în domeniul construcțiilor și infrastructurii drumurilor, referitor la problema întreținerii drumurilor naționale, în special pe segmentul Gura Camencii-Florești. 104 – 106

- Prezentarea răspunsului la întrebarea domnului deputat Iurie Țap, de către domnul Dorin Purice, secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne în domeniul ordinii și securității publice, prevenirii și combaterii criminalității, referitor la rezultatele examinării cazului care a avut loc la piața agricolă din orașul Anenii Noi. 106 – 108

Prezentarea răspunsurilor la interpelări:

- Prezentarea răspunsului la interpelarea domnului deputat Iurie Țap, de către domnul Anatol Usatîi, secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii în domeniul construcțiilor și infrastructurii drumurilor, referitor la politicile statului în vederea eficientizării gestionării fondului locativ. 99 – 100

- Prezentarea răspunsului la interpelarea domnului deputat Iurie Țap, de către domnul Anatol Usatîi, secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii în domeniul construcțiilor și infrastructurii drumurilor, referitor la politicile în domeniul serviciilor publice de 100 – 102

	<p>gospodărie comunală care urmează a fi asigurate de către autoritățile publice locale.</p> <p>Adresarea întrebărilor:</p> <p>- Întrebarea domnului deputat Anatolie Labuneț, adresată Prim-ministrului Republicii Moldova, referitor la executarea prevederilor legislației în domeniul asigurării sociale a funcționarilor publici cu statut special și a cadrelor militare, valabile pînă la 1 ianuarie 2010.</p> <p>- Întrebarea domnului deputat Fiodor Gagauz, adresată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, referitor la posibilitatea creării Agenției de Mediu Găgăuzia, cu sediul în municipiul Comrat.</p> <p>- Întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, adresată Ministerului Justiției, referitor la modificarea cadrului legal electoral.</p> <p>- Întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, adresată Guvernului Republicii Moldova, referitor la problema restanțelor salariale ale S.A. „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”.</p> <p>- Întrebarea domnului deputat Iurie Țap, adresată Guvernului Republicii Moldova, referitor la elaborarea noii Legi privind dezvoltarea regională în Republica Moldova în vederea lichidării discrepantei dintre mediul rural și cel urban.</p> <p>- Întrebarea domnului deputat Iurie Țap, adresată Guvernului Republicii Moldova, referitor la elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național.</p>	<p>109</p> <p>109 – 110</p> <p>110 – 111</p> <p>111</p> <p>111 – 112</p> <p>112</p>
14.	<p>DECLARAȚII</p> <p>Declarația domnului deputat Iurie Țap despre sfidarea legii, autoritățile statului subordonate politic și acoperirea mării corupții.</p>	112 – 114

Ședința începe la ora 10.07.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Valeriu Ghilețchi, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să vă luați locul.

Secretariatul să ne anunțe dacă avem cvorumul, ca să începem. Să vedem care este prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 90 de deputați. Nu și-au înregistrat prezența deputații: Mitriuc Ghenadi – cerere, Bolea Vasile – cerere, Batrîncea Vlad – cerere, Vlas Ștefan – deplasare, Zagorodnîi Anatolie – cerere, Vremea Igor – deplasare, Ivanov Violeta – deplasare, Răducan Marcel – deplasare, Grișciuc Simion – cerere, Ghimpu Mihai.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Pentru a începe ședința să onorăm, inițial, Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Vă salut încă o dată. Deschidem ședința plenului de astăzi, 21 iunie 2018. Înainte de a trece la subiectele legate de ordinea de zi, dați-mi voie să fac anunțul obișnuit cu referire la perioada premergătoare ședinței de astăzi în care și-au sărbătorit zilele de naștere doi colegi de ai noștri: Marian Lupu și Demian Caraseni. Vă urăm „La mulți ani”, felicitări, realizări frumoase. (*Aplauze.*)

Biroul permanent, în ședința sa de ieri, a luat o decizie și a propus un supliment la ordinea de zi de astăzi, 21 iunie 2018, care a fost repartizată și o aveți, pe care, bineînțeles, o voi supune votului, nu, însă, înainte de a discuta pe marginea a două propuneri care sînt venite din partea colegilor, și anume din partea Comisiei speciale, creată cu acest scop ... președintele căreia este domnul Odnostalco.

Se propune introducerea pe ordinea de zi de astăzi, 21 iunie 2018, a unui proiect de Hotărîre cu privire la raportul Comisiei speciale pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului. Proiectul are număr de înregistrare 390 din 15 decembrie 2017.

Domnule Odnostalco,

Vă rugăm frumos să ne comunicați mai multe, inclusiv argumentele pe care le aveți pe marginea acestei propuneri. Aveți un minut la dispoziție.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Господин Председатель,

В прошлом году была создана специальная комиссия по расследованию громких случаев суицида, которые мы имели – случаи, которые происходили страшными методами, последствие on-line игры, последствие соцсетей, – в эту проблему мы включились. Была создана специальная комиссия для этого. Мы проработали, мы заслушали всех ответственных лиц, есть выводы, есть законодательные инициативы, поэтому просьба для обсуждения отчета включить его в повестку дня сегодняшнего заседания.

Если не получается на сегодня по тем причинам, что необходимо дополнительно, чтобы были представители министерства или других ведомств, можно это включить самое позднее на следующую неделю.

Domnul Andrian Candu:

Înțelegem că raportul este gata?

Domnul Vladimir Odnostalco:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Înțelegem că propunerile sînt toate în acest proiect de hotărîre?

Dragi colegi,

Care este opinia voastră, dacă ar trebui să examinăm astăzi sau, poate, să introducem astăzi pe ordinea de zi pentru următoarea săptămîină sau pentru următoarea perioadă?

Nu văd nici o opinie. Voi supune votului, evident.

Dragi colegi,

Cine este pentru introducerea pentru perioada următoare, haideți mai bine s-o facem, să nu fie chiar astăzi pe nepregătite, pentru următoarea perioadă bisăptămînală, pe următoarea agendă, a proiectului de Hotărîre cu privire la raportul Comisiei speciale pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului, proiectul nr. 390 din 15 decembrie 2017, care a fost elaborat de Comisia specială creată în acest scop.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Plenul Parlamentului a acceptat propunerea, domnule Odnostalco. La următoarele ședințe se va regăsi acest proiect pe ordinea de zi.

O altă propunere vine din partea colegilor noștri din Frațiunea Partidului Socialiștilor, și anume audierea Guvernatorului Băncii Naționale a Moldovei cu privire la al doilea raport integral de investigații privind furtul miliardului, emis de Compania „Kroll”, audierea Procurorului General, procurorului anticorupție și a directorului Centrului Național Anticorupție privind atragerea la răspundere a persoanelor vinovate.

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție.

Domnul Vladimir Țurcan:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Iată deja, practic, patru ani de când a fost săvârșit acest furt al miliardului sub acoperirea guvernării, evident că deja care a fost și cei care sînteți acum, dar, cu regret, pînă în ziua de azi poporul așa și ... dar și deputații, noi, Parlamentul, așa și nu avem o informație deplină, reală, concretă: cine sînt cei care sînt vinovați? Unde-s banii? Cînd vor fi întorși?

Apar în societate mai multe versiuni, mai multe explicații, deci Procuratura Generală, în genere, se ocupă cu elaborarea unei Strategii de recuperare a surselor furate, a banilor furați, ceea ce este, în genere, straniu. Unii interpretează că „Kroll” este o bandă de aferiști ș.a.m.d.

Deci noi trebuie să cunoaștem adevărul și din cauza asta fracțiunea insistă ca să fie inclusă în ordinea de zi audierea Guvernatorului, Procurorului General, procurorului anticorupție și a directorului Centrului Național Anticorupție.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Carp,

În acest context?

Vă rog frumos.

Aveți două minute la dispoziție.

Domnul Lilian Carp:

Noi, cu adevărat, am făcut mai multe inițiative și Partidul Liberal, și alte fracțiuni, și Partidul Liberal Democrat, în ceea ce privește audierea acestor structuri de stat care au fost responsabile pentru a proteja banul public pentru a nu fi furat.

Noi deja avem ... acuși sînt patru ani de zile de când această fraudă bancară „ne-a făcut vestiți în toată lumea” despre cum, practic, 1/3 din PIB-ul țării a fost furat într-o singură lună. Cînd lumea se chinuia prin campanii electorale, cineva își făcea avere.

De aceea, mai ales că avem atâtea informații aruncate, pe de-o parte, pe de alta, atâtea învinuiri reciproce. Uneori am impresia că hoții încep între ei să se învinuiască care a furat mai mult, acela zice că Platon, Platon zice că Shor, Shor zice că ceilalți, toți la un loc. Raportul „Kroll” ba că este o instituție serioasă care ne-a pus pe masă informație cine au fost beneficiarii, ba că sînt o bandă de escroci, așa spune, cel puțin Shor, care a fost și a luat mită de un milion. Și întrebarea este: pe cine noi, pînă la urmă, am luat ca să ne poată face această investigație?

De aceea noi, cu adevărat, aici trebuie să chemăm în plenul Parlamentului aceste instituții ale statului pentru a ne informa, cel puțin, cum merge procedura și, propriu-zis, recuperarea banilor, care sînt, dacă nu nume, pentru a nu prejudicia propriu-zis procesul, așa, noi trebuie să știm ce bani se întorc anume din furtul miliardului și nu din vânzarea dividendelor băncilor care au fost sau a activelor. Și noi trebuie să cunoaștem, poporul trebuie să cunoască cine sînt hoții în țara asta, că mâine-poimîine o să ne trezim cu ei în Parlament și o să vedem atunci în rîndul căror țări o să ajungem. Noi și așa avem destule ratinguri care ne lasă mult de dorit.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

La acest subiect, domnule Sîrbu? Nu.

Domnule Țap,

La acest subiect?

Da, vă rog frumos.

Poftiți, aveți timpul regulamentar.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Acum, doi ani, Guvernul, prin asumarea răspunderii, a convertit garanția de stat în datorie publică. Anual pentru deservirea acestei datorii din bugetul de stat sînt plătite peste 600 de milioane de lei, ceea ce afectează grav starea cetățenilor Republicii Moldova.

Vom mai aminti că, de fapt, acest subiect este și una dintre cele 28 de condiții, care sînt stipulate în Memorandumul înțelegerii dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova în vederea acordării asistenței macrofinanciare. În acest context, tergiversarea este, pur și simplu, de neînțeles.

De fapt, dacă nu încercăm să facem lumină, atunci putem spune că, de fapt, se încearcă a acoperi această fraudă bancară care a afectat grav pentru mult timp înainte starea de lucruri din Republica Moldova.

În acest sens, Frațiunea Partidului Liberal Democrat susține ideea acestor audieri.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Opiniile au fost exprimate de fracțiunile parlamentare.

Voi supune votului propunerea de a chema în audiere Guvernatorul Băncii Naționale, Procurorul General, directorul Centrului Național Anticorupție și procurorul anticorupție pe tot ceea ce ține de fraudă și investigația fraudei și cele relevante legate de Compania „Kroll”.

Cine este pentru, rog să vă pronunțați prin vot.

Voi supune numărării, să vedem care este situația.

Vă rugăm frumos, dragi colegi, numărătorii...

Numai puțin răbdare. Inițial, vă rugăm frumos să ne dați...

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, inițial, să ne dați prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 23.

Sectorul nr. 2 – 36.

Sectorul nr. 3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 82 de deputați în sală. 42 de voturi sînt necesare pentru a decide asupra acestui subiect.

Cine este pentru introducerea subiectului pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 20.

Sectorul nr. 2 – 5.

– 13.

Domnul Andrian Candu:

Cu 38 de voturi, propunerea nu a fost susținută.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, următoarea propunere vine din partea colegilor din Frațiunea Partidului Liberal care solicită includerea pe ordinea de zi de

astăzi a chestiunii referitoare la audierea parlamentară a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, și anume a domnului Harabagiu Mihail Sofronie, privind examinarea și prezentarea informației despre prejudiciile cauzate de precipitațiile abundente din perioada 16–17 iunie, precum și măsurile întreprinse.

Doamnă Zotea,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Alina Zotea-Durnea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cunoașteți cu toții că în perioada 12–14 iunie, de asemenea, 16–17 iunie 2018, mai multe localități din nordul țării au fost afectate de ploile torențiale care au fost soldate cu prejudicii enorme. Și aici voi enumera câteva dintre ele.

Deci au fost distruse 4 poduri, inclusiv cel care leagă sau face legătură între localitatea Ucrainca și satul Tocuz. De asemenea, au fost afectate mai multe hectare de livezi din satele Hlinaia și Gordineștii Noi, raionul Edineț. Cunoaștem că 90 de foi de ardezie au fost smulse de pe acoperișul unui bloc locativ din orașul Dondușeni și intervenția pompierilor a fost necesară și în localitățile Florești și Ungheni.

În acest context, Frațiunea Partidului Liberal solicită audierea parlamentară a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, a domnului Harabagiu Mihail Sofronie, să prezinte o informație Parlamentului despre prejudiciile cauzate de precipitații, precum și care au fost măsurile întreprinse de ei.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

La acest subiect nu mai sînt opinii.

Cine este pentru introducerea pe ordinea de zi a subiectului menționat și argumentat și de doamna Zotea, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Propunerea nu a fost susținută.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, dragi colegi, avem solicitarea de a exclude de pe ordinea de zi subiectul nr. 1 din ordinea de zi de bază, proiectul nr. 329 din 24 octombrie 2017.

Luînd în considerare că acesta a fost introdus prin votul plenului, solicit votul plenului pentru excluderea acestuia de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut excluderea de pe ordinea de zi a proiectului nr. 329 din 24 octombrie 2017, adică, subiectul nr. 1 de pe ordinea de zi de bază.

Subiectele regulamentare au fost epuizate.

Voi supune votului ordinea de zi ca atare.

Nu? Nu? Domnul Țap nu vrea. Să vedem de ce nu vrea.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Acum 3 săptămîni, Biroul permanent, în ședința sa, a aprobat și a propus plenului Parlamentului, respectiv plenul a aprobat audierea Raportului Procuraturii Generale pentru anul 2017.

În acest sens, voi insista ca să respectăm votul nostru, dar și prevederile legale în acest sens.

Domnul Andrian Candu:

Și care este propunerea?

Domnul Iurie Țap:

Să fie inclus sau să fie... da, să fie inclus și Raportul Procuraturii Generale pentru anul 2016 ... 2017 în ședința de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Secretariatul,

Vă rugăm frumos să verificați dacă Procurorul General este disponibil astăzi să vină cu audiere în plenul Parlamentului și să ne comunicați în timpul cel mai apropiat, ca plenul să cunoască situația.

Doamnă Zotea,

Vă rog frumos, de procedură.

Poftiți.

Doamna Alina Zotea-Durnea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am câteva întrebări referitoare la o deplasare care a avut loc. Deci pe data...

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze. Putem să trecem procedural, inițial, ordinea de zi și după aia să trecem la chestiunile de procedură?

Nu? Insistați?

Vă rog, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Alina Zotea-Durnea:

Mulțumesc pentru înțelegere.

În perioada 18–20 iunie, membrii Comisiei protecție socială, sănătate și familie au efectuat o vizită de studiu și schimb de experiență în Regatul Spaniei.

Vreau să vă informez că în această deplasare au participat 5 deputați din cadrul Partidului Democrat și un deputat din cadrul Grupului PPEM.

Vreau să vă întreb, domnule Președinte, sau să întrebăm președintele comisiei: care au fost criteriile de selecție, de ce acei din opoziție nu au fost selectați? Și aici vorbesc de colegul nostru domnul Bejan Valerian.

Cunoaștem că a mai fost o experiență de acest fel și din partea colegului – domnul Casian, care nu a fost lăsat să meargă la OSCE.

De aceea solicităm o informație de ce nu am fost informați, de ce nu ni s-a spus și din ce cauză acei din opoziție cumva sînt lăsați într-o parte.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Astfel de subiecte, potrivit Regulamentului, se discută în cadrul ședințelor Biroului permanent.

La următoarea ședință a Biroului permanent voi supune discuției acest subiect și, bineînțeles, dacă doriți, puteți și să participați la acea ședință pentru a vedea care sînt motivele unei decizii sau alteia.

În continuare, luînd în considerare epuizarea subiectelor legate de ordinea de zi, **supun votului suplimentul la ordinea de zi de astăzi din 21 iunie 2018.**

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Ea a fost aprobată de plenul Parlamentului.

Respectiv, putem trece la examinarea subiectelor de pe ordinea de zi.

Și un prim subiect pe care vi-l propun pentru examinare și dezbatere este subiectul nr. 3 de pe ordinea de zi de bază, **proiectul nr. 170 din 28 mai 2018, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.**

Este un proiect de lege care a fost înaintat de 2 colegi de ai noștri și unul din ei, pe domnul Sîrbu, îl invităm la tribuna principală pentru a ne prezenta proiectul de lege.

Vă rugăm frumos, domnule Sîrbu, în încercarea de a prezenta succint proiectul.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, este vorba de Codul penal și Codul contravențional al Republicii Moldova, care este elaborat cu scopul eficientizării administrării domeniului de emitere, acordare, acceptare și rambursare a valorii tichetelor de masă.

La elaborarea... deci principalele acte legislative care reglementează domeniul utilizării tichetelor de masă sînt Legea privind tichetele de masă și hotărîrea Guvernului prin care s-a aprobat Regulamentul cu privire la modul de operare cu tichetele de masă.

Deci modificarea are drept scop expunerea clară a rapoartelor sociale economico-juridice între angajat ori și salariați.

Astfel, se propune la Codul penal introducerea unor modificări și completări la articolul 237 care prevede pedeapsă cu amendă pentru fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a cardurilor sau altor instrumente de plată false care nu reprezintă semne bănești sau titluri de valoare, dar care confirmă, stabilesc sau acordă drepturi sau obligațiuni patrimoniale.

Astfel, acest articol va fi completat și cu sintagma „punerea în circulație a cardurilor” după sintagma în cauză „a tichetelor de masă”, adică falsificarea tichetelor de masă, de asemenea, va fi sancționată, inclusiv sancționată penal, deoarece este un bun cu valoare patrimonială.

Totodată, se propune completarea Codului contravențional cu un șir de sancțiuni și, în special, se propune introducerea articolului 272¹ „Încălcarea legislației cu privire la tichetele de masă pe suport de hîrtie și/sau electronic pentru salariați”.

Astfel, vor fi sancțiuni contravenționale pentru comercializarea contra unei sume de bani sau transmiterea, cu titlu gratuit, de către persoane fizice salariați altor persoane, a tichetelor de masă pe suport de hîrtie sau electronic.

Pentru angajatori vor fi sancțiuni pentru acordarea tichetelor de masă salariatului, în lipsa depunerii de către acesta a declarației pe propria răspundere privind beneficierea de tichete de masă doar la locul de muncă de bază; sancțiuni pentru eliberarea tichetelor de masă pentru mai multe zile decît zilele efectiv lucrate.

De asemenea, sancționarea pentru diminuarea de către angajator a salariilor calculate beneficiarilor de tichete de masă prevăzute în contractele individuale de muncă; sancțiuni pentru neținerea sau ținerea necorespunzătoare a evidenței tichetelor de masă de către angajator.

De asemenea, sînt sancțiuni pentru operatori precum: neasigurarea distrugerii a tichetelor de masă după expirarea termenului; sancțiuni pentru circulație repetată a tichetelor; sancțiuni pentru nerespectarea modului de întocmire și prezentare către Serviciul Fiscal a raportului privind tichetele de masă și alte sancțiuni pentru operatori.

De asemenea, sînt sancțiuni pentru unitățile comerciale de alimentație publică. De exemplu, dacă aceste unități nu vor asigura, la intrarea în unitatea comercială, informații vizibile de acceptare a tichetelor de masă sau, invers, refuzul neîntemeiat de a primi tichetele de masă sau neemiterea bonului fiscal pentru produsele interzise spre comercializare cu tichetele de masă și alte sancțiuni conexe acelor reguli materiale, ceea ce ține de utilizarea tichetelor de masă.

Stimați colegi,

Rog susținerea acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos. (*Gălăgie în sală.*)

Întrebări în adresa autorilor.

Și prima intervenție – din partea domnului Reidman.

Vă rugăm.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо, господин Председатель.

Господин Сырбу!

Закон не так давно вошел в силу. Скажите, пожалуйста, есть ли анализ, какой оборот по этим талонам на питание, сколько их выпущено, сколько предприятий участвует, сколько обнаружено таких случаев, которые вы подвергаете сейчас через закон санкциям, и так далее? Есть ли это тенденции устойчивые какие-то, о чем мы говорим? Или мы просто бумагу переводим?

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimate deputat,

Domnule Reidman,

Nu avem o astfel de statistică. Procesul abia este la început, dar, reieșind din analiza experiențelor internaționale ce ține de punerea în aplicare a tichetelor de masă, s-a constatat necesitatea să avem anumite reglementări și sancțiuni pentru ca acest mecanism să lucreze eficient.

Părerea mea personală vreau să vă spun că, la fel ca și în cazul altor sancțiuni contravenționale, probabil, este regretabil că sîntem nevoiți de fiecare dată să venim cu introducerea de sancțiuni pentru respectarea legii.

Apriori, legea ar trebui să fie respectată și fără aceste sancțiuni, dar, probabil, încă nu am ajuns la acea etapă, de aceea ca aceste norme să fie respectate de către toți: de către angajatori, operatori, de către unitățile comerciale, trebuie să avem și anumite măsuri de constrângere. Sperăm că ele nu vor fi aplicate niciodată, dar este o garanție că nu vor fi abuzuri din partea nimănu.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Precizare. Dacă noi n-avem în societatea noastră noi n-avem așa cazuri, aceste cazuri și noi bazăm numai la experiența internațională, наверно, нужно было, чтобы это сразу было в законе, – мы же его делали по опыту, так сказать, обществ иностранных государств.

То, что мы его прошли просто так – это означает, что качество его подготовки было слабым, а если мы дуем на воду, обжегшись на молоке, то даже перечисление, просто перечисление вот этих вот санкций, которые вы сегодня привели, оно просто показывает недобросовестным людям, где и что можно предпринять для неправильного применения закона. Это не очень хорошо. (*Gălăgie în sală.*)

Спасибо.

Domnul Serghei Sîrbu:

Eu nu aș fi de acord. Acel articol ce ține de încălcarea legislației cu privire la tichetele de masă este unul destul de exhaustiv, avem 20 de componente de contravenții și ele toate se referă la respectarea aceluși regulament. Nu cred că va fi posibil de a evita răspunderea și a veni cu alte încălcări, ele deja sînt toate expres prevăzute.

Dar sperăm că vor respecta și nu va trebui să-i amendăm pentru asta.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Reidman,

A doua întrebare, vă rog frumos, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Ultima precizare. Каждый новый вид закона (а закон – это то, что нельзя), каждый новый вид ограничения рождает новый вид преступления. Есть таможня – есть контрабанда, нет таможни – нет контрабанды. Так и здесь.

Domnul Serghei Sîrbu:

Да. Есть человек – есть убийство, нет человека – нет убийства.

Nu, asta-i o chestie foarte teoretică și ipotetică, domnule Reidman.

Nu trebuie să așteptăm să fie comisă o infracțiune ca s-o sancționăm, trebuie s-o prevenim. Este o lege care vine să prevină încălcările.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

În continuare, domnul Deliu.

Poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Sîrbu,

Deci am o întrebare cu referire la modificarea articolului 237 din Codul penal. Cum credeți dumneavoastră, cât de justificată este introducerea sintagmei la acest articol care prevede pedeapsă pe lângă amende și privațiune de libertate pînă la 5 ani pentru tichetele de masă? Fiindcă acest articol se referă mai mult la cardurile bancare și alte instrumente de plată.

Noi vorbim despre procesul de decriminalizare. Oare nu credeți că introducerea acestor modificări iarăși purcedem pe calea criminalizării?

Sînt introduse în Codul contravențional ceea ce propuneți. De ce e nevoie și în Codul penal?

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule deputat,

Sincer, regretăm că uneori sîntem nevoiți să introducem astfel de modificări, inclusiv la Codul penal, dar, totodată, tichetul de masă este un bun cu valoare patrimonială, deoarece are un preț, are un cost și care poate fi utilizat, cu părere de rău, contrar destinației, poate fi falsificat și atunci ar trebui să prevenim astfel de situații. Sperăm să nu fie aplicat niciodată și să nu fie sancționat nimeni pentru falsificarea acestor tichete.

Dar, totuși, practica internațională nouă ne arată că atunci cînd este vorba de un bun cu valoare patrimonială, un mijloc de plată, orice abuz, orice falsificare a confecționării acestui mijloc de plată, ar trebui să fie taxată, inclusiv cu o răspundere. De aceea... nu cred că este vorba de o criminalizare, dar, cel puțin, o responsabilizare pentru acest proces, ca el să fie unul eficient.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, poftiți, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Da, am o precizare. Eu înțeleg ceea ce spuneți, domnule Sîrbu, dar, totuși, nu putem pune alături un card bancar pe care poate să fie sute de mii de lei și un tichet de masă.

Care e valoarea acestui tichet?

Domnul Serghei Sîrbu:

Un tichet de masă, valoarea – 40 de lei. Dar dacă...

Domnul Tudor Deliu:

Și deci pentru 40 de lei – pedeapsă de la 550 pînă la 1050 de unități convenționale sau închisoare pînă la 5 ani. Nu vă pare că e disproporționat aici?

Domnul Serghei Sîrbu:

Și dacă vor fi 10 mii de tichete de masă falsificate, 10 mii de tichete de masă?

Eu cred că nu-i vorba de cantitate, e vorba de principiu aici, domnule Deliu.

Falsificarea... dacă falsifici un leu, domnule Deliu, iată, dumneavoastră, de exemplu, găsiți un leu falsificat și mergeți la magazin și nu vi-l primește acest leu falsificat... dar este o infracțiune. Acel care a falsificat acest leu, trebuie să răspundă, fie un leu, fie 10 lei. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Aici deja nu ține de valoarea propriu-zisă, dar e pericolul social al acțiunii propriu-zise.

Domnul Tudor Deliu:

Deci domnule Sîrbu,

Eu n-am să falsific niciodată. Eu, totuși, aș fi de părere de exclus acest articol și de lăsat doar în Codul contravențional.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Domnule Sîrbu,

Am să vă pun și eu, cel puțin, o întrebare și, dacă îmi permiteți, am să vă întreb și eu în acel context pe care v-a întregat și domnul Reidman.

Noi am votat aici, în Parlament, deja un an de zile, Legea cu privire la tichetele de masă și vreau să vă întreb dacă sistemul funcționează, dacă cunoașteți vreo încălcare care a fost constatată de autorități? Și care este menirea atunci a acestui proiect de lege dacă cumva nu există nici o constatare a încălcării legislației?

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, într-adevăr, nu cunosc, propriu-zis, încălcări, din simplul motiv că sistemul încă nu funcționează la turațiile maxime. După cum am menționat, proiectul are scop de prevenție, de fapt.

Sperăm foarte mult că nu va fi necesar și nu vom amenda niciodată pentru această încălcare și sistemul va funcționa cu bună-credință din partea tuturor participanților la acest proces.

Domnul Andrian Candu:

Dacă sistemul nu funcționează, încălcări nu sînt, n-avem ce preveni, n-avem ce sancționa, de ce pierdem timp aici în plen cu un proiect de lege și venim cu incriminări și cu pedepse penale chiar pentru potențiale infracțiuni sau contravenții de 45 de lei, valoarea unui tichet de masă?

Domnul Serghei Sîrbu:

Nu cred că această abordare este una corectă, domnule Președinte. Noi avem răspundere penală și pentru anumite încălcări ce țin de domeniul nuclear sau radiologic în Republica Moldova, poate, care niciodată și, dă Doamne, niciodată să nu avem situația să fim nevoiți să sancționăm pentru această încălcare. Dar dacă avem anumite reglementări și, ipotetic, ar putea fi aceste încălcări, atunci noi urmează să intervenim la legislație. Nu trebuie să așteptăm să fie comisă o infracțiune pentru ca să sancționăm pentru aceasta.

Este o abordare a autorilor, o propunere și deja să rămîna decizia Parlamentului în ce măsură să o susțină.

Domnul Andrian Candu:

Și a doua întrebare. Dumneavoastră sînteți autorul acestei legi și, probabil, cînd ați elaborat sancțiunile și contravențiile, v-ați gîndit și la proporționalitate.

Vă dau un exemplu și vă rog frumos cumva să încercați să vă puneți în locul celui care trebuie să aplice legea pe care o facem noi.

Închipuiți-vă că eu, în calitate de consumator, intru în magazin, fac cumpăratură de 100 de lei și întîmplător mai iau și un săpun, pe lîngă pîine, lapte și restul, folosesc tichetul de 45 de lei și bani 55 de lei. Vînzătoarea și eu am făcut greșeala, am calculat și am pus și săpunul acolo, care, normal, este interzis, potrivit legii. Ce pedeapsă sau ce contravenție dumneavoastră o să-mi aplicați mie, vînzătoarei și, eventual, patronului magazinului? Potrivit legii pe care dumneavoastră o propuneți?

Domnul Serghei Sîrbu:

Componentele de contravenție, pedeapsa este amenda, amenda în diferite proporții, începînd de la 100 de unități convenționale pînă la 300 unități convenționale, în dependență de acea contravenție. Situația

dumneavoastră ipotetică care ați menționat-o nu ține exclusiv de acest proiect de lege, ține de examinarea propriu-zisă a fiecărui caz în parte. Dar dacă sînt careva propuneri de îmbunătățire pentru lectura a doua și de a schimba cumva proporțiile, noi sîntem gata pentru lectura a doua să examinăm.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Da, trebuie să-mi iau săpunul și să fac pușcărie.

Domnule Țurcan,

Vă rog frumos, dumneavoastră, poftiți.

Domnul Vladimir Țurcan:

Mersi mult.

Domnule Sîrbu,

Lucrînd asupra acestui proiect așa de complicat și important, nu cumva v-a vizitat un gînd: poate introducem răspunderea, inclusiv penală, pentru falsificarea tichetelor pentru vizitarea cercului, muzeului, cinema etc.? Dar de ce nu?

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule deputat,

Aveți dreptul de inițiativă legislativă. Ați putea propune o astfel de inițiativă. Noi vorbim aici acum despre tichete de masă care au valoare patrimonială, așa cum alte mijloace de plată și care, teoretic, pot fi falsificate și, în acest caz, trebuie să existe răspundere.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țurcan,

Precizare sau a doua întrebare, vă rog frumos.

Domnul Vladimir Țurcan:

Nu, doar o precizare. Întrebări mai mult nu sînt. Pur și simplu, întrebarea asta reiese ca reacție la absurditatea acestui proiect de lege, deoarece orice tichet are o valoare, orice tichet. Și dacă noi acum vom începe să pornim lupta prin aceste metode cu așa-numitele falsificări, cu atît mai mult, referitor la un fenomen care încă nici nu există, atunci eu nu știu ce o să fie cu societatea noastră, cu oamenii? Despre ce vor gîndi oamenii cînd vor auzi despre acest proiect? De fapt, vă vizează pe dumneavoastră.

Mersi.

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule deputat,

Nu știu dacă ați fost la ședința trecută când am vorbit la un alt proiect de lege ce ține de modificarea Codului contravențional. Eu rămân cu aceeași părere. Regretăm faptul că sîntem nevoiți de fiecare dată să venim în fiecare săptămîină cu modificări la Codul contravențional și să introducem la fiecare normă materială, o normă procedurală și o normă de sancționare. Regretăm că am ajuns într-o societate în care legea, cu bună-credință, nu se respectă și se respectă doar atunci când există riscul unei sancțiuni. Regretăm, dar asta este situația și atîta timp cît nu vom conștientiza că legea trebuie respectată cu bună-credință de către toți participanții la relațiile sociale și economice, sîntem nevoiți să venim cu astfel de proiecte de lege. Dacă timpul va demonstra că nu avem nevoie de astfel de sancțiuni, nu exclud că într-o bună zi vom ajunge și vom tăia jumătate din toate articolele din Codul contravențional, sperăm și din Codul penal.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Gutium,

Dumneavoastră sînteți, probabil, fericitul din toți cei 101 deputați, sînteți, vedem, posesorul unui tichet de masă din altă țară. Probabil, aveți și întrebări în privința sancțiunilor penale?

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Artur Gutium:

Deci acestea sînt niște tichete de tip italian. Și domnul Președinte are perfectă dreptate, pentru a evita sancțiunile, în țările europene și acum vă spun de ceea ce se întîmplă în Italia, de exemplu, (eu chiar și vorbesc și italiană), la introducerea produselor alimentare în sistemul alimentar în magazinele date sînt produse care deja sînt clasificate, care pot fi vîndute cu tichete și care nu pot fi vîndute.

Bunăoară, chiar eu, săptămîina trecută, am fost și am cumpărat ceva cu tichetele date și în sistem deja imediat vine cu roșu că acest produs nu poate fi comercializat cu tichet. Și vînzătorul știe imediat că produsul dat nu poate să meargă la plată, pentru că, în cazul dat, nu poți achita. Ca o sugestie este că introducerea produselor alimentare în registru, în magazine... deci fiecare produs trebuie să fie clasificat: produs care poate fi vîndut cu tichet și produs care nu este. Și vom evita această... dispărea eroarea și tot, și dispar și sancțiunile. Foarte simplu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Domnule deputat,

Eu vă susțin și mă bucur că aveți tichete de masă și sper și alți colegi să vă ia exemplu și să utilizeze aceste tichete de masă.

Și eu sînt de acord, poate nu este nevoie, domnule deputat. Dar la noi în legislație vânzătorii au și altă obligație – să nu vîndă produse alcoolice după orele 22.00. Da? Și dacă vînd la minori sau după orele 22.00 produse alcoolice, răspunderea există? De ce răspunderea există? Dat fiind că, cu părere de rău, poate nu sînt toți de bună-credință și mai încalcă această lege. Din acest considerent și a fost introdusă această sancțiune pentru acest fapt. Dă Doamne să ajungem la acele timpuri cînd toți vor respecta legea și nu vor trebui aceste sancțiuni, dar fenomenele încă există. La noi se mai încalcă și se mai vînd produse interzise. Cu regret, asta este situația și este o rușine a noastră a tuturor că am admis astfel de situații. Educația, 7 ani de acasă și respect față de lege.

Domnul Andrian Candu:

Poate și educația sau lipsa de educație și 7 ani de acasă tot să o facem penală, domnule Sîrbu? Dacă tot asta e o problemă?

Domnule președinte Voronin,

Luminați-ne dumneavoastră pe noi, vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Aveți dreptate, domnule Candu, cu așa tempouri trebuie de făcut începînd de la maternitate să fie tot conform Codului penal.

Domnul Andrian Candu:

Nu, cele 10 porunci, probabil, transformate în Codul penal și am rezolvat.

Domnul Vladimir Voronin:

Da, de acord.

Dacă ne amintim, dumneavoastră ați fost cel mai aprig convingător și autor al acestui proiect de lege, domnule Candu.

Domnul Andrian Candu:

Eu?

Domnul Vladimir Voronin:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Nu, eu sînt împotriva acestui proiect de lege și nu am să-l votez.

Domnul Vladimir Voronin:

Nu, nu astăzi. Ideea.

Domnul Andrian Candu:

Ideea – da.

Domnul Vladimir Voronin:

De acolo începem. Ceea ce se întreabă astăzi deputații, întrebările acestea, și ceea ce a spus colegul de la socialiști Țurcan că ceea ce se propune asta înseamnă «методические рекомендации: как всех объегорить» cu aceste tichete de masă. Încă nu lucrează sistemul și noi ieșim deja cu amendamente și cu propuneri, și să învățăm pe cei care trebuie să repartizeze tichetele cum să facă facă scheme, „mahinații” ș.a.m.d. Nu-i simpatic, categoric.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Domnule Sîrbu,

Eu mă solidarizez cu majoritatea celor care au vorbit înaintea mea: domnul Deliu, domnul Candu, domnul Țurcan, chiar și domnul Voronin. Un principiu, pe care dumneavoastră probabil că îl cunoașteți, când e vorba de sancțiuni, trebuie să fie, totuși, proporționalitate. Nu știu dacă în acest proiect de lege este respectat principiul proporționalității. Este prima întrebare.

Și a doua întrebare ține, într-adevăr, de esența sau Legea cu privire la tichetele de masă în sine. Noi, se creează impresia că prin acest proiect de lege, așa „înădușim copilul în fașă”, adică legea încă nu a intrat bine în aplicare, adică nu este utilizată. Noi am putea prin acest proiect de lege, care îmi pare a fi unul foarte sever, să descurajăm întreprinderile, să-i descurajăm pe toți cei care ar vrea să utilizeze acest mecanism pe care l-am pus la dispoziție, de teama unor sancțiuni exagerate. Adică, dumneavoastră ați luat în calcul și acest lucru?

Vă mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, domnule deputat.

Ce ține de proporționalitate, sîntem deschiși să examinăm pentru lectura a doua. Dacă va fi nevoie, am putea să revizuim acele cuantume de amenzi.

Dar eu vreau doar să amintesc stimaților colegi că noi, doar săptămîna trecută, am votat proiectul nr. 155, modificări destul de esențiale la Codul contravențional, în care noi de concept deja am acceptat să sancționăm astfel de contravenții, care, poate, mai ieri, nici nu puteam să ne închipuim că este posibil așa ceva precum sancțiuni dacă nu este eliberat certificatul de constatare a nașterii copilului. Și cine ar putea să se gîndească ceva timp în urmă că avem astfel de situații în practică? Probabil, le avem, dacă a venit Guvernul și a fost nevoit să sancționăm astfel de situații sau alte situații.

Relațiile sociale sînt în permanentă dezvoltare pe toate aspectele, pe toate domeniile, nu vorbim numai de tichete de masă, dar terminăm cu noile tehnologii informaționale și cum ele pot influența opinia publică. Și evident, cu părere de rău, persoanele cu rea-credință ar putea să utilizeze aceste norme materiale în propriul său scop și să eludeze norma materială și să nu respecte legea.

De aceea ne-am dorit să evităm astfel de situații ca un mecanism să nu fie eficient, să nu lucreze și să prevenim eventual anumite abuzuri. Repet, regretăm că sîntem nevoiți să venim cu astfel de inițiative, dar în caz contrar am putea să riscăm să punem cruce, în general, pe un mecanism care, de fapt, ține de evidența fiscală, ține de finanțe, ceea ce trebuie să existe o disciplină, dacă vrem să avem încasări la buget și multe, multe altele.

Iar la lectura a doua, dacă aveți anumite propuneri, sîntem deschiși să revizuim, poate unele componente le vom exclude, poate nu este nevoie de o dezvoltare atît de mare și la lectura a doua putem să analizăm.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Intenția în sine nu este de neglijat, adică înțeleg preocuparea pe care o aveți, doar că prin întrebările care au fost adresate și spiritul care domină aici, în sală, se vede o îngrijorare ca nu cumva să dați dovadă de un exces de zel. De aceea dacă sînteți deschiși pentru lectura a doua, ar fi bine încă o dată să reevaluăm prin prisma proporționalității, să vedem cît de utile sînt aceste sancțiuni, ca nu cumva să împiedicăm și aplicarea legii, dar, totodată să evităm unele posibile, să zic, contravenții care ar putea avea loc.

Vă mulțumesc.

Domnul Serghei Sîrbu:

De acord. Sîntem deschiși să analizăm pentru lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Sîrbu.

Și în continuare, o invităm la tribuna principală pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia a examinat proiectul nr. 170 din 28 mai 2018 care vizează modificarea și completarea unor acte legislative. Cu permisiunea dumneavoastră și pentru a economisi din timpul dumneavoastră, nu am să mă opresc la conținut, pentru că în detalii a fost prezentat de către colegul meu.

Vreau să aduc la cunoștința plenului faptul că comisia a examinat acest proiect de lege și, cu votul majorității, a decis să propună examinarea și aprobarea de către Parlament a proiectului în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei, iată de ce încheiem dezbaterile la proiectul nr. 170 din 28 mai 2018 și vom reveni la procedura de vot, pe care, dragi colegi, vă propun ca primul exercițiu să fie la ora 13.00. Chiar dacă, poate, o să încheiem mai repede, vom lua o pauză, dar e bine să încercăm așa să păstrăm o anumită tradiție, pe care noi am pornit-o prin a stabili ora 13.00 ca primul exercițiu de vot și poate și ultimul în această ședință. Nu, însă, sesiune și nu legislativ, cu siguranță.

Subiectul nr.4 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova.

Domnule Lebedinschi,

Dumneavoastră, în calitate de autor, vă invităm la tribuna principală să ne prezentați proiectul de lege pe care îl propuneți. **Proiectul nr. 15 din 1 februarie 2017.**

Domnul Adrian Lebedinschi:

Stimați colegi,

Pe parcursul ultimilor ani, noi ne întîlnim cu o situație destul de complicată, vă dau ca exemplu: în anul 2015 au fost comise 579 de mii de contravenții în care de asistența avocatului au beneficiat 789 de persoane, în anul 2016 din 417 mii de infracțiuni – de asistență au beneficiat doar

1086, în 2017 – 2 425 de persoane și anul acesta avem 1 263 de persoane. Respectiv, vedem că procentul persoanelor care beneficiază de asistența avocaților în cadrul procesului contravențional este extrem de mică, în jur de nici 1%, pot să-i spui.

Propunerea e în felul următor, situația, de fapt, e generată de tarifele care sînt stabilite de către Uniunea Avocaților, recomandările stabilite și, respectiv, persoanele nu sînt cointeresate să achite așa tarife înalte.

Noi propunem ca în cadrul procesului contravențional, în afară de avocat, să poată apăra interesele contravenienților și avocatul stagiar la etapa de ... în fața agentului constatator și instanța de fond. La instanța de recurs drepturile să fie apărute doar de către apărători, ceea ce este analogic cu dreptul civil și, respectiv, procesul civil.

Explic din care considerente. În procesul civil la noi un avocat stagiar are dreptul să reprezinte persoana indiferent de sumă, poate să fie și cîteva milioane, pe cînd în proces contravențional, care reprezintă, de fapt, o etapă cu un pericol social mult mai scăzut comparativ cu cel penal, noi nu-i permitem avocatului stagiar să reprezinte interesele persoanelor.

Odată cu aplicarea acestor modificări, noi sperăm că, în primul rînd, va crește numărul persoanelor care vor beneficia de asistența persoanelor împuternicite de a-i apăra. Deoarece, la moment, doar un avocat are dreptul să reprezinte interesele contravenientului. Și în al doilea rînd, noi dăm posibilitate avocaților stagiari să aibă o experiență pentru a aplica pe viitor, după ce obține licența de avocat, în practică cunoștințele care le-a acumulat.

Vă mulțumesc.

Întrebări?

Domnul Andrian Candu:

Nu sînt întrebări.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Lebedinschi.

În continuare, o invităm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei la subiect.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Comisia a examinat proiectul de Lege nr. 15 din 1 februarie 2017 care vizează modificarea și completarea Codului contravențional. Prin proiectul

de lege se propune modificarea articolului 392 din Codul contravențional în sensul admiterii avocaților stagieri în calitate de apărători în procesul contravențional.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice și Guvernului.

În avizul său Guvernul menționează că avocatul trebuie să posede un grad înalt de pregătire juridică ori acordarea asistenței juridice de către o persoană necalificată afectează grav calitatea actului de justiție.

În consecință, este subminată obligația statului de a asigura calitatea în procesul de acordare a asistenței juridice în procedurile judiciare.

Astfel, apărător poate fi doar o persoană calificată – avocatul, și nu avocatul stagiar, statut ce reprezintă doar o etapă intermediară în vederea accederii în profesia de avocat.

Vreau să atenționez onoratul Plen, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, garanțiile procesului penal, prevăzute de articolul 6 din convenție sînt asigurate și în cadrul procesului contravențional, inclusiv în ceea ce privește apărătorul, procesul contravențional fiind asimilat celui penal.

În acest sens, decade oportunitatea admiterii avocaților stagieri în calitate de apărători în procesul contravențional.

În rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu votul unanim, au decis să propună Parlamentului spre respingere proiectul de Lege nr. 15 din 1 februarie 2017.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt alte întrebări.

Vă mulțumim foarte mult.

Încheiem dezbaterile la proiectul nr. 15 din 1 februarie 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului contravențional.

Și revenim la ora 13.00, la ora votului.

Următorul subiect – nr. 5 de pe ordinea de zi, **proiectul nr. 144 din 12 mai 2017, proiectul de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova.**

La fel, îl rugăm, din numele autorilor, pe domnul Lebedinschi să ne prezinte acest proiect de lege de la tribuna principală.

Domnul Adrian Lebedinski:

Onorat Plen,

Intervenim cu propunerea de a modifica Codul contravențional în sensul atragerii la răspundere a persoanelor care admit folosirea în cadrul construcției drumurilor, reparației drumurilor la toate etapele a sancțiunilor care prevăd de la 1300 la 1400 de unități convenționale în cazul dacă aceste... folosirea acestor materiale a dus la deteriorarea mai mult de 2% în perioada de garanție a lucrărilor efectuate.

Explicăm din care considerent și poziția Guvernului am văzut-o. Ei asimilează, de fapt, propunerile noastre cu articolul 177, ceea ce nu corespunde adevărului.

Folosirea în cadrul... articolul 177 prevede, în general, folosirea în cadrul construcțiilor. Noi delimităm doar în cadrul carosabilului. Din care considerent? Noi avem un șir de accidente rutiere care sînt constatate de către organele de poliție, unde ca rezultat al accidentului rutier... cauză a accidentului rutier au fost condițiile traseului, ceea ce a dus la mutilarea persoanelor sau la deces.

Anume pentru a responsabiliza persoanele care construiesc drumurile venim cu pedeapsă aproape de cea maximală, stabilită de către Codul contravențional.

Mai mult decît atît, venim și cu propunerea ca în cazul comisiilor de ... primire-predare a lucrărilor efectuate toți membrii comisiei să poarte răspundere și, respectiv, să aibă grijă de lucrările care au fost recepționate și predate. Noi vorbim iarăși de aceleași 2%. Aceste 2% pot fi discutabile, poate fi 2%, 3%, 5%, în dependență de ceea ce este prevăzut în contract.

Dacă contractul prevede că poate să fie pînă la 2% deteriorare, înseamnă că aceasta este o limită maximă pentru ca, în primul rînd, întreprinderile care efectuează lucrările de construcție să aibă... să-și onoreze obligațiunile și să efectueze lucrările calitativ și, în al doilea rînd, și persoanele care recepționează lucrările să știe permanent că ei sînt în pericol de a primi o amendă fiecare pînă la aproape 75 mii de lei.

Mai mult decît atît, venim cu propunerea ca, știți că au fost la noi mai multe cazuri, mai ales legate de municipiul Chișinău, cînd au fost implicate în comiterea accidentelor rutiere automobile, vorbim de salvare, de poliție, care, de fapt, nu se aflau în situații de urgență și nu urmau să folosească girofarurile, dar folosindu-le au provocat accidente rutiere, ceea ce s-a soldat cu anumite traume pentru persoane.

Și pentru a evita astfel de situații, venim cu propunerea ca în articolul 228 Cod contravențional să fie inclus că încălcarea regulilor de folosire a vehiculelor cu regim prioritar de circulație să fie sancționată cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Practic, acestea sînt modificările propuse.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos, domnule Lebedinski.

Nu sînt întrebări în adresa dumneavoastră pe marginea proiectului de lege în calitatea pe care o aveți – de autor.

Și o rugăm de doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Sigur că raportul care o să-i dau citire este mult mai concludent poate ca de obicei... ca de obicei poate. Dar vreau să aduc toate argumentele care au dus la decizia comisiei.

Comisia a examinat proiectul de Lege nr. 144 vizînd completarea Codului contravențional și comunică următoarele.

Așa cum a menționat autorul proiectului sau unul din autori, se propune completarea Codului contravențional cu contravenții noi care vizează nerespectarea regulilor de întreținere, reparație, construcție a drumului și încălcarea regulilor de exploatare a vehiculelor cu regim prioritar de circulație.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele Guvernului, Centrului Național Anticorupție, comisiilor permanente și al Direcției generale juridice

Cu referire la reglementările punctului 1 din proiect, menționăm că redacția actuală a articolului 227 alineatul (3) din Codul contravențional sancționează nerespectarea normativelor în vigoare de construcție, acțiune care include, de fapt, și nerespectarea calității materialelor de construcție, de reparație și de reconstrucție a drumurilor, stațiilor, pasajelor etc.

Conform articolului 11 alineatul (3) din Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții, la lucrările de construcții care trebuie să asigure nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale se interzice folosirea produselor fără certificarea acestora, iar încălcarea legislației și documentelor normative în construcții manifestată prin includerea în proiect sau utilizarea unor produse necertificate sau unor produse pentru care nu există agremente tehnice la lucrările la care trebuie să se asigure nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale se supun amenzilor stabilite la articolul 177 alineatul (1) litera f) din Codul contravențional.

De asemenea, în conformitate cu articolul 30 din Codul contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an. Examinînd reglementările proiectului prin prisma termenului de prescripție, se constată că în cazul contractelor cu o

perioadă de garanție mai mare de un an, dacă deteriorarea a mai mult de 2% din drumuri și celelalte obiecte enumerate de autori se va produce după primul an de exploatare, în privința contravențiilor nu vor putea fi aplicate măsuri de tragere la răspundere contravențională ori prescripția înlătură răspunderea contravențională.

În avizul său Guvernul menționează că lucrările de construcție executate sînt recepționate de Comisia de recepție, constituită din specialiști desemnați prin ordinul beneficiarului, inclusiv specialiști ai Inspecției de Stat în Construcții, cu întocmirea unui proces-verbal la terminarea lucrărilor și după expirarea termenului de garanție al procesului-verbal de recepție finală, în cazul lipsei de obiecții privind calitatea lucrărilor.

În caz contrar, intervine sancțiunea contravențională la recepționarea construcției cu încălcarea prevederilor legale sau exploatarea acesteia fără recepție, potrivit articolului 177 alineatul (1) litera k) din Codul contravențional.

Cu referire la reglementările punctului 2 din proiect, menționăm că în conformitate cu punctul 106 alineatul (4) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357/2009, citat: „Folosirea de către conducătorii vehiculelor cu regim prioritar de circulație a semnalelor luminoase și sonore speciale în alte cazuri decît cele justificate de urgența misiunii lor este interzisă”.

În același timp, potrivit punctului 107 din regulament, dispozitivul cu lumină de culoare portocalie nu acordă prioritate în circulație, însă acesta este destinat atenționării și avertizării altor participanți la trafic despre eventualul pericol.

Astfel, conform cadrului normativ în vigoare, vehiculele echipate cu dispozitive cu lumină de culoare portocalie nu fac parte din categoria vehiculelor cu regim prioritar de circulație. În acest sens, prin reglementările proiectului de lege se extinde lista vehiculelor cu regim prioritar de circulație fără o argumentare de rigoare.

Nu în ultimul rînd, țin să menționăm că includerea alineatului (5¹) în cuprinsul articolului 228 din Codul contravențional nu se încadrează organic în concepția generală a acestui articol. Or, analizînd prevederile articolului 228, constatăm că acesta cuprinde contravenții ce vizează încălcarea regulilor de exploatare a vehiculelor sub aspectul abaterilor de la starea și condițiile tehnice pentru admiterea în circulație a acestora, intenția autorilor fiind de a sancționa utilizarea abuzivă de către conducătorii... vehiculelor cu regim prioritar de circulație a dotărilor de care dispun.

În baza celor expuse și în rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor, au decis să propună Parlamentului spre respingere proiectul de Lege nr. 144 din 12 mai 2017.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa comisiei.

Și prima întrebare, vă rog frumos, domnule președinte Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Reieșind din cele expuse de dumneavoastră, atunci ce propune autorul, cu ce rămâne autorul, dacă totul este specificat în legile respective, regulamentul respectiv?

Doamna Raisa Apolschii:

Decizia comisiei...

Domnul Vladimir Voronin:

El ce-a propus?

Doamna Raisa Apolschii:

... este propunerea Parlamentului de a respinge.

Deci ceea ce-a propus autorul... am făcut o mențiune ca să fie puțin mai detaliat raportul comisiei în cazul de față, pentru că am dat o analiză a cadrului legal care prevede deja sancțiuni și... conțin elemente constitutive ale contravențiilor în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Voronin:

Atunci ce ne jucăm noi aici?

Doamna Raisa Apolschii:

Eu mi-am făcut datoria, domnule președinte.

Domnul Vladimir Voronin:

Ce-i „вечер вопросов и ответов” sau cum?

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Lebedinschi,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

De fapt, toate întrebările... eu am o mulțime de întrebări la raport, dar nu puteam să le dau... au fost la comisie examinate în lipsa mea.

De aceea, ca să nu se primească un discurs acum între noi de vreo 15 minute, dacă o să-mi permiteți, eu două minute o să-mi expun poziția pe ambele proiecte... de ce e necesar să fie adoptate...

Domnul Andrian Candu:

Luare de cuvânt vreți?

Domnul Adrian Lebedinschi:

... adică să nu... ca un fel de... dacă e posibil, de pe loc.

Domnul Andrian Candu:

Da... Aveți toată posibilitatea.

Vă înscriem la luare de cuvânt.

Încheiem acum sesiunea de întrebări-răspunsuri în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Apolschii.

Și vă invităm la tribuna principală pentru luare de cuvânt.

Vreți pe ambele proiecte de legi? Aveți 14 minute, atunci. (*Rumoare în sală.*)

Păi, 7 cu 7 încă e 14. Deși dacă folosim tichetele de masă, s-ar putea să fie altceva. (*Voce nedeslușită din sală.*)

N-ați primit? Foarte rău.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Stimați colegi,

De fapt, președintele comisiei a menționat că astfel de prevederi sînt. Ele, de fapt, nu sînt prevăzute, ceea ce am propus noi.

Noi am propus modificarea în sensul agravării pedepsei pentru acele persoane care nemijlocit sînt implicate în reparația sau construcția drumurilor, care sînt implicate nemijlocit în construcția... ceea ce aduce, în primul rînd, statului cheltuieli enorme. Noi ne trezim peste jumătate de an, peste un an de zile că drumurile noastre de acum nu mai sînt bune pentru exploatare, după prima iarnă, majoritatea drumurilor de-acum sînt stricate.

Noi solicităm atragerea la răspundere a tuturor persoanelor care sînt vinovate de aplicare, nu vorbim de răspundere penală, vorbim de răspundere contravențională, dar la nivel, practic, maxim a pedepselor posibil de aplicat.

S-a menționat precum că termenul de prescripție expiră. Termenul de prescripție expiră în momentul cînd persoana a comis contravenția. Dacă aceasta este o contravenție continuă, ceea ce duce la exploatarea... noi putem și peste un an, și peste jumătate de an, și peste doi ani de zile să constatăm faptul că... n-au fost respectate condițiile contractului și,

respectiv, persoanele date să fie sancționate. De aceea nu putem să mergem pe calea propusă.

Mai mult decât atât, ceea ce-i legat de articolul... modificarea articolului 228, într-adevăr, Regulamentul circulației rutiere prevede.

Și noi venim cu o concordanță, deoarece, prin Regulamentul circulației rutiere, nu poate să fie sancționată persoana. Poate să fie sancționată prin prevederile Codului contravențional. De aceea și venim cu aceste prevederi în Codul contravențional. Și Guvernul trebuia să vină cu această propunere, dar ei n-au venit.

Cu referire la primul proiect, ceea ce-i legat de avocații stagiaari. Avocatul stagiar este persoana care are licență în drept, este persoana care a susținut o etapă de admitere în profesia de avocat, ceea ce-i permite ca să gestioneze procese de zeci de milioane de lei.

Dar noi îi interzicem acestei persoane să apere interesele unei persoane care nu-i în stare să-i achite serviciile.

Pentru ca el să obțină... pentru ca un contravenient să obțină asistență juridică garantată de stat, el trebuie să prezinte că, pe parcursul ultimei jumătate de an, nu a avut venituri, că nu a avut foarte... foarte multe probleme.

Dar sancțiunile care sînt prevăzute, în unele cazuri, sînt mai mari decât venitul... decât onorariul care-l primește avocatul.

Noi nu putem să obligăm persoana să încheie contractul, dar noi trebuie să învățăm cetățenii noștri să-și apere drepturile. Drepturile lui pot să fie apărate în fața unui... s-a menționat precum că aceasta poate să aducă la încălcarea prevederilor articolului 6 al Convenției pentru Drepturile Omului.

Din contra, prin faptul că noi o privăm pe persoană de posibilitatea de a-și apăra... de fapt, o punem în aceste condiții drastice și ea, material, nu-i în stare să achite serviciile avocatului, dar, pe de altă parte, ea nu-i în stare... nu poate beneficia de serviciile avocaților garantați de stat, e nevoită să renunțe, pur și simplu, la dreptul de apărare. Asta-i situația la care noi ducem.

În cazul cînd vor fi aprobate propunerile care au fost făcute de către mine, de fapt, orișice persoană poate să beneficieze de serviciile unui jurist calificat, în cazul dat – unui stagiar avocat care este supravegheat de către un avocat, pur și simplu, el nu participă nemijlocit cu dînsul, la fiecare etapă, nu merge la acel agent constatator și nu merge în prima instanță.

Dar la Curtea de Apel, adică în instanța de recurs, el e obligat să participe și avocatul conducător. Respectiv, noi asigurăm deplina apărare a acestei persoane și el poate să accepte sau să nu accepte.

Noi nu vorbim că statul trebuie să-i asigure... că avocații stagiați din contul statului să participe în aceste procese, noi vorbim despre faptul că ei pot să participe gratuit sau pentru careva compensații, ceea ce-i legat de transport, dacă-i vorba de unele deplasări.

Dar noi, în același timp, implicăm avocații stagiați nemijlocit ca ei ulterior să poată folosi aceste cunoștințe în cadrul proceselor penale ulterioare și noi asigurăm, cât de cât, un minim de garanție acestor persoane contravenienți.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

V-ați încadrat și în timp, chiar în 5 minute. Ați vorbit bine despre ambele proiecte.

Vă mulțumim foarte mult.

În sens – eficiență.

Mulțumim foarte mult.

Încheiem dezbaterile și la proiectul nr. 144 din 12 mai 2017.

Revenim la procedura de vot la ora 13.00.

Și în continuare, să revenim la subiectul nr. 2 de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman, proiectul nr. 115 din 10 aprilie 2018.**

Prezintă proiectul doamna Pîrlog, secretar de stat în Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Vă rugăm frumos, vă invităm la tribuna principală să ne prezentați acest proiect de lege.

Doamna Alisa Pîrlog – *secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în domeniul politicilor/produselor de origine animalieră:*

Bună ziua, stimate Președinte!

Onorat Parlament,

Vă prezint spre aprobare proiectul de Lege nr. 115 din 10 aprilie 2018 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman.

Prezentul proiect a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și are drept scop elaborarea și armonizarea eficientă a legislației comunitare, prin asigurarea unei funcționări corecte a cerințelor sanitar-veterinare privind colectarea, transportarea, depozitarea, prelucrarea, folosirea, eliminarea

subproduselor de origine animală și a produselor derivate care nu sînt destinate consumului uman, precum și plasarea pe piață a acestora sau diminuarea și eliminarea oricăror riscuri pe care acestea le pot prezenta pentru sănătatea animală sau umană, inclusiv prevenirea apariției și răspîndirii bolilor contagioase pentru animale.

Măsura propusă în prezenta lege va realiza sarcina ce constă în armonizarea legislației naționale cu legislația și practicile Uniunii Europene, astfel creînd cadrul necesar aplicării prevederilor Regulamentului nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman.

Conform prevederilor prezentului proiect de lege, se stabilesc norme de sănătate publică și animală referitoare la subprodusele de origine animală și produsele derivate, pentru a preveni și minimiza riscul afectării sănătății publice și animale generat de aceste produse și, în special, pentru a proteja siguranța lanțului alimentar și furajer.

Adoptarea actului legislativ în cauză va îmbunătăți în mod semnificativ nivelul național în materie de sănătate privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman, constituind o exigență definitorie în situația în care se dorește diminuarea riscurilor pe care subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman îl pot prezenta pentru sănătatea animală și cea publică, inclusiv al prevenirii apariției și răspîndirii bolilor contagioase pentru animale.

Astfel, prin normele propuse, vom întreprinde măsuri urgente privind eliminarea riscurilor de contaminare cu organisme patogene ale apelor freatică, solului și ale animalelor, precum și prevenirea infecțiilor cauzate de aceste subproduse de origine animală și produselor derivate care nu sînt destinate consumului uman.

În contextul celor expuse, întru acoperirea vidului legislativ-național referitor la subprodusele de origine animală și a produselor derivate care nu sînt destinate consumului uman și în vederea transpunerii cerințelor obligatorii stipulate în Regulamentul 1069/2009, s-a elaborat proiectul prenotat care va contribui la implementarea în Republica Moldova a prevederilor actului european asigurînd un nivel ridicat de protecție a sănătății publice și animale.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Vă rugăm frumos, domnule Mudreac, întrebările dumneavoastră în adresa autorului.

Domnul Radu Mudreac:

Da, domnule Președinte, vă mulțumesc.

Spuneți-mi, vă rog frumos, doamnă raportor, tălmăcirea articolului 37? După câte eu citesc aici, se discută, prin articolul 37, importul, da?

Doamna Alisa Pîrlog:

Da.

Domnul Radu Mudreac:

Adică noi elaborăm un proiect de lege conform Regulamentului 1069 (din câte cunosc, nu impune importul), un regulament sau o normă care... implementarea aduce ceea ce ține de utilizarea subproduselor aici pe loc în țară, dar nu știu de ce noi băgăm importul în situația când de aici argumentăm că proiectul de lege prevede utilizarea subproduselor ca produse de risc și noi vrem să scăpăm de riscurile acestea aici pe loc în țară și încercăm să elaborăm un proiect de lege, contrar, noi impunem și importul.

Dați-mi o tălmăcire la import. Și care este necesitatea importului? Ca pe urmă să pot adresa și a doua întrebare.

Doamna Alisa Pîrlog:

Mulțumim de întrebare.

Cred că este una relevantă în acest context, dar am să aduc argumentele... deci dacă vorbim despre articolul 37 alineatul (4), noi l-am completat cu un nou alineat cu următorul conținut: „Importul subproduselor de origine animală și al produselor derivate destinate pentru incinerare sau depozitare la groapa de gunoi este interzis”.

Și dacă dumneavoastră vă referiți, în general, la toate subprodusele în contextul în care dumneavoastră ați numit că legea este de subproduse de origine animală care nu sînt destinate consumului uman, bine, aceasta este dat ca un concept pentru lectura întîi.

Dar vreau să zic că dacă totuși subprodusele de origine animală sînt clasificate în trei categorii și pentru prima categorie care sînt considerate cu afecțiuni majore asupra sănătății umane, așa cum ar fi encefalopatia spongiformă a bovinelor și atunci noi la aceasta ne-am referit numai pentru deșeuri și derivate care sînt destinate incinerării. În rest, toate celelalte produse care sînt considerate sau clasificate în categoria a doua și a treia, o parte din a doua și a treia total care s-ar putea utiliza, de fapt, cum și se utiliza la prepararea furajelor pentru animale, pentru diferite specii ca concentrate furajere, atunci... de aceea noi am stipulat aici „produsele derivate destinate pentru incinerare sau depozitare la groapa de gunoi este interzis”, celelalte... deci de pe aceste poziții și considerente. Dar o primim ca una relevantă pentru discuții și pentru următoarea ședință.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnule Mudreac,

A doua întrebare, vă rugăm.

Domnul Radu Mudreac:

Eu întâi o să fac o precizare, domnule Președinte.

E relevant sau nu este relevant – asta este altă întrebare, ceea ce am adresat eu. Ceea ce enumerați dumneavoastră o boală acolo, eu vă spun încă 50 în listă care sînt sub zonele de risc, dar nu asta e întrebarea.

Însuși conceptul legii: excluderea... și pentru salvarea sănătății publice, noi încercăm această lege... și noi încercăm să excludem toate riscurile. Cum poți printr-o lege să excluzi riscurile, dar dînd importul? Poate facem altceva? Exportăm toată produsele de risc din țară? Cum încercăm noi să le importăm, dar să le exportăm din țară? De ce nu facem o lege – Legea privind exportul produselor... și scoatem toate riscurile din țară? De ce noi trebuie să importăm subproduse care reprezintă riscurile pentru sănătatea umană și animală și pentru salvarea lanțului alimentar? Dar noi de aici deschidem poarta să importăm. Noi doar cunoaștem situația că majoritatea bolilor infecțioase și parazitare stau în organele interne.

Doamna Alisa Pîrlog:

Vă mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vreți să continuați cu a doua întrebare sau...?

Domnule Mudreac?

Domnul Radu Mudreac:

Da, domnule Președinte,

A doua întrebare. Cred că la prima e clar. Spuneți-mi, vă rog, dar incinerarea, în baza cărui act normativ dumneavoastră vreți să faceți o incinerare? Pentru că ați menționat un articol aici în lege – asta e baza legislativă pentru incinerare? Pentru că organele pe care dumneavoastră le menționați în proiectul de lege, ele nu sînt ca anexă a produselor care urmează să fie incinerate, înhumate, la Legea privind deșeurile? La care act normativ faceți trimitere? Sau în bază cărui act normativ încercați să aprobați această procedură de incinerare sau înhumare?

Vă rog. Și cum o vedeți... descrierea pe lung a incinerării? Numai nu printr-un regulament acum și începem. Este un act normativ care prevede incinerarea.

Doamna Alisa Pîrlog:

De fapt, Legea nr. 115 întotdeauna, în toate comisiile care a mers, a fost stipulată sau clasată ca să meargă ulterior la Legea nr. 329, care astăzi trebuia să treacă în primă lectură referitor la deșeuri. Dar dacă dumneavoastră... am să dau citire că totuși în nr. 209 dacă ne uităm la punctul 3, alineatul (3), punctul b), atunci noi avem stipulat că în măsura în care sînt reglementate prin alte acte legislative se exclud din domeniul de aplicare a prezentei legi următoarele: „Subprodusele de origine animală, inclusiv produsele transportate... transformate, scuze, cu excepția produselor care urmează să fie valorificate, depozitate sau utilizate într-o instalație de producere a biogazului ori a compostului. Cadavrele animalelor care au murit în orice alt mod decît prin sacrificare, inclusiv ale animalelor care au fost sacrificate pentru eradicarea unei epizootii și care sînt eliminate conform prevederilor legale sanitar-veterinare.”

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,

Ultima precizare, vă rog frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Da, ultima precizare.

Doamna Alisa Pîrlog:

Referitor... să mai adaug, dacă dumneavoastră nu... poate nu..., n-am finalizat răspunsul la întrebarea dumneavoastră. Referitor la incinerare și co-incinerare, deci proiectul de lege a fost revăzut și lucrat, și am primit unele sugestii referitor la incinerare de la Proiectul Twinning al Parlamentului, unde ne-au dat unele explicații și elucidări ce ține de incinerare, ceea ce se aplică, practic, în toate țările.

Și dacă îmi permiteți, am să dau citire unora, dacă dumneavoastră ... dacă nu, nu.

Domnul Radu Mudreac:

Doamnă raportor,

Noi citim proiectul de lege, noi nu citim literatură artistică și facem trimitere nu știu la ce aici. Este proiectul de lege care urmează să fie aprobat sau neaprobat, dumneavoastră ...

Doamna Alisa Pîrlog:

Dumneavoastră m-ați întrebat de incinerare și co-incinerare să dau unele argumente. Deci eu am zis că pot să citesc ce se întâmplă în țările vecine și celelalte, să vă dau citire concretă, că nu am să citesc careva acte.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mudreac,
Ultima precizare, vă rog frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc.

La ziua de astăzi ceea ce ține de incinerare prevede incinerarea produselor rezultate din activitatea medicală, ceea ce prevede... și unde faceți trimitere dumneavoastră la actele normative, dar nu prevede ceea ce încercați dumneavoastră să argumentați aici.

De aceea, stimați colegi, onorat Parlament, eu cred că asupra proiectului de lege este de lucrat încă mult timp, mai ales că reieșind din faptul că încercăm să excludem riscul sănătății publice cu aceleași produse pe care le avem de risc aici, în Republica Moldova, dar noi încercăm să importăm, să deschidem poarta importului. Cineva vrea să scape de dînsese, noi nu putem scăpa de ale noastre, dar încercăm să mai luăm în spate și alte riscuri și îmbolnăviri de diferite categorii.

Și de aceea eu vă îndemn ca să întoarcem proiectul de lege înapoi, să mai lucrăm asupra proiectului de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

În continuare, domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Eu n-am să intru în detalii, deoarece nu e un domeniu specific, dar o să mă refer la articolul 4 „Noțiuni de bază”, și anume la noțiunea „Animal sălbatic – orice animal care nu este ținut de oameni”. Primul sens al verbului „a ține” înseamnă a ține ceva în mână. Ce nu ține omul în mână de la animal?

Fiindcă o definiție mai corectă ar fi: animal sălbatic – animal care nu este domesticit sau îmblînzit de către om. Și nu care nu ține ... cum ați scris dumneavoastră, care nu este ținut de oameni. Ce părere aveți dumneavoastră?

Doamna Alisa Pîrlog:

Mulțumim frumos.

O să luăm la...

Domnul Andrian Candu:

Da, se va lua în considerare, de altfel, pentru lectura a doua. E clar, e clar, e și chestiune de redacție.

Doamna Alisa Pîrlog:

O greșeală, probabil.

Domnul Andrian Candu:

E o greșeală.

Doamna Alisa Pîrlog:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Deliu.

Nu sînt întrebări în adresa autorului deja și rugăm frumos comisiile să se expună. Și prima e Comisia agricultură și industrie alimentară.

Pe domnul Balan îl invităm la tribuna principală.

Vă mulțumim, stimată doamnă.

Îl invităm la tribuna principală pe domnul Balan, președintele Comisiei agricultură și industrie alimentară, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman, prezentat de către Guvern, și expune următoarele considerente.

Proiectul de lege supus examinării este elaborat întru executarea prevederilor titlului V, capitolul 4 „Măsuri sanitare și fitosanitare”, secțiunea 1 „Generalități”, poziția 181 din anexa Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 și prevede transpunerea prevederilor Regulamentului Comisiei europene nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman.

Prezentul proiect de lege stabilește normele de sănătate publică și de sănătate animală referitoare la subproduse de origine animală și produse derivate care nu sînt destinate consumului uman.

Scopul prezentului proiect de lege constă în consolidarea cadrului juridic și instituțional în domeniul organizării și desfășurării proceselor ce vizează subprodusele de origine animală sau produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman pentru a preveni și a minimiza riscul afectării sănătății publice și a celei animale generat de aceste produse și, în special, pentru a proteja siguranța lanțului alimentar și furajer.

Pe marginea proiectului de lege au parvenit avizele comisiilor permanente și ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului. Majoritatea comisiilor permanente s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, în avizul său, a invocat unele obiecții de conținut și tehnică legislativă, iar Comisia mediului și dezvoltare regională, prin coraportul său, s-a pronunțat pentru respingerea proiectului de lege, invocînd că unele prevederi ale prezentului proiect de lege contravin Legii privind deșeurile nr. 209/2016.

Totodată, atenționăm că articolul 1 alineatul (3), literele b) și c) din Legea privind deșeurile expres prevede că: în măsura în care sînt reglementate prin alte acte legislative, se exclud din domeniul de aplicare a prezentei legi următoarele:

- subprodusele de origine animală, inclusiv produsele transformate, cu excepția produselor care urmează să fie valorificate, depozitate sau utilizate într-o instalație de producere a biogazului și a compostului;

- cadavrele animalelor care au murit în orice alt mod decît prin sacrificare, inclusiv ale animalelor care au fost sacrificate pentru eradicarea unei epizootii, și care sînt eliminate conform prevederilor legale sanitar-veterinare.

De asemenea, în procedură legislativă se regăsește proiectul de Lege nr. 329 din 24.10.2017 cu privire la modificarea și completarea Legii nr. 209 privind deșeurile, prin care se propune și completarea articolului 17 „Incinerarea și co-incinerarea deșeurilor” cu prevederile de reglementare a operațiunilor de incinerare și co-incinerare a deșeurilor.

La fel, ținem să menționăm că proiectul de lege a fost supus evaluării de către experții proiectului Twinning „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene”, iar majoritatea obiecțiilor și propunerilor prezentate de experți se regăsesc în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Reieșind din cele expuse, propunerile, obiecțiile și amendamentele parvenite asupra proiectului de lege vor fi luate în considerare la examinarea și definitivarea acestuia în lectura a doua.

Așadar, urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul de Lege

cu numărul de intrare 115 din 10 aprilie 2018 spre aprobare în prima lectură.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Și îl rugăm și pe domnul Mudreac, de pe loc, președintele Comisiei mediu și dezvoltare regională, să ne prezinte coraportul comisiei.

Domnul Radu Mudreac:

Onorat Parlament,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost prezentat de Guvern și are drept scop armonizarea cadrului legislativ național cu acquis-ul comunitar pentru asigurarea unei funcționări corecte a cerințelor sanitar-veterinare privind: colectarea, transportarea, prelucrarea, folosirea, eliminarea subproduselor de origine animală nedestinate consumului uman, importul, precum și plasarea pe piață a acestora sau diminuarea și eliminarea oricăror riscuri pe care acestea le pot prezenta pentru sănătatea animală sau umană, inclusiv prevenirea apariției și răspîndirii bolilor contagioase.

Comisia constată că prin proiect se creează mecanismul de eliminare a subproduselor de origine animală ca deșeuri, care conține inclusiv operațiunile de incinerare și coincinerare a respectivelor deșeuri, fapt interzis în mod expres de articolul 17 din Legea privind deșeurile nr. 209, care prevede că: „Incinerarea și coincinerarea deșeurilor de orice proveniență este interzisă, cu excepția deșeurilor rezultate din activitatea medicală”.

De asemenea, interpretînd prevederile articolului 37 din proiectul de lege se constată că în anumite condiții pot fi importate în țară subproduse de origine animală în calitate de deșeuri, acțiune interzisă prin norma conținută în articolul 63 din Legea privind deșeurile nr. 209, care prevede că: „Deșeurile de orice natură sînt prohibite de a fi importate în țară, exceptînd categoriile de deșeuri prevăzute la anexa nr. 7 din legea menționată”.

Comisia consideră că în interesul coerenței legislației naționale de profil este necesar a se clarifica relațiile dintre normele stabilite prin prezentul proiect și legislația națională referitoare la deșeuri.

Coerența ar trebui asigurată în special în cazul interdicției incinerării și coincinerării deșeurilor stabilite la articolul 17 din Legea privind deșeurile, precum și la interzicerea importurilor prevăzută de articolul 63 al

aceluiasi act normativ pentru a preveni efectele potențial dăunătoare asupra mediului.

În contextul celor expuse, Comisia mediu și dezvoltare regională propune respingerea proiectului de Lege privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman, înregistrat cu nr. 115 din 10 aprilie 2018.

Vă mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Mudreac.

Revenim la procedura de vot la ora unu.

Acum încheiem dezbaterile la proiectul nr. 115 din 10 aprilie 2018.

Și să trecem la subiectele care sînt în suplimentul de pe ordinea de zi, și anume subiectul nr. 2, **proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 599/1999 privind aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, este proiectul cu numărul de înregistrare 405 din 27 decembrie 2017**, care a fost inițiat de domnul Labuneț.

Și îl invităm pe dumnealui la tribuna principală pentru a ne prezenta acest proiect de lege, proiectul nr. 405 din 27 decembrie 2017, subiectul nr. 2 din supliment.

Domnul Anatolie Labuneț:

Уважаемые коллеги!

За время, прошедшее после принятия закона о Кодексе торгового мореплавания девяносто девятого года, произошло много изменений в мировом судоходстве.

Сейчас все документы необходимые для регистрации судна, можно передать в течение пяти минут посредством Интернета. В Республике Молдова создается Морское агентство, в котором будут работать высококвалифицированные специалисты, которые будут принимать квалифицированные решения.

Поэтому сейчас отпадает необходимость регистрации судов в консульских отделах Республики Молдова. Именно поэтому предлагается внести следующие изменения в закон о Кодексе торгового мореплавания.

Часть четвертую статьи 31 изложить в следующей редакции: «Приобретенное или построенное в другом государстве судно получает право плавания под флагом Республики Молдова с момента внесения соответствующей записи в Государственный судовой реестр Республики Молдова или судовую книгу и выдачи Агентством водного транспорта временного свидетельства, удостоверяющего это право.

Такое свидетельство действительно до постоянной регистрации судна и выдачи свидетельства, удостоверяющего постоянную регистрацию, но не более шести месяцев».

Спасибо.

Если у кого есть вопросы.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Apolschii,

Aveți întrebări?

Vă rog frumos, prima întrebare.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Nu știu cât îi de întrebare, dar o precizare. Dumneavoastră în prezentare ați spus că se creează o astfel de agenție. Ea nu este creată la moment?

Domnul Anatolie Labuneț:

Ну, еще нет, не создано.

Doamna Raisa Apolschii:

Păi, dar cum putem să-i dăm competența unei entități dacă nu o avem creată.

Pînă atunci cine o să facă eliberarea acestor certificate?

Domnul Anatolie Labuneț:

У нас в законе уже внесены изменения. Сейчас разрабатывается регламент Правительством.

Doamna Raisa Apolschii:

В нашем законе, в каком?

Domnul Anatolie Labuneț:

Еще в Кодексе торгового мореплавания.

Doamna Raisa Apolschii:

О чем?

Domnul Anatolie Labuneț:

Но закон еще не работает, потому что нет регламента Правительства.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Văd că nu sînt alte discuții și întrebări la autor.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Labuneț.

Și-l invităm la tribuna principală pe președintele Comisiei economie, buget și finanțe, comisia responsabilă de fond.

Domnule Creangă,

Vă invităm la tribuna principală.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 599 privind aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul Alexandru Labuneț, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop îmbunătățirea și excluderea posibilității de acceptare a navei spre înregistrare de către persoane fără cunoștințe și experiență în domeniu, fapt ce va contribui, potrivit autorului, la minimizarea riscului de acceptare a navelor în stare tehnică necorespunzătoare, astfel respectîndu-se Memorandumul de înțelegere de la Paris privind controlul statului portului.

Actualmente, legea permite înregistrarea navelor prin intermediul oficiilor consulare ale Republicii Moldova care reprezintă o procedură învechită și neproductivă de către majoritatea țărilor, din care considerente se propune utilizarea variantei electronice de examinare a documentelor și prin reprezentanțele registratorilor în alte state.

Potrivit raportului de expertiză anticorupție, proiectul de lege corespunde rigorilor de transparență decizională, nu contravine interesului public și nota informativă conține argumente suficiente pentru promovarea acestui proiect de lege.

Ținînd cont de avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, se propune ca la articolul I cuvintele „registru de stat al navelor din Republica Moldova” să se substituie cu cuvintele „registru de nave și catalogul naval”, iar la articolul II alineatul (1) să se excludă, deoarece este de prisos.

Pornind de la cele menționate și ținînd cont de avizele pozitive ale comisiilor permanente, comisia propune proiectul de lege spre examinare și adoptare plenului Parlamentului pentru prima și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect de Lege nr. 181 din 5 iunie 2018.

Prezintă proiectul Eduard Serbenco, secretar de stat, Ministerul Justiției.

Poftim, domnule Serbenco.

Domnul Eduard Serbenco – *secretar de stat al Ministerului Justiției:*

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați deputați,

Atenției dumneavoastră, după cum s-a evocat deja, se supune proiectul de modificare a Legii nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Este vorba în principal că se vizează punerea în acord a prevederilor din această lege, în special cu recomandările conținute într-un aviz al Comisiei de la Veneția elaborat în 2014.

Principalele obiective ale acestui proiect de lege le aveți menționate în nota informativă la proiect. Ele sînt următoarele:

- excluderea unor ambiguități din formularea faptelor ce constituie sau pot constitui abateri disciplinare ale judecătorilor;
- concretizarea aspectelor ce țin de selectarea membrilor și membrilor supleanți în Colegiul disciplinar al judecătorilor;
- revizuirea mecanismului de examinare a abaterilor disciplinare;
- fortificarea rolului judecătorului inspector sau inspectorului-judecător.

Vreau să vă zic că atunci cînd vorbim de ambiguitățile la care m-am referit este, în special, vizat articolul 4 din această Lege nr. 178 în care sînt menționate la alineatul (1) faptele care pot constitui abateri disciplinare.

Mai apoi, avem prevederi referitoare la modalitatea de alegere, și se specifică „prin vot secret”, a membrilor Colegiului disciplinar din partea judecătorilor și este menționată proporția sau cota care îi revine fiecăruia dintre intervenienți atunci cînd sînt aleși judecătorii, Curtea Supremă de Justiție, curțile de apel și judecătoriile.

Vreau să vă mai zic că o noutate este și aceea că Consiliul Superior al Magistraturii în situația în care Adunarea generală a judecătorilor este inaptă să aleagă membrii în Colegiul disciplinar din partea judecătorilor să

intervină și să propună membru în... să numească membru în Colegiul disciplinar al judecătorilor.

O altă prevedere se mai referă și la dreptul ministrului justiției de a refuza numirea în Colegiul disciplinar a unui membru din partea societății civile în situația în care n-a fost respectată procedura de către comisia de selecție sau candidatul nu întrunește criteriile prevăzute de lege.

O altă noutate se mai referă și la posibilitatea revocării mandatului de membru în Colegiul disciplinar de către chiar Colegiul disciplinar, cu condiția acumulării unui număr de voturi.

Vreau să vă mai zic o noutate importantă a acestui proiect de lege vizează procedura sau etapele examinării abaterilor disciplinare de către Colegiul disciplinar. Una dintre etapele care sînt menționate actualmente în Legea nr. 178 este faptul examinării admisibilității unei abateri disciplinare de către un complet de admisibilitate care funcționează în cadrul Colegiului disciplinar.

Aceste complete de admisibilitate vor fi excluse, astfel încît este exclusă și procedura verificării admisibilității. Această funcție îi va reveni completului de examinare a contestațiilor judecătorului inspector atunci cînd acesta... inspectorul-judecător, pardon, atunci cînd acesta examinează sesizarea în privința comiterii unei abateri din partea unui judecător.

Respectiv, sînt prevăzute toate aspectele referitoare la termenele de examinare de către Inspekția judiciară, în persoana inspectorilor judecători, a sesizărilor, sînt date referitoare la conținutul raportului pe care îl întocmește inspectorul judecător urmare a examinării sesizării privind comiterea unei abateri disciplinare. Și acest raport, spre deosebire de situația existentă actuală, care se prezintă completului de admisibilitate, se va prezenta Colegiului disciplinar direct de către inspectorul judecător și acesta va fi acela care va susține, în fața Colegiului disciplinar, raportul întocmit în privința pretinselor abateri disciplinare comise de către un judecător. Detalii referitoare la procedura de examinare a contestațiilor, hotărîrile care sînt adoptate... de completele de examinare a contestațiilor.

Mai apoi sînt aspecte referitoare la modul în care sînt repartizate dosarele disciplinare în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și posibilitatea examinării hotărîrilor Consiliului Superior al Magistraturii pe dosarele disciplinare pe fond, nu doar în ceea ce privește procedura de emiterie sau adoptare a hotărîrii de sancționare. Deci asta ar fi principalele noutăți aduse de acest proiect de lege.

Credem noi că, urmare a adoptării acestui proiect de lege, procedura examinării va fi una mai expeditivă, mai temeinică. Urmare a simplificării acestei proceduri, dar și faptului că, în mare parte, funcțiile de acuzare sau de cercetare a faptei disciplinare vor reveni inspectorilor judecători.

În două cuvinte, este vorba despre atingerea standardelor internaționale și europene pe procedurile de examinare a abaterilor disciplinare comise de către judecător.

Ținând cont de cele ce precedă, rog, în mod respectuos, aprobarea sau susținerea de către Înalțul For a proiectului prezentat dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Doamnă Ciobanu,

Poftim, prima întrebare.

Doamna Maria Ciobanu:

Eu v-am adresat dumneavoastră întrebarea, de fapt, mai mult propunerea și la comisia permanentă și acum reiterez aceeași întrebare. Nu ar fi cazul să retrageți acest proiect de lege și să fie disponibilizați toți judecătorii din sistem, întrucât, ceea ce se întâmplă astăzi în instanțele de judecată, e strigător la cer? Ei sînt incurabili la capitolul integritate, demnitate, profesionalism – fac sluj în fața politicianilor. De aceea, noi nu vom susține acest proiect de lege. Și ne-ar părea foarte rău dacă acest proiect de lege va fi votat.

Noi avem state din fostul spațiu sovietic care au adus judecători din state cu o democrație avansată și deja se simte că acelea sînt state în care funcționează democrația.

În Republica Moldova rușinea statului sînt instanțele de judecată.

Chiar ultima decizie pe care a luat-o judecătoria referitor la scrutinul pentru primarul municipiului Chișinău este strigător la cer. Cetățenii nu mai înțeleg ce se întâmplă în instanțele noastre de judecată, ce se întâmplă cu judecătorii statului Republica Moldova.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Ciobanu,

Mulțumesc.

Domnule Serbenco,

Mulțumesc.

Întrebări nu-s.

Doamnă președinte Apolschii,

Vă rog, prezentați raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, stimate domnule Președinte al ședinței.

Onorat Plen,

Comisia a examinat proiectul de Lege cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, inițiativă legislativă a Guvernului.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea implementării recomandărilor internaționale ce se referă la răspunderea disciplinară a judecătorilor, astfel încât să fie asigurat independența sistemului judiciar, să se consolideze capacitatea administrativă a acestuia și să se garanteze imparțialitatea și eficacitatea organismelor de asigurare a respectării legii.

N-am să mă opresc la detaliile acestui proiect, pentru că a fost pe larg expus de către domnul secretar de stat.

Pentru lectura a doua, comisia va examina amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, avizele din partea Curții Supreme de Justiție, Consiliului Superior al Magistraturii și a Procuraturii Generale, precum și obiecțiile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

În rezultatul dezbaterilor, comisia, cu majoritatea voturilor membrilor, propune proiectul de Lege nr. 181 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect, proiectul nr. 1 din supliment la ordinea de zi, **proiectul nr. 101 din 28 martie 2018.**

Prezintă proiectul – deputatul Corneliu Dudnic.

Domnul Corneliu Dudnic:

Добрый день, уважаемые коллеги!

В данном проекте закона мы предлагаем изменения в Налоговый кодекс, Кодекс о правонарушениях с целью улучшения, в первую очередь, создания условий для конкурентоспособности для наших национальных перевозчиков.

Вторая задача, которую мы преследуем, – увеличить доходную часть бюджета с целью улучшения дорожной инфраструктуры в нашем государстве.

В этой связи мы предлагаем следующие изменения.

На сегодняшний момент все иностранные перевозчики, которые осуществляют экспорт, импорт и транзит грузов через нашу территорию, в случае если у нас нет двухсторонних соглашений, обязаны иметь для этого разрешительные документы.

В сегодняшней редакции законодательство предусматривает следующие вещи: контроль за данными разрешительными документами ведется на территории Республики Молдова Агентством АНТА.

Мы предлагаем вернуть эти компетенции таможенным органам для того, чтобы иностранные перевозчики при въезде на территорию страны в обязательном порядке предъявляли разрешительные документы на границе нашего государства.

Что это нам даст? Государства на уровне двухсторонних соглашений обмениваются разрешительными документами на паритетной основе. То есть, как пример, могу вам привести: если Белоруссия получила от нашего государства, образно говоря, тысячу разрешительных документов в год, Молдавия получила ту же тысячу, то на практике, если белорусские перевозчики заезжают в наше государство, не предъявляя на границе эти документы в связи с тем, что не осуществляется строгий контроль на границе, в итоге получается, что молдавские перевозчики используют все разрешения, а белорусские перевозчики не используют те разрешения, и это дает им возможность вывозить и завозить грузы с территории Республики Молдова, тем самым устраивая нелегальную конкуренцию нашим перевозчикам.

Также мы предлагаем вернуть компетенции по контролю за превышением максимально допустимых масс в таможенные службы. На сегодняшний день таможенная служба передала эти компетенции также Агентству АНТА, которое имеет в компетенции взвешивать эти грузовики на территории Республики Молдова, что в итоге приводит к несущественному контролю за превышением максимально допустимых нагрузок на ось и на общую массу.

Также в своем проекте закона мы предлагаем сменить концепт оплаты иностранными перевозчиками дорог на территории Республики Молдова. Мы предлагаем следующую формулу: пустые грузовики с иностранной регистрацией, которые будут въезжать на территорию Республики Молдова, будут платить разовую таксу в виде десяти евро – неважно, это въезд или это транзит через территорию республики.

Наши аргументы в этой связи следующие: практика показывает, что очень много граждан Республики Молдова де-факто являются собственниками грузовиков, зарегистрированных в других государствах – в Российской Федерации, в Болгарии, в Румынии. Таким образом, ремонт грузовой техники на территории Республики Молдова приносит нам как косвенные налоги, так и прямые вливания, скажем так, в нашу экономику.

10 евро – это, на наш взгляд будет рациональная плата за пользование дорогами иностранных перевозчиков, в случае если они проходят пустыми или заехали на территорию Республики Молдова порожними, то есть без груза.

В случае, когда идет речь о груженных автомобилях, мы предлагаем концепцию аналогичную, той, что работает сегодня с легковыми автомобилями. Это виньеты, где у перевозчиков будет возможность заплатить за сутки, за семь дней или за месяц или купить виньету на полгода или на год.

Примерно вот такие поправки мы предлагаем в нашем проекте закона, поэтому, если у кого-то есть вопросы или дополнения, – с удовольствием вас выслушиваю.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Спасибо, господин Дудник.

Domnule Bejan,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Stimate coleg,

În proiectul dumneavoastră, în nota informativă, dumneavoastră utilizați așa niște norme: „mai mult”, „mai puțin”, „după părerea noastră”. Deci ceea ce propuneți dumneavoastră implică niște schimbări serioase în veniturile la buget.

Spuneți, vă rog, în primul rând, dacă aveți avizul Guvernului? Prima întrebare și pe urmă o să fie a doua, bine.

Domnul Corneliu Dudnic:

Господин Бежан,

если бы вы внимательно следили за делопроизводством в Парламенте, вы бы видели, что на сайте Парламента есть и авиз Правительства в том числе на этот проект закона.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Bejan, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Valerian Bejan:

La momentul când eu am studiat proiectul, avizul Guvernului nu era. Și avizul este pozitiv sau negativ?

Domnul Corneliu Dudnic:

Dacă momentul acesta era 3 săptămîni în urmă, precis că nu era avizul atunci.

Domnul Valerian Bejan:

Bine. Avizul este pozitiv sau negativ?

Domnul Corneliu Dudnic:

Astăzi aveți posibilitate. Guvernul a venit cu niște amendamente pe care noi o să le discutăm în lectura a doua.

Domnul Valerian Bejan:

Eu nu am înțeles răspunsul. Avizul Guvernului e pozitiv sau negativ?

Domnul Corneliu Dudnic:

Господин Бежан,

вы, по-моему, немножко перепутали место нахождения, ваше и мое. Мы не в прокуратуре, и я не даю показания прокурору. Еще раз вам говорю: прочитайте авиз и сделайте свои выводы из этого авиза. Правительство пришло с некоторыми предложениями об изменении этого проекта закона, которые мы будем рассматривать во втором чтении.

Domnul Valerian Bejan:

Deci concluzia: avizul Guvernului e negativ.

Bine, a doua întrebare. Spuneți, vă rog, dacă s-au făcut niște calcule, care va fi impactul în rezultatul adoptării prezentelor modificări pe care dumneavoastră le propuneți? Care va fi schimbarea în buget?

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Pozitiv.

Domnul Corneliu Dudnic:

Я вам скажу исходные данные, а математические вычисления вы сможете сделать сами. В 2017 году через территорию Республики Молдова прошло 70 тысяч грузовиков с иностранной регистрацией, которые первую половину года не платили абсолютно ничего за пользование нашими дорогами. Умножьте это на цифры, которые я предлагаю в приложении №4, и вы увидите, какую доходную часть бюджета мы получим в связи с этими изменениями.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bejan.

Domnul Valerian Bejan:

O concretizare.

Stimate autor,

Dumneavoastră ați venit cu un proiect de lege, nu eu am venit și nu eu trebuie să fac calculele, ci dumneavoastră în momentul când ați prezentat proiectul de lege, trebuia să veniți și cu niște cifre concrete.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Lipskii,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Oleg Lipskii:

Da, mulțumesc.

Первый вопрос связан у меня... статья 7 часть (3): «Центральный отраслевой орган вправе делегировать по мере необходимости некоторые полномочия подведомственным административным органам, а также публичным учреждениям, в которых выступает в качестве учредителя. И, также, вводить временные ограничения на изменение программы автотранспортных перевозок». Какие полномочия делегировать? На какое время вводить ограничения? Какие полномочия делегировать? Абсолютно непонятно, что это такое.

Я понимаю, что это предложение, скорее всего, исходит от Правительства, но такое... так пропускать, я считаю, такой закон нельзя, в таком абсолютно расплывчатом виде.

Как вы считаете?

Domnul Corneliu Dudnic:

Коллега, ко второму чтению ждем ваших предложений. С удовольствием рассмотрим, как это делали до сих пор вместе с вами, и будем предлагать пленуму Парламента самый оптимальный вариант для окончательной редакции.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Господин Липский, пожалуйста, второй вопрос.

Domnul Oleg Lipskii:

Второй вопрос. Тут почему-то в русском варианте его нет, в молдавском он есть. „Se permite intrarea-ieșirea pe teritoriul Republicii Moldova (ca țară de tranzit sau destinație) operatorilor de transport rutier străini înregistrați în statele cu care Republica Moldova nu are încheiate acorduri bilaterale sau multilaterale în baza autorizațiilor de transport rutier de marfă sau persoane, cu plata taxelor rutiere eliberate în punctele de trecere a frontierei.”

С моей точки зрения, это повод, развить там коррупцию на погранпереходе. С какими странами у нас не подписаны соглашения об автомобильных международных перевозках? Вся Европа – практически – подписано, вся Азия, бывший Советский Союз – подписано. Я не знаю, может с Китаем, но отсюда вряд ли кто приедет. Когда мы приезжали на границу с тем, с кем не имели в свое время, – с Сербией, с Албанией, – перегружали в их грузовики. Зачем эти льготы вообще непонятно кому предлагаем?

Предложение – это абзац вообще убрать отсюда, и я буду такое предложение делать. Хочу ваше мнение на это счет.

Domnul Corneliu Dudnic:

Вы знаете, передо мной лежит проект, переведенный нашими работниками Парламента на молдавский язык. То, о чем вы говорите, не имеется в моей редакции на русском языке. Поэтому уточним, может быть, это редакционная ошибка, которую мы обязательно исправим.

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Deliu,

Poftim.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Dudnic,

Deci am o întrebare ce ține de activitatea legislativă. Am făcut o analiză a proiectelor care au fost semnate de dumneavoastră și din 10 proiecte unde vă aparține prima semnătură – 7 țin de modificarea Codului transporturilor rutiere.

Spuneți-mi, vă rog, este o temă de cercetare sau este protejarea businessului? (*Voce din sală.*)

Domnul Corneliu Dudnic:

Domnule Deliu,

Dacă verificați declarația mea de venituri, o să vedeți că nu este o temă de... по лоббированию бизнеса. Извините, что я... поэтому, скорее всего, это tema de cercetare – это раз. И два. Я не скрываю ни от кого: у меня есть опыт в прошлом в этой отрасли, который я применяю сейчас здесь, в Парламенте, и не вижу в этом ничего плохого и особенного.

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Deliu, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Tudor Deliu:

Nu, o precizare, nu am a doua întrebare.

Eu, domnule Dudnic, am analizat și declarația dumneavoastră și am văzut acolo că sînt două companii de transport care cîndva v-au aparținut sau aveți cotă-parte din aceste companii. Și de aceea întrebarea mea a fost foarte pertinentă: de ce anume proiecte în acest domeniu?

Mulțumesc.

Domnul Corneliu Dudnic:

Două companii de transport care la moment nu activează. De cînd am venit eu în Parlament, activitatea companiilor s-a stopat și asta este...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Bravo.

Domnule Cuciuc,

Întrebarea dumneavoastră.

Domnul Oleg Cuciuc:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

În nota informativă, noi vedem niște estimări, cît ar costa bugetul statului pentru amenajarea acelor puncte de trecere.

Deci, citim: „Pentru salarizare, posibil – 2 milioane 700 de mii lunar și 4 milioane – investiții capitale”. Deci 4 milioane – asta e lunar sau anual? Pentru că aici cineva sumează și se primește 6 milioane de lei, ca mai apoi să arătați o altă cifră de 460 de milioane.

Totuși, cît o să coste bugetul de stat implementarea proiectului dumneavoastră?

Domnul Corneliu Dudnic:

Коллега, как я уже сказал, я свой проект закона разрабатывал на понятном для меня русском языке, представил его Парламенту на этом языке, поэтому есть ошибки редакционного характера – это раз. А два, что касается доходной части Агентства АНТА, хочу вам сказать, что уже в ближайшее время это агентство будет переведено на бюджетное финансирование, а не останется на хозрасчетном финансировании, как сейчас. И я был одним из тех людей, которые долго добивались того, чтобы государственное учреждение финансировалось из государственного бюджета, а не за счет собственных доходов, которые генерируются за счет взносов, которые

платят наши перевозчики напрямую в бюджет этого агентства. Поэтому в ближайшее время в связи с реформами, которые были предприняты Правительством, Агентство АНТА перейдет на бюджетное финансирование.

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Cuciuc,

Poftim.

Domnul Oleg Cuciuc:

Ca precizare. Atunci de ce nu am așteptat pînă o să fie modificările date și apoi să venim cu proiectul dat? De unde aveți toată încrederea că noi, totuși, o să trecem bugetul ANTA în bugetul de stat? Pentru că comisia de ieri a primit din șapte un singur aviz pozitiv, șase sînt negative. Deci nici majoritatea parlamentară nu dorește de a trece autoritățile autonome înapoi. De ce mergem înaintea trenului? De ce nu am așteptat, totuși, să facem modificările, apoi să venim cu ideea dată?

Domnul Corneliu Dudnic:

Коллега, во-первых, относительно моей уверенности в том, что это будет, я хочу вам напомнить: я представляю парламентское большинство и правящую партию в нашем государстве и участвую в дискуссиях, в которых вы не участвуете ввиду обстоятельств. Это раз.

А два – не согласен с вами, что мы идем впереди телеги. Проект закона достаточно обширный, направлен в первую очередь на то, чтобы сохранить, как я уже сказал, интересы граждан Республики Молдова, которые, де-факто, являются собственниками автомобилей, зарегистрированных в третьем государстве.

Вы помните наверно, помните о том, что еще четыре месяца назад, когда вступили в силу предыдущие поправки, были возмущения наших перевозчиков граждан Республики Молдова, которые, еще раз говорю, являются собственниками автомобилей с третьей регистрацией. Так вот, наш проект закона, я считаю, является абсолютно сбалансированным, соблюдает интересы граждан, которые имеют эти автомобили, соблюдает интересы национальных перевозчиков, соблюдает интересы государства по части доходов в бюджет.

Поэтому считаю проект абсолютно сбалансированным, рациональным и своевременным.

Спасибо большое.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Cuciuc.

Domnul Oleg Cuciuc:

Și ultima întrebare. Din calculele dumneavoastră ați spus că numai anul trecut Republica Moldova a înregistrat pierderi de peste 700 mii de dolari, să înțelegem 70 mii de unități care n-au plătit vinieta.

Domnul Corneliu Dudnic:

47 тысяч транзитов. Это статистика, которую представили таможенные службы.

Domnul Igor Cuciuc:

Deci în doi ani, să înțeleg că, pierderile au fost destul de mari? Întrebarea este, acum, doi ani în urmă, colegii noștri au introdus exact așa un proiect în Legislativ, care a fost respins. Să înțelegem că inacțiunea guvernării deci a dus la fraudarea sau la neacumularea în buget a niște sume enorme. De ce sînteți acum așa de convins că ele o să treacă, dacă doi ani în urmă a fost respins?

Mulțumesc.

Domnul Corneliu Dudnic:

Этот вопрос имеет в том числе и другого рода характер. Да, нам надо учиться, что мы имеем двухсторонние соглашения с целым рядом государств, которые предусматривают взаимное невзимание пошлин на территории нашего государства.

Если вы не знали, Российская Федерация с 2016 года перестала исполнять соглашение, подписанное еще в 93-м году, и в одностороннем порядке стала взysкивать плату за пользование российскими дорогами с наших перевозчиков – это так называемая система «Платон», которая вступила в силу с января 2016 года.

То же самое сделали и наши ближайшие соседи – Румыния, которая, несмотря на то, что у нас с ними есть двустороннее соглашение, взysкивает плату с наших перевозчиков начиная с 2007 года, как Румыния вошла в состав Евросоюза.

Поэтому еще раз вам говорю, мы в этом проекте закона пытаемся совместить интересы и перевозчиков, и людей, которые живут на территории... граждане нашего государства, но имеют по вынужденным обстоятельствам машины в других странах, в том числе интересы государства по части дорожной инфраструктуры, как я уже не раз сказал.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Благодарим вас, господин Дудник.

Вопросов больше нет.

Domnule președinte Creangă,

Vă rog prezentați raportul comisiei.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu drept de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și comunică următoarele.

Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea Codului transporturilor rutiere, Codul fiscal, Codul contravențional și Legii drumurilor și are ca scop: concretizarea atribuțiilor de control în domeniul transportului rutier, autorizarea de intrare sau părăsirea teritoriului țării, precum și stabilirea taxei sau vinierei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova, în funcție de categoria vehiculului rutier și termenul de ședere a acestuia.

Astfel, în vederea optimizării transportului rutier, prin proiectul de lege se propun modificări ce țin de programul de transport rutier privind introducerea unei rute noi, prelungirea rutei, majorarea numărului de curse, introducerea de stații sau modificarea orelor graficului de circulație.

Totodată, proiectul de lege stipulează permiterea intrarea sau ieșirea operatorului de transport rutier străin pe teritoriul țării ca țară de tranzit sau destinație numai în baza autorizațiilor unitare, bilaterale sau multilaterale de transport rutier de mărfuri sau persoane, conform obligațiilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Inițiativa legislativă mai prevede că controlul respectării reglementărilor naționale și internaționale în domeniul transporturilor rutiere de către operatorii de transport rutier străin pe teritoriul Republicii Moldova este realizat de Agenția Națională Transport Auto. Controlul respectării reglementărilor naționale și internaționale în domeniul transportului rutier de mărfuri și colete de către operatorii de transport rutier străini la punctele de trecere a frontierei de stat este realizat de Serviciul Vamal.

Iar controlul respectării reglementărilor naționale și internaționale în domeniul transportului rutier de persoane de către operatorii de transport rutier străini, a taxei pentru folosirea drumului la punctele de trecere a frontierei de stat este realizat de Poliția de Frontieră.

Proiectul de lege prevede introducerea mecanismului privind aplicarea vinierei pentru autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova: microbuze, autobuze, camioane și remorci, înlocuind sistemul

actual de taxare pentru folosirea drumurilor în Republica Moldova pentru intrarea în țară și pentru tranzitarea țării.

Noul mecanism de taxare prevede diminuarea taxei pentru folosirea drumurilor în Republica Moldova pentru autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova în funcție de perioada aflării pe teritoriul țării a acestora.

Avizul Guvernului Republicii Moldova este unul pozitiv, fiind înaintate propuneri de îmbunătățire a proiectului de lege, fapt care se va ține cont pentru lectura a doua.

Atragem atenția că potrivit coraportului Comisiei juridice, numiri și imunități, prevederile articolului 3 din proiect se conțin și în proiectul de Lege nr.155, pe care motiv articolul respectiv urmează a fi exclus din proiect.

Comisia susține conceptual pentru prima lectură proiectul de lege, iar pentru lectura a doua va îmbunătăți proiectul respectiv în baza propunerilor și obiecțiilor parvenite din partea fracțiunilor parlamentare, comisiilor permanente, deputaților, Guvernului și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Pornind de la cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege spre examinare și aprobare plenului Parlamentului pentru prima lectură.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu-s.

Doamnă Apolschii,

Vă rog prezentați coraportul.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Vreau să anunț plenul Parlamentului că comisia a examinat proiectul în cauză și a făcut unele propuneri vizavi ... în adresa comisiei de fond. Și în rezultatul dezbaterilor, comisia, cu votul majorității membrilor, propune proiectul de lege spre aprobare în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Și următorul proiect nr. 4 din supliment la ordinea de zi, **proiectul nr. 182 din 05.06.2018.**

Prezintă proiectul secretarul de stat Eduard Serbenco.

Domnul Eduard Serbenco:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați deputați,

Acest proiect vizează modificarea și completarea a șase acte legislative, le voi lua pe fiecare dintre ele în ordinea în care sînt expuse în proiect. Primul dintre acestea este Legea privind organizarea judecătorească. Aici este vorba despre corelarea unor termeni fixați deja în legislație, și anume este vorba despre sintagma „Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor”, care devine, totodată, obligatoriu pentru a fi utilizat de către toți judecătorii, prevederea referitoare la acea entitate care administrează acest Program Integrat de Gestionare a Dosarelor în persoana Agenției de administrare a instanțelor judecătorești.

Mai apoi cel de-al doilea act legislativ este Legea cu privire la statutul judecătorului, în care sînt făcute propuneri de modificare referitoare la condițiile necesare pentru candidații ce urmează să devină judecători, fie că este vorba de cei care au absolvit Institutul Național al Justiției, fie cei care urmează să candideze în virtutea vechimii în muncă.

În același act normativ se propune a se veni cu precizarea frecvenței cu care Consiliul Superior al Magistraturii va organiza concursurile pentru suplinirea funcției de judecător, astfel încît acestea să aibă, de regulă, loc de două ori pe an în scopul ca candidații pentru ocuparea funcțiilor de judecător să cunoască periodicitatea și să aibă o previzibilitate în ceea ce privește pregătirea pentru astfel de concursuri.

Mai apoi, sînt prevederi referitoare la modalitatea în care candidații care au absolvit Institutul Național al Justiției și care sînt apți pentru a fi numiți judecători să poată selecta funcțiile scoase la concurs în baza meritelor acestora și în baza mediei de concurs obținută de către ei.

Mai apoi, ceea ce este mai important să subliniem, este faptul că proiectul vine cu modificări la Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, aduce noi îmbunătățiri referitoare la modalitatea de activitate a acestui organ al autoadministrării judecătorești, garanții suplimentare referitoare la transparența activității acestui organ.

Mai apoi, sînt prevederi referitoare că membrii Consiliului Superior al Magistraturii, din partea profesorilor titulari de drept, vor putea ocupa calitatea de membru doar pentru durata unui singur mandat, astfel încît se vizează sporirea independenței acestora.

Mai apoi, cunoașteți că actualmente în Legea Consiliului Superior al Magistraturii se prevede că în subordinea organului dat funcționează anumite organe, este vorba de Inspekția judiciară, este vorba de Colegiul disciplinar, Colegiul pentru selecția judecătorilor.

Ceea ce se prevede prin proiectul de lege este faptul de a spori garanțiile, vizează sporirea garanțiilor de independență a acestor organe, astfel încât ele să fie organe specializate ale acestui Consiliu Superior al Magistraturii.

Deci din organele subordonate în organele specializate ale acestuia se vizează fortificarea Inspecției judecătorești, urmare a... și condițiile adoptării proiectului de modificare a Legii nr. 178 și suprimării completelor de admisibilitate, mărirea numărului de inspector-judecător de la 5 unități la 6 unități și prevederea că mandatul inspectorului-judecător să fie mărit, durata acestuia să fie mărită la 6 ani de zile și să poată fi ocupată această funcție doar pentru durata unui singur mandat, criteriile referitoare la condițiile necesare pentru a putea candida la această funcție de inspector-judecător și important în acest sens este ca persoana să nu fie ocupată în ultimii 3 ani de zile sau să nu fi exercitat în ultimii 3 ani de zile profesia de judecător.

Mai apoi, v-am spus deja de aspectele referitoare la sporirea transparenței Consiliului Superior al Magistraturii, care sînt date în acest proiect de lege și le aveți și în fața dumneavoastră.

Mai apoi, este un aspect, la fel important, ca o noutate, faptul că în chestiunile de carieră a judecătorilor, chestiunile de răspundere disciplinară a acestora, membrii Consiliului Superior al Magistraturii numiți din oficiu în cadrul lui să nu poată participa la vot. Deci este vorba despre președintele Curții Supreme de Justiție, ministrul justiției și Procurorul General.

Așa. Cînd este vorba despre Institutul Național al Justiției, în fond, se vine cu o precizare în situația în care persoana care a absolvit Institutul Național al Justiției a fost numit în funcție de judecător, dar nu mai, eu știu, dorește să activeze și a activat mai puțin de 3 ani de zile, se propune ca entitățile care au dreptul să reclame restituirea bursei care a fost plătită audientului pe parcursul activității studiilor la institut să poată fi reclamată nu doar de către institut, dar de către Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor sau Ministerul Justiției.

În ceea ce privește legea, deci este a cincea la număr, dacă nu greșesc eu, din cele 6, Legea privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, se stabilesc condiții clare în ceea ce privește punctajul care va constitui media de concurs a candidatului pentru suplinirea funcției de judecător.

Deci este vorba de 50 la sută, care va fi luată în calcul, 50 la sută din nota obținută la examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției și în eventualitatea în care Consiliul Superior al Magistraturii va considera partajarea celorlalte 50% în 30, care vor fi acordate de către Colegiul pentru selecție și, eventual, Colegiul Superior al Magistraturii sau doar proporția

50 – nota de absolvire la Institutul Național al Justiției și 50 la sută din nota acordată de către Colegiul pentru selecție.

Și atunci când este vorba despre o altă lege, Legea privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, este vorba despre faptul că se urmărește punerea în acord a prevederilor acestei legi cu hotărârea Curții Constituționale, prin care s-a interzis ca candidații la funcția de judecător să fie verificați de către Serviciul de Informații și Securitate.

Și în ceea ce privește Legea nr. 178, care este vizată prin acest proiect de lege, este vorba doar de o modificare pur redacțională: „organe subordonate” ale Consiliului Superior al Magistraturii, aceste cuvinte să fie schimbate în „organe specializate”, să fie schimbată redacția.

Deci acestea ar fi principalele îmbunătățiri cu care vine acest proiect de lege.

Urmare a celor ce precedă, rog, în mod respectuos, susținerea dumneavoastră în vederea promovării în continuare a acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Doamnă Ciobanu,

Poftim, prima întrebare.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule secretar de stat,

Spuneți-mi, vă rog, care trebuie să fie media generală la examenul Comisiei unice pentru a accede la funcția de judecător?

Domnul Eduard Serbenco:

Care trebuie să fie media...

Doamna Maria Ciobanu:

Media generală.

Domnul Eduard Serbenco:

Media este... media va fi calculată urmare a proporției care este prevăzută în proiect. Deci vor fi mai multe medii, în sensul că va fi nota 9, va fi nota 8 și în funcție fiecare de aceste note va avea un anumit punctaj.

Dar se va lua, cu siguranță, din aceste...

Doamna Maria Ciobanu:

... media Comisiei unice, vă rog.

Domnul Eduard Serbenco:

Media Comisiei unice?

Doamna Maria Ciobanu:

Da. Nu, cum vor fi selectați la funcția de judecător, în baza cărei medii generale? (*Discuții.*)

Poate să acceadă la funcția de judecător.

Domnul Eduard Serbenco:

Proiectul legii prevede că o persoană care va candida la concursul pentru suplinirea funcției de judecător va fi evaluată în felul următor: se va lua în calcul nota obținută la examenul de absolvire a Institutului Național al Justiției, mai apoi persoana va avea un interviu la Colegiul de selecție, iarăși va avea o notă.

Prima notă plus a doua notă va da media și în situația în care Consiliul Superior al Magistraturii consideră de cuviință să divizeze nota dată la Colegiul de selecție, prin interviul care se va face la, eventual, Consiliul Superior al Magistraturii, să fie divizat 30 și 20. Deci vom avea 50 – 30 plus 20 și astea toate împreună, ne vor duce la media obținută de un candidat.

În funcție de punctaj ... dintre aceste medii are un punctaj în spate, detaliate în Regulamentul Consiliului Superior al Magistraturii.

Doamna Maria Ciobanu:

Am întrebat, domnule secretar de stat, întrucât nu toți cei care sînt judecători au avut media cea mai mare. Noi chiar aici, în sala Parlamentului, am votat pentru unii, adică nu am votat noi, dar ați votat, a votat majoritatea pentru unii care au avut nu neapărat media cea mai mare și îmi pare că ar trebui să fie, într-adevăr, stipulat ce medie generală trebuie să aibă pentru a accede la o funcție atît de importantă precum este funcția de judecător, mai ales astăzi, în realitățile de astăzi ale statului Republica Moldova.

Și încă o sugestie. De ce nu v-ați gîndit că în acest proiect de lege să fie stipulat într-un articol, într-un alineat, cum s-ar putea ca să nu se transmită fotoliul de judecător din tată în fiu? Practica aceasta proastă din Republica Moldova trebuie cumva stîrpită.

Domnul Eduard Serbenco:

Vă mulțumesc foarte frumos pentru această întrebare.

Vreau să vă zic că proiectul de lege, în opinia noastră, atunci cînd este vorba despre suplinirea funcțiilor de judecător și scoaterea la concurs a unor asemenea funcții prevede că dreptul de primă alegere a unei funcții o vor avea candidații care au acumulat punctajul cel mai mare. Deci este stabilit în mod expres acest lucru.

Și, din punctul nostru de vedere, stabilirea unor astfel de criterii clare va scoate din marja de discreție pe care Consiliul Superior al Magistraturii o are actualmente sau și-a creat-o el însuși.

Mersi.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Ciobanu,

Poftim, ultima precizare, vă rog.

Doamna Maria Ciobanu:

Vă mulțumesc, domnule secretar de stat.

Dar practica arată cu totul alte lucruri. Așa cum rectorii îi lasă pe feciorii lor rectori moștenitori și tot așa, din tată-n fiu. Această experiență, credeți-mă, vă rog, ne face un nume prost și cred că noi ar trebui... fiind aici acei care votăm legi, elaborăm legi și ar trebui să ne gândim să ajungă cei mai buni dintre cei mai buni în funcții importante din instituțiile de stat.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Serbenco,

Vă mulțumesc.

Domnul Eduard Serbenco:

Eu împărtășesc integralmente opinia dumneavoastră. Vreau să vă zic că considerăm că, atunci când sînt promovați în funcții anumite persoane, satisfac anumite criterii sau întrunesc anumite criterii, faptul că se ocupă o funcție de judecător ulterior de către băiatul sau fata cuiva, asta nu înseamnă că ei nu au fost trecuți prin acea examinare pentru a deveni titulari ai funcțiilor date.

Faptul că, bunăoară, luați Canada, spre exemplu, Prim-ministrul Canadei a fost cu două-trei decenii în urmă Pierre Elliot Trudeau. Acum Prim-ministrul Canadei este băiatul acestuia care se numește Justin Trudeau. Nu s-a obținut această funcție prin moștenire.

Deci în mod teoretic, lucrurile sînt posibile să fie derulate astfel încît și băiatul sau fata care a absolvit o instituție de învățămînt să devină judecător. Nu este exclus faptul că descendenții vor fi mai bine pregătiți decît părinții lor, în calitate de candidați și ca profesioniști, ocupînd o astfel de funcție.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Serbenco.

Doamnă Maria,

A fost ultima precizare.

Poftim, ultima-ultima.

Doamna Maria Ciobanu:

Eu cred că, să ne comparăm cu Canada, mai avem de trăit mult și bine.

Dar noi știm... pornim de la ceea ce se întâmplă astăzi în Republica Moldova. Notele le cumpără, diplomele și le cumpără. Și noi vorbim despre...

Da, ar fi ideal o dinastie de medici, o dinastie de juriști, dar nu așa, nu cu note cumpărate și cu diplome cumpărate.

Eu cred că la o evaluare a juriștilor de azi în Republica Moldova, cred că nu știu care ar rămîne cu diplome reale.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Serbenco,

Mulțumesc. (*Voce nedeshușită din sală.*)

Doamnă președinte Apolschii,

Vă rog, prezentați raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia a examinat proiectul în cauză, inițiativă legislativă a Guvernului.

Așa cum a menționat și domnul secretar de stat, proiectul a fost elaborat în vederea asigurării realizării Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru perioada 2017–2019, precum și a recomandărilor internaționale ce se referă la activitatea sistemului judecătoresc.

N-o să mă dau în detalii și am să zic că pentru lectura a doua vor fi examinate amendamentele deputaților, propunerile comisiilor permanente, avizele din partea Curții Supreme de Justiție, Consiliului Superior al Magistraturii și a Procuraturii Generale, precum și obiecțiile de ordin tehnico-legislativ ale Direcției generale juridice.

În rezultatul dezbaterilor, comisia, cu majoritatea voturilor, propune proiectul de Lege nr. 182 din 5 iunie 2018 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu-s.

Următorul proiect – **proiectul nr. 132 din 26.04.2018.**

Prezintă proiectul domnul Balan.

Domnul Ion Balan:

Stimați colegi,

Vă prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru completarea Legii cadastrului bunurilor imobile, înregistrat cu numărul 132 din 26 aprilie 2018.

Scopul acestui proiect de lege este corectarea erorilor admise în procesul de privatizare a terenurilor agricole.

Toți cunoaștem că în procesul de privatizare, prin intermediul Programului Național „Pământ”, s-au comis mai multe greșeli și erori în privatizarea terenurilor agricole.

Odată cu cererile pe care le depun deținătorii de teren, pentru a-și primi în natură cotele de teren pentru a fi prelucrate individual sau pentru a fi transmise în arendă sau a fi înstrăinate, se întâlnesc cu diferite probleme și depistează greșeli care duc, de fapt, la nemulțumirea titularilor de teren și a autorităților publice locale, de asemenea.

În acest context, este de menționat că greșelile date nu pot fi sancționate individual, însă necesită implicarea tuturor terenurilor din cadrul câmpului în corectarea acestora.

În scopul stabilirii numărului și naturii erorilor comise, în anul 2007, Agenția Relații Funciare și Cadastru, ulterior în 2013, împreună cu autoritățile publice locale, au făcut o evaluare detaliată a tipurilor de erori și care au fost sistematizate în următoarele grupe:

1) erori la măsurări cadastrale (în număr de 30 de mii) – sînt erori comise la etapa întocmirii planului topografic pentru elaborarea proiectului de organizare a teritoriului;

2) erori comise la proiectare (120 de mii de erori) – sînt erori comise la etapa de proiectare a lucrărilor de elaborare a proiectului de organizare a teritoriului, fără a ține cont de direcția rîndurilor plantațiilor perene sau întocmirea incorectă a listei ordinii aranjării titularilor de drepturi pe terenurile proiectate;

3) erori comise la perfectarea titlurilor (în număr de 40 de mii) – sînt erori comise la identificarea incorectă a bunului imobil și a titularului de drept, în rezultatul cărora datele referitoare la proprietar din proiectul de organizare a teritoriului și/sau din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu corespund cu datele din actele de identitate;

4) neconformități (în jur de 120 de mii de erori) – sînt planuri cadastrale întocmite în sistemul convențional de coordonate – 50 de mii,

lipsa graficii în format digital a proiectelor de organizare a teritoriului – 70 de mii – apărute în rezultatul dezvoltării actelor normative ce au adus la necorespunderea documentației cadastrale întocmite anterior cu cerințele actelor normative actuale.

Cadrul legal ce ar permite corectarea erorilor există, însă nu este dezvoltat și nu poate satisface și/sau rezolva toate greșelile care sînt comise.

Proiectul care se propune astăzi stabilește tipurile de erori comise în procesul transmiterii în proprietate a terenurilor, stabilește autoritatea responsabilă de corectarea erorilor și actul justificativ care va fi emis și va servi drept temei pentru modificarea datelor planului cadastral și a registrului bunurilor imobile.

Totodată, proiectul prevede că corectarea erorilor va fi finanțată din bugetul de stat și/sau din asistența partenerilor de dezvoltare. Conform calculelor, pentru corectarea erorilor comise în procesul transmiterii în proprietate a terenurilor sînt necesare circa 15 milioane de lei.

Pentru executarea legii, Guvernul va aproba un regulament, care va reglementa procedura de corectare a diferitor tipuri de erori comise în procesul transmiterii în proprietate a terenurilor. *(Gălăgie în sală.)*

Astfel, cadrul normativ dezvoltat în domeniul corectării erorilor va soluționa un șir de probleme ale proprietarilor terenurilor, va facilita piața financiară, precum și va impulsiona procesul de consolidare a terenurilor agricole.

Rog susținerea proiectului de lege.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Cobzac,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule autor,

Vreau să știu dacă este avizul Guvernului, eu nu l-am văzut.

Domnul Ion Balan:

Poftim?

Domnul Grigore Cobzac:

Avizul Guvernului este?

Domnul Ion Balan:

Este.

Domnul Grigore Cobzac:

Pozitiv?

Domnul Ion Balan:

Da.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc.

Impresionează precizia cu care dumneavoastră ați enumerat erorile. Și, în acest sens, eu vreau să știu: cum le-ați enumerat aceste erori?

Domnul Ion Balan:

Stimate coleg,

Erorile au fost stabilite de către Agenția Cadastru, împreună cu autoritățile publice locale, pe parcursul anului... sfârșitul anului 2013, când au făcut evaluarea în teren în fiecare raion și în fiecare primărie. Și iată aceste cifre precise noi le-am obținut de la Întreprinderea de Stat „Cadastru”.

Domnul Grigore Cobzac:

Acum vă lămuresc. Ceea ce spuneți dumneavoastră este un neadevăr 100%. Indicațiile metodologice privind corectarea erorilor și înlăturarea neconformităților în planul cadastral întocmit în procesul de privatizare, aprobate prin Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 43 din 9 aprilie 2015, prevăd metodologia cum se constată o eroare. Se adresează beneficiarul, cel care dorește să rectifice această eroare, la Primărie, Primăria se adresează la Relații Funciare și Cadastru teritorial. Agenția Relații Funciare și Cadastru Chișinău colectează, apreciază, evaluează această eroare și pentru anul viitor în bugetul de stat face comandă pentru aceste finanțe, pentru a fi din bugetul de stat rectificată această eroare.

Nu există statistică, nu există număr nici estimativ al acestor greșeli, din simplul motiv că se constată această eroare doar atunci când omul dă peste dînsa.

Mai departe. Eu vreau... așa că aceste cifre din proiectul de lege este o... nu este gafă, dar este grav și v-am lămurit din ce cauză. Eu aș vrea să știu... impresionează cum au fost clasificate erorile. Este foarte bine. Spuneți-mi, vă rog, cum le-ați clasificat așa? Văd un șir de autori aici impunător, a fost vreun grup de lucru sau cum le-ați clasificat așa de bine?

Domnul Ion Balan:

Domnule deputat,

Dumneavoastră vă permiteți să vorbiți niște lucruri despre care, probabil, că mai puțin cunoașteți. Deci la proiectul de lege a lucrat un grup de deputați, inclusiv domnul Bannicov, au lucrat reprezentanți ai

Întreprinderii de Stat „Cadastru”. Și dacă nu cunoașteți, în ultimii ani, Întreprinderea de Stat „Cadastru” are posibilitatea să obțină informația ortofoto care poate să compare cu toate proiectele de organizare a teritoriului. Și toate aceste erori pot fi depistate în comparație cu ceea ce se vede prin ortofoto și cu ceea ... adică ce este în natură și ce este în proiectul de organizare a teritoriului.

De aceea nu duceți în eroare plenul Parlamentului, pentru că eu port răspundere pentru aceste cifre, împreună cu grupul de deputați cu care am lucrat pentru elaborarea proiectului de lege. Și această sistematizare, de asemenea, este făcută exactă, în baza studiilor care au fost făcute de Agenția de Stat „Cadastru”.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Cobzac,

Aveți a doua întrebare sau precizare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, este straniu că... dumneavoastră spuneți că au fost și au lucrat intensiv autorii, dar este straniu că coincide această clasificare cu cea din metodologia Agenției Relații Funciare și Cadastru din 2015. Și mai coincide încă cu un document, dar eu vreau să fiu înscris cu o luare de cuvânt, domnule Președinte.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Am înțeles.

Domnule Bejan,

Poftim, întrebarea dumneavoastră.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Dacă vă amintiți, eu am făcut și o interpelare la „Cadastru” referitor la erorile care sînt în teritoriu și, într-adevăr, erori sînt nu zeci, nu unități, nu sute, dar mii, poate chiar zeci de mii de erori. Practic, nu există primării unde să nu fie erori. Era necesar așa un proiect de lege demult, pentru a aduce în conformitate cu ceea ce este în natură și cu titlurile la proprietari, cu ceea ce este în planul cadastral. În sfîrșit s-a venit cu acest proiect. Sperăm că el va fi implementat cît mai urgent, pentru că cetățenii se adresau la noi și ne spuneau că au mari probleme atît la tranzacții, cît și la moștenire și la multe alte momente legate de tranzacțiile cu terenurile funciare. Să sperăm că aceasta va fi o îmbunătățire și Frațiunea Partidului Liberal va susține acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Ion Balan:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Bejan.

Domnule Balan,

Poftim, prezentați raportul comisiei.

Domnul Ion Balan:

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 și comunică următoarele.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, în conformitate cu articolul 73 din Constituție și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului și stabilește tipurile de erori comise în procesul transmiterii în proprietate a terenurilor, autoritatea responsabilă de corectarea erorilor și actul justificativ care va fi emis și va servi drept temelie pentru modificarea datelor planului cadastral și a registrului bunurilor imobile.

Necesitatea elaborării proiectului de lege a apărut din motivul că Legea cadastrului bunurilor imobile reglementează numai procedura de corectare a unui tip de erori (erorile comise la măsurările cadastrale), iar pentru celelalte tipuri de erori nu există reglementări de corectare, din ce cauză procesul de corectare a erorilor decurge anevoios și stopează atât tranzacțiile cu terenurile, cât și procesul de consolidare a terenurilor agricole.

Proiectul prevede că corectarea erorilor menționate se va finanța din bugetul de stat și/sau din asistența partenerilor de dezvoltare și se va efectua conform unui program aprobat de Guvern și în modul stabilit de el.

Implementarea completărilor propuse la Legea cadastrului bunurilor imobile va aduce efecte utile atât pentru proprietarii bunurilor imobile, cât și pentru activitatea organelor de înregistrare.

Toate comisiile permanente care au prezentat avize la proiectul de lege s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea acestuia în cadrul ședinței plenare a plenului Parlamentului, cu excepția Comisiei drepturile omului și relații interetnice care propune respingerea proiectului în cauză, fără a fi aduse argumentele de rigoare.

Propunerile și obiecțiile parvenite, inclusiv cele prezentate de Guvernul Republicii Moldova, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, precum și cele care vor fi expuse de deputați în amendamente, vor fi examinate și raportate în cadrul examinării proiectului de lege în lectura a doua.

Reieșind din cele relatate, Comisia agricultură și industrie alimentară propune examinarea și aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Cobzac,
Poftim, prima întrebare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, încă o întrebare în calitatea dumneavoastră de președinte al comisiei.

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră indicați cifra 15 milioane de lei, pornind, probabil, de la numărul de erori. Ați calculat dumneavoastră cât costă o eroare, rectificarea unei erori sau nu? Este un asemenea calcul? Putem să-l vedem și noi sau nu?

Domnul Ion Balan:

Este un calcul, domnule deputat. Și dacă... eu nu-l am prezent la mine. Pot să vă prezint pentru lectura a doua acest calcul.

Domnul Grigore Cobzac:

Bine, chiar aș dori să-l prezentați.

Domnul Ion Balan:

Poftim? Sau în scris.

Domnul Grigore Cobzac:

Chiar doresc să-l prezentați.

Domnul Ion Balan:

Da, nici o problemă.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Balan,

Vă mulțumesc.

Întrebări nu-s.

Vă invit la tribuna principală pentru luare de cuvânt, domnule Cobzac, pe acest proiect. Poftim.

Domnul Grigore Cobzac:

Domnule Președinte,

Domnilor deputați,

Ideea acestui proiect este una pornită de la o problemă care este în teritoriu și, practic, regulat la întâlniri în teritoriu oamenii vin cu solicitări de a rezolva această problemă. Și vreau să argumentez.

Scopul actualului proiect de lege este eficientizarea și impulsivarea procesului de corectare a erorilor și înlăturării neconformităților ce țin de înscrisurile în Cadastrul bunurilor imobile, erori comise atât la înregistrarea primară a bunurilor, cât și la modificările ulterioare.

Statistică nu există și nu poate exista, sînt doar estimări. În una din primele încercări ale Guvernului de a soluționa problema s-au stabilit obiective de a corecta pe parcursul anilor 2008–2011 circa 100 de mii de erori – obiectiv parțial realizat. Este o problemă stringentă pentru cetățeni, dar și pentru autorități. Or, nefiind rezolvată, împreună se confruntă cu dificultăți la efectuarea tranzacțiilor: moștenire, consolidarea terenurilor, impozitare corectă ș.a.m.d.

Impactul legislației asupra fenomenului, însă, este nesemnificativ, corectarea erorilor și înlăturarea neconformităților continuă să fie costisitoare și de durată, în consecință fiind, pur și simplu, delăsată.

Stimați colegi,

Eu v-am adus această argumentare din proiectul de Lege nr. 136 din 04.04.2016, proiect înaintat de fracțiunea noastră, de opt deputați, practic, și respinsă, respectiv, de... practic integral de comisia de profil și de avizul negativ al Guvernului.

Vreau să vă citesc despre cîteva prevederi din acest proiect de lege și să le comparăm cu cel care este astăzi. Astfel, în proiectul nr. 136 din 04.04.2016 alineatul (4), articolul 5 prevede: „Erorile cele mai frecvente comise în cadrul privatizării în masă se clasifică după cum urmează:

- a) Erori la măsuri geozedice;
- b) Erori la proiectare;
- c) Erori la identificarea bunurilor imobile;
- d) Erori la transpunerea proiectului de organizare a teritoriului;
- e) Erori la perfectarea titlurilor de autentificare.

Și vă citesc din același proiect de lege, din proiectul de lege astăzi prezentat, alineatul (1): „Toate erorile evidențiate în aceste două studii au fost sistematizate după originea și complicitatea colectării în următoarele grupe: erori la măsurări cadastrale – 30 de mii, erori comise la proiectare - 120 de mii, erori comise la perfectarea titlurilor, neconformități ș.a.m.d.”

Domnilor deputați,

Este evident un plagiat și o spun cu cea mai mare responsabilitate. Și eu cred că cei care au perfectat acest proiect de lege cunoșteau acest lucru și ar fi bine ca ei să fie conștienți de acest fapt și să recunoască.

Mai departe, am fost atunci noi blamați, cum îndrăznim să propunem ca erorile respective să fie corectate de la bugetul de stat? Proiectul nostru de lege de atunci prevedea alineatul (5): „Costurile pentru corectarea

greșelilor clasificate conform alineatului (4), comise pînă la 31 decembrie 2015, vor fi suportate din bugetul de stat”.

Aceeași prevedere o vedem, astăzi, în proiectul prezentat, apropo, prevedere judicioasă. Ne punem întrebarea: cum după doi ani de zile, de fapt mai mult, avizul Guvernului s-a schimbat așa foarte magnific și astăzi se acceptă acest lucru?

Dar nu ar fi numai ... sînt, totuși, careva diferențe între un proiect de lege și cel prezentat astăzi, între proiectul nostru de lege și cel prezentat astăzi. Un tip de erori, rog să urmăriți, clasificate subalineatul (3): „Erori comise la perfectarea titlurilor (40 de mii) – sînt erori comise la identificarea incorectă a bunului imobil și a titularului de drept în rezultatul cărora datele referitoare la proprietar din proiectul de organizare a teritoriului și din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu corespund cu datele din actele de identitate”. Autorii propun ca și această eroare să fie finanțată din bugetul de stat.

În proiectul nostru de lege noi propunem ca această eroare, am propus atunci, mai bine-zis, să fie finanțată din contul celor care au comis această eroare, din contul Agenției Relații Funciare și Cadastru.

Rog să-mi răspundă cumva autorii, de ce pentru erorile comise de Agenția Relații Funciare și Cadastru trebuie să plătească statul? Fiți atenți! Ele sînt estimate aici, nu este precisă această cifră, nu este corectă, pentru că nu există asemenea cifre.

Dar 40 de mii de erori comise de Agenția Relații Funciare și Cadastru trebuie să fie finanțate din bugetul de stat. Poate acesta a fost faptul că atunci proiectului nostru de lege s-au opus cu vehemență și în comisie, și Agenția Relații Funciare și Cadastru, ca astăzi să vină cu un asemenea proiect de lege.

Domnilor deputați,

Eu personal vă îndemn ca acest proiect de lege să nu-l votăm, este unul cu curențe, este unul cu interese ascunse, este un exemplu cînd noi spunem că în Parlament vin proiecte de lege...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Bannicov,

Ca autor, poftim.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

Хочу не согласиться с господином выступающим, который только что говорил, что закон – плагиат там или еще что-то такое. Тот закон, который разрабатывал господин депутат, был разработан на базе материалов, которые я передал также ему. И мы ... не надо, не

надо теперь говорить. То есть мы вместе этот закон готовили, грубо говоря, да, а потом, когда зашел разговор о том, что подписывать, – вы подписали в своей фракции, так? И после этого, когда с трибуны выступали, вы сослались на меня. Так было? Так было.

То есть я являюсь участником разработки данного законодательного проекта. Материалы, которые использовались в этом законодательном проекте, они были еще 2007, 2008, 2009 года, потому что ошибки были допущены еще в ходе программы «Пэмынт». И вот эти все ошибки должны быть исправлены за счет государства. Потому что не Агентство земельных отношений и кадастра допустило ошибки, а допустили ошибки те фирмы, которые осуществляли эти замеры.

Поэтому то, что вы говорили сейчас с трибуны, – это некорректно.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Cobzac, dreptul la replică.

Domnul Grigore Cobzac:

Cu titlul de replică.

Domnule Bannicov,

Dumneavoastră ați remarcat că eu m-am comportat corect atunci când am menționat de la tribună despre participarea dumneavoastră la elaborarea aceluia proiect de lege, doar că eu îl am aici, în mână, și atunci când a fost votat în Parlament, au fost votate doar prevederile propuse de dumneavoastră. Punctele 4, 5 și 6, despre care eu am vorbit de la această tribună, au fost excluse.

Referitor la numărul de erori insist că nu există și nu poate să existe din simplul motiv că acea metodologie, elaborată însăși de Agenția Relații Funciare și Cadastru, prevede următoarea tehnologie: se adresează titularul la autoritățile locale, autoritățile locale se adresează către Agenția Relații Funciare și Cadastru din teritoriu, respectiv Agenția Relații Funciare și Cadastru republicană le colectează, le estimează, pentru că fiecare greșeală se estimează aparte, și face comandă pentru anul viitor de surse bugetare.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Cobzac.

Ко второму чтению, я думаю, все возникшие вопросы вы поправите.

Următorul proiect nr. 139 din 03.05.2018.

Prezintă proiectul doamna deputat Mihaela Spatari.

Doamna Mihaela Spatari:

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați deputați,

Proiectul prezentat vine să completeze Legea privind siguranța traficului rutier, dar și Codul contravențional. Principalele prevederi ale proiectului sînt: se interzic activitățile ce pot distra atenția conducătorilor de autovehicule, ciclomotor, dar și bicicliștilor, conducătorilor de autovehicule cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale, atunci cînd aceștia sînt angajați în trafic, inclusiv folosirea telefoanelor mobile sau a dispozitivelor similare, cu excepția apelurilor telefonice efectuate prin dispozitive hands-free, apelurilor telefonice efectuate la serviciile de urgență sau utilizarea sistemului de navigație GPS.

Se extinde definiția de utilizare... a termenului de utilizare a telefonului mobil, asta înseamnă nu doar apelul telefonic, dar și scrierea mesajelor, folosirea diverselor aplicații, filmarea sau fotografierea în timpul în care este condus autovehiculul, inclusiv utilizarea tabletelor.

Se ajustează și prevederile Codului contravențional la modificările propuse, dar se și gradualizează sancțiunile. Asta înseamnă că pentru utilizarea telefonului mobil de către conducătorii de autovehicule amenda va fi de la 12 la 24 unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare, iar la abaterea repetată sancțiunea va fi de la 40 la 60 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.

De asemenea, se propune majorarea și gradualizarea sancțiunii pentru neacordarea priorității de trecere pietonilor și bicicliștilor angajați în traversarea regulamentară a drumului public.

La prima abatere sancțiunea va fi de la 12 la 24 unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare, iar la abaterea repetată sancțiunea va constitui amendă de la 40 la 60 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.

Țin să precizez că în prezent amenda pentru neacordarea priorității de trecere pietonilor și bicicliștilor este de la 3 la 6 unități convenționale, iar asta înseamnă că în achitarea în 72 de ore amenda, de fapt, începe de la 75 de lei.

La momentul actual nu avem date despre utilizarea telefonului mobil înainte de un accident rutier în Republica Moldova, însă datele prezentate de alte țări și organizații în această privință sînt îngrijorătoare, de la 10 la 37 la sută din accidentele rutiere au loc inclusiv ca urmare a distragerii atenției la volan.

Organizația Mondială a Sănătății cere guvernelor să reducă distragerea atenției de la utilizarea dispozitivelor mobile în rîndul șoferilor și Convenția de la Viena asupra circulației rutiere la care Republica

Moldova este parte prevede că legislația internă trebuie să stabilească norme privind utilizarea telefoanelor mobile de către conducătorii auto.

Trăim într-o eră digitală în care sîntem conectați și în care dispozitivele mobile și cele similare sînt necesare pentru un șir tot mai larg de activități. În primul semestru al anului 2017 erau peste 2 milioane de utilizatori de internet mobil în bandă largă, ceea ce înseamnă 3G și 4G.

Este important însă ca tot ce înseamnă digitalizare să fie într-un pas și cu partea de siguranță, și în cazul dat vorbim despre siguranța în trafic.

Legislația altor țări este mult mai dură decît propunerile cu care venim noi astăzi, însă scopul este, de fapt, același – minimalizarea numărului de accidente rutiere.

Proiectul nu presupune cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat. Și rog susținerea acestui proiect.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, doamnă deputat.

Domnule Deliu,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Intenția este bună, însă părerea noastră este că foarte greu va fi sau dificil ... să fie aplicat.

Spuneți-mi, vă rog, cine... da, să înțeleg că agentul constatator sînt organele de interne, da? Dacă, să zicem, are o tabletă pe care o ține într-o parte și se uită în jos, șofează, cine o să depisteze lucrul acesta? Sau el se uită la vârful papucilor, să zicem.

Doamna Mihaela Spatari:

Eu sînt de acord cu dumneavoastră atunci cînd vorbiți de faptul că va fi greu de depistat, dar, de fapt, procedura este aceeași ca și atunci cînd vorbim, de exemplu, despre folosirea centurii de siguranță sau utilizarea telefonului mobil care atunci cînd e vorba de convorbiri telefonice deja există astăzi aceste norme ce țin de vorbitul la telefon.

Spuneam că este complicat. Agentul constatator rămîne Inspectoratul Național de Patrulare, respectiv polițistul și procedura este aceeași. Este greu de depistat, precum spuneam, dar ce facem atunci, renunțăm la toate celelalte prevederi care sînt greu de depistat sau cum facem?

Și, în plus, vroiam doar să menționez un singur lucru, noi ne propunem prin acest proiect să sancționăm, dar și un alt proiect foarte... o altă parte foarte importantă este cea de responsabilizare, ca să nu fie

folosite aceste dispozitive. Dincolo de faptul că se dă amenda, să nu fie folosite aceste dispozitive atunci când participi la trafic.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Deliu,

Poftim, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc că sînteți de acord că, într-adevăr, va fi dificil de implementat, dar, mă rog.

Dar am o întrebare ce ține de articolul 33 din Legea nr. 131, și anume litera e). Deci în articolul 2 veniți cu o nouă noțiune „folosirea telefoanelor mobile sau a dispozitivelor similare”, le descrieți și la sfîrșit „utilizarea aplicațiilor mobile, camerelor foto/video”.

Doamna Mihaela Spatari:

Da.

Domnul Tudor Deliu:

Ca mai apoi în articolul 33 litera e) să faceți niște excepții, cred că sînt justificate: telefoane prin dispozitive de tip „mâini libere” fără fir integrate, însă ați uitat de camerele foto și video.

De aceea, eu aș veni cu o propunere sau cu un amendament, dacă se acceptă ca după sintagma „cu excepția” se adaugă cuvintele „camerelor de bord fixe sau integrate” și următoarele după text, fiindcă în automobil poate să fie camere fixe sau integrate care nu-l împiedică pe șofer să...
(Discuții.)

Care este părerea dumneavoastră?

Doamna Mihaela Spatari:

De acord. Pentru lectura a doua sîntem de acord. La nivel de noțiune se referea atunci la folosirea camerelor foto/video de la telefonul mobil.

În cazul dat, ceea ce spuneți, ca și excepție – camerele de bord, e OK pentru lectura a doua să discutăm.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Novac,

Poftim, prima întrebare.

Domnul Grigore Novac:

Da, mulțumesc.

Eu, de fapt, ce ține de dispozitive similare. Dumnezeuastră când ați făcut aici o descriere și lăsați foarte mult loc de interpretare, în opinia mea, dispoziție... „dispozitive similare” este o noțiune, așa, care ne duce cu gândul, dar cam care ar fi ele.

În realitate știm că sînt dispozitive cum ar fi de navigare, unde șoferii nu mai puțin sînt... le este distrasă atenția, de fapt, de la trafic, dar ele, nu știu cum, nu cad sub incidența acestei legi. Or, dimpotrivă, cad sau nu cad.

Și cum cineva din colegi a zis referitor la camerele video, alții fac filmări din mers, nu știu cum, probabil, ar fi mai oportun, ori interzicem tot, ori nu lăsăm loc de interpretare. Și când zic ca să nu lăsăm loc de interpretare, la fel, cum am în vedere, dar cum o să constate care a fost intenția șoferului să facă un apel la 112 ori a vrut să facă un apel nu știu cui acolo, da.

Și aici cum constatăm? Aici să nu uităm de prezumția nevinovăției, să nu fie pedepsit cetățeanul care poate, într-adevăr, a avut o intenție bună să sune la servicii de urgență, dar, pînă la urmă, se poate trezi că a fost penalizat ori nici nu a dovedit măcar să facă apelul acesta, să formeze numărul de telefon.

Iată aici prezumția nevinovăției. Unu.

Doi. Cum constatăm.

Trei. Ceea ce ține de dispozitivele similare.

Mulțumesc.

Doamna Mihaela Spatari:

Da. La întrebarea privind constatarea, noi am discutat.

Cu apelul de urgență, vroiam doar să fac o remarcă. Pentru a face un apel de urgență trebuie să existe o situație de urgență reală. Asta spune legea în momentul dat, că trebuie să ai o situație de urgență ca să faci apelul. Nu poți să faci apelul neavînd o bază sau doar că-ți dorești.

Referitor la prezumția nevinovăției, evident că ea rămîne cum rămîne peste tot. Practic, asta nu înseamnă că tu nu poți să ataci un lucru sau altul.

Vorbind despre dispozitive similare și începînd să răspund la întrebarea dumneavoastră, prin dispozitive similare se înțelege în cazul dat tabletă, Kindle și alte dispozitive care sînt similare cu telefoanele mobile. Noi exact aceste discuții cumva le-am avut cînd ne-am gîndit la proiectul dat.

Cum facem cu excepțiile? Pentru că sînt excepții. Noi nu putem să excludem faptul că, de exemplu, este necesară această aplicație pentru a naviga, dar, apropo, de navigare, sîntem gata pentru discuții și să vedem, pînă la urmă, cumva care este riscul dacă folosești acest sistem GPS, care, apropo, este integrat.

Și a fost propunerea Guvernului cu care noi suntem de acord ca acest sistem GPS să fie integrat în mașină și în cazul dat nu poți vorbi despre faptul că tu ai luat telefonul să utilizezi GPS-ul dacă tu l-ai conectat.

Și care era a treia întrebare?

Domnul Grigore Novac:

Ceea ce ține de apelurile de urgență.

Și aici când dumneavoastră ziceți de apeluri de urgență prevăzut de lege. Vă imaginați o situație din viață care există: stă... zace un om la pământ. Dumneavoastră de unde, cum o să constatați doarme el ori i s-a făcut rău? Iată aici...

Doamna Mihaela Spatari:

În cazul dat, în mod normal, dacă se întâmplă un astfel de lucru și nu există risc pentru tine, atâta timp cât te afli în autovehicul, oprești și vezi care-i situația, nu mergi mai departe și... Asta-i vorba de situația reală.

Ideea e că, dacă există momente prin care dumneavoastră credeți că trebuie să scoatem toate excepțiile, eu sînt gata să discut, dar cred că aceste excepții trebuie lăsate, pentru că există situații de risc, atunci când mergi, de exemplu, când conduci autovehiculul, există situații de risc în care tu nu poți opri, există asemenea situații și exact pe astea le-am prevăzut. Ele sînt foarte puține, dar există aceste riscuri, da.

În cazul nostru, noi ne dorim ca să... noi ne dorim, cumva, să scăpăm de acest fenomen care este utilizarea telefonului mobil pentru texte, folosit de aplicații mobile și alte lucruri. Mai ales că noi vedem, apropo, mă refer la condus, sînt situații și am văzut recent și accidentul care s-a întîmplat în Ungaria în care o persoană făcea live pe facebook și, din această cauză, a avut loc un accident și alte situații care sînt foarte grave.

Dacă faptul că noi, spre exemplu, punem acum anumite excepții, haideți să vedem exact la care vă referiți. Și nu e o problemă să discutăm concret pe fiecare excepție pe care... cu care nu sînteți de acord.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Novac,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Grigore Novac:

Inițial, este o precizare.

Doamnă autor,

Eu sînt de acord cu dumneavoastră. Intenția este bună, însă în felul în care dumneavoastră veniți și lăsați loc de interpretare... (*Rumoare în sală.*)

Clar lucru că noi putem s-o votăm, dar o „să calce pe greblă” cei care au de implementat această lege.

Eu vreau să vă întreb: la ziua de azi noi și așa avem norme legale care interzic vorbitul la telefon, și nu doar. Așa-i? Astăzi ce... se permite la volan vorbitul la telefon ori e interzis?

Ce nou aduce această normă, în afară de faptul că încâlcește mai mult ițele?

Doamna Mihaela Spatari:

Eu cred că cel mai important ce aduce acest proiect este că este adaptat la ziua de astăzi. Noi astăzi pedepsim vorbitul la telefon. Dar asta nu se întâmplă atunci când vine vorba de mesaje, atunci când vine vorba de uitat la filmulețe video în timp ce conduci, asta nu se interzice atîta timp cît vedem...

Și-i un exercițiu foarte simplu: stați la o intersecție și o să vedeți ce se întâmplă, da, de la aplicații de socializare și alte lucruri. De fapt, oamenii se uită în telefon, în loc să fie atenți la drum, or asta înseamnă că mai ales atunci când se merge la viteză, se scapă o porțiune destul de mare de drum în care nu poți fi atent. Despre asta, pînă la urmă, este vorba.

Propuneți să scoatem urgența reală? Adică dacă există urgență și nu te poți opri să... s-o scoatem din proiect?

Nu știu.

Domnul Andrian Candu:

Și a doua întrebare, domnule Novac.

Domnul Grigore Novac:

Doamnă autor,

Eu doar vreau ca să fie... credeți-mă, să fie claritate totală referitor la acest proiect, eu n-am propus să scoatem apelurile de urgență, nici n-ați auzit asta de la mine. Eu nu știu de unde ați luat-o dumneavoastră, dar eu vorbesc concret...

Noi astăzi avem o normă care interzice vorbitul la telefon. Așa-i?

Dar cum o să mergeți pe formula că... imaginați-vă dumneavoastră, iată, sînteți un agent constatator, un polițist, da, cum o să constatați? Agentul constatator vede doar contactul cu dispozitivul. Așa-i? Și ce-o să indice în procesul-verbal? Că stătea pe facebook ori o să ia... o să ridice telefonul, o să facă o investigație în acest telefon, o să privească poșta, mail-ul, facebook-ul... ce-o să facă? Ceea ce este interzis... (*Rumoare în sală.*)

Dumneavoastră duceți la gîndul că este binevenit și vine să îmbunătățească. Norma azi există.

Iar dumneavoastră, prin acest proiect, nu faceți altceva decît să încâlciți ițele. Și am spus: contactul se poate de constatat, se poate... nu știu, de amendat, dar cum o s-o faceți?

Polițistul, agentul constatator n-o să aibă dreptul să ridice acest dispozitiv, nu o să aibă dreptul. Și atunci cum o să constate?

Întrebarea: cum o să constate?

Doamna Mihaela Spatari:

Bine. Eu vă înțeleg opinia dumneavoastră, cea pe care o aveți că încâlcește ițele.

În același timp, eu cred că acest proiect vine să aducă mai multă siguranță în trafic și vine să ne scape pe noi de anumite situații în care să avem accidente rutiere din cauza utilizării telefonului mobil.

Există date, vă spuneam, în țări străine, pentru că, la momentul dat, la noi, în momentul accidentelor, nu se culeg aceste date privind cu câteva secunde înainte de accident a fost folosit acest telefon mobil. Noi nu avem aceste date la moment, pentru că nu le colectează, respectiv, poliția după accident. (*Rumoare în sală.*)

Însă, dacă ne uităm în țări străine ce se întâmplă, v-am spus, de la 10 la 30 la sută din numărul de accidente au avut loc atunci când cu câteva secunde înainte de accident a fost utilizat telefonul mobil în scopuri de: citit, facebook, live-uri pe rețelele de socializare și alte lucruri. De asta, dacă există chestii pe care le putem schimba în lectura a doua ca să fie mai clar, cu mare drag, haideți să le schimbăm.

Dar, în același timp, vă rog să nu induceți în eroare atunci când e vorba despre importanța pe care o să aibă acest proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și ultima intervenție – domnul Chiorescu. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Dumneavoastră de 10 minute tot precizați.

Domnule Chiorescu,

Cer scuze.

Ultima precizare, domnul Novac foarte mult insistă la ea.

Probabil, o să aducă o valoare deosebită proiectului.

Vă rugăm frumos.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mulțumesc.

Doamnă autor,

În calitate de precizare. Dumneavoastră... v-am zis: aveți intenții... și așa și nu mi-ați spus cum o să fie implementat și cum o să fie constatată aceasta.

Dar, în esență, pot să vă zic, dispozitivele pe care dumneavoastră le faceți excepție și de care n-ați putut să spuneți cum sînt acele dispozitive de navigare: fie ele integrate în automobil, fie puse de către proprietar, fie prin telefon... nu... distrage atenția mai puțin decît vorbitul sau decît altceva.

Iar aici lăsați loc de interpretare.

Și vă zic de ce. Atunci cînd agentul constatator o să constate contactul cu dispozitivul, el așa și o să vă spună: am dorit să fac un apel de urgență și în cazul dat, el fuge de sub răspundere. Iată ce faceți dumneavoastră prin proiectul dat.

Doamna Mihaela Spatari:

Nici o problemă, domnule Novac.

Eu cred că nu-i o problemă să discutăm în lectura a doua la comisie, să vedem cum facem să nu avem anumite situații despre care dumneavoastră vorbiți.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Chiorescu,

Vă rugăm.

Domnul Iurie Chiorescu:

Da. Mulțumim.

Doamnă autor,

Noi și în comisie am discutat, dumneavoastră n-ați fost, alt coleg.

Totuși, poate lumea puțin o să se agite, o să se supere, dar, totuși, care agent constatator va fi pînă la urmă? (*Rumoare în sală.*) Denunțatorul, el singur o să pună live și poliția ulterior o să sesizeze sau nu știu cine acolo?

Dumneavoastră dacă, nu vă supărați, probabil, șofați, adică aveți permis de conducere... dumneavoastră încercați să vă puneți în locul șoferului.

Poate noi, în general, îl izolăm pe el, să nu meargă cu nimeni în mașină, să nu ploaie, să nu bată vîntul, să fie drumuri foarte bune, să facem proiecte de legi de genul ăsta.

Eu cred că... tot ce... aici, pînă la urmă, teoretic, e foarte bine ambalat și foarte bine și frumos. Dar eu cred că colegii noștri de la Inspectoratul General de Poliție... de la... colegi din Poliția de patrulare pot să facă seminare, filmulețe, să instruiască șoferii ș.a.m.d. (*voce nedeslușită din sală*) regulamente interne. Eu nu cred că noi trebuie să facem proiectul ăsta... eu nu văd aplicabilitatea lui. Teoretic e OK.

Dar practic cum o să fie chestia asta? Puteți să-mi spuneți dumneavoastră?

Doamna Mihaela Spatari:

Eu n-am înțeles situația cu plouă, ninge, mașina...

Domnul Iurie Chiorescu:

Nu, noi dacă mergem pe ideea asta, în general, șoferul trebuie să fie doar unul în mașină ca să nu-l sustragă telefonul, să nu vorbească la radio, poate e o știre acolo, nu știu care, să nu fie cu soția sau să vorbească ceva, el trebuie să fie izolat în mașină, să meargă doar în cazul ăsta...

Logica dumneavoastră – nu vor fi accidente rutiere ș.a.m.d.

Asta eu nu înțeleg...

Nu vă supărați, dar eu îi dau dreptate domnului Novac și altor colegi.

Totuși, cine este agentul constatator? Probabil, colegii noștri din poliție sînt încîntați că ei vor avea și această obligativitate... drept, și responsabilitate. Cine este agentul constatator? Vă rog, spuneți-mi clar.

Doamna Mihaela Spatari:

OK. Bine. Unu. Acest proiect nu prevede cîte persoane vor călători într-o mașină. Da, asta ca să fie claritate, că dumneavoastră tot spuneți despre faptul că sînt mai mulți sau unul singur.

Doi. Distragerea atenției este unul dintre motivele care duc la foarte multe accidente rutiere. Nu este unul din primul motiv, tot ce înseamnă viteza și influența alcoolului, mai departe distragerea atenției este un motiv care duce la accidente rutiere. Și atunci, în cazul dat, noi ce facem? Că nu există... problema aceasta, vă spun, o avem la telefonul mobil. Astăzi se interzice doar vorbitul la telefonul mobil.

Agentul constatator, v-am spus, vorbim, în cazul dat de Inspectoratul Național de Patrulare și de polițist, care este agent constatator. Nu ți-a plăcut decizia polițistului, nu ești de acord cu procesul-verbal, poți să-l contești. Există deja anumite mecanisme. Eu nu înțeleg de ce din cauza unui asemenea lucru mic, insistați pe... singur în mașină, soție și celelalte, care nu are nicio legătură una cu alta. (*Voce din sală.*)

Eu mă bucur că dumneavoastră aveți tot ce înseamnă dexteritate și pregătire ca să puteți face 5 lucruri cînd sînteți la volan. Vreau să vă spun că, din păcate, multă lume nu are. Și tot ce înseamnă atenție... vă spuneam despre... În proiect...

Domnule Chiorescu,

În proiect o să găsiți inclusiv un calcul care arată că atunci cînd dumneavoastră mergeți la o distanță de 50 kilometri la oră și 4–6 secunde, ceea ce înseamnă datele în care voi vă uitați la telefon, atunci cînd mergeți 50 kilometri la oră, nu vedeți 70 de metri din traseu. Practic 70 de metri nu sînteți atent la traseu, pentru că stați și scrieți mesaje.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Chiorescu,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Iurie Chiorescu:

Doamnă deputată,

Vă rog frumos, întrebare concretă. Dumneavoastră aveți permis de conducere? Mergeți cu mașina? Nu, din practică, eu vreau... dacă dumneavoastră înțelegeți.

Doamna Mihaela Spatari:

Eu am să vă răspund, dacă asta are vreo legătură cu proiectul, cu mare drag vă răspund și discutăm, însă, domnule Chiorescu, mai există un lucru pe care vreau să vi-l spun. Dacă dumneavoastră...

Domnul Iurie Chiorescu:

Domnule Președinte al Parlamentului,

În sală este un coleg de-al nostru, domnul general Purice, de la Ministerul Afacerilor Interne. Dacă dumnealui poate să intervină puțin, să ne lămurească aici, dacă polițiștii sînt încîntați de chestia asta.

Și dumneavoastră... eu sînt de acord ca șoferii să fie cu gîndul la drum, la Dumnezeu și acasă îi așteaptă cineva, asta e sigur, dar dumneavoastră faceți aici așa un fel de „vinegret”, mă scuzați de expresie. Și eu nu înțeleg aplicabilitatea lui. Orice lege trebuie să aibă traseu praxiologic ori nu trebuie să aibă? Ori așa o facem că a fost un accident, din păcate, și noi trebuie rapid să reacționăm. Este poliție, este instruire ș.a.m.d. Care e problema?

Doamna Mihaela Spatari:

Așa, eu, înainte de asta, vreau să vă răspund. Dincolo de faptul că v-am spus că o să vă răspund mai tîrziu la situația cu condusul, dar înainte de asta să înțeleg că din ce spuneți dumneavoastră, noi, ca deputați, asta să înțeleg că sînteți de acord, trebuie să votăm doar legea ai căror subiecți toți sîntem noi? Și după aia vă răspund, vă zic, imediat cum îmi spuneți care este problema tehnică sau din punct de vedere al condusului care se regăsește în acest proiect sau faptul că, nu știu... (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Chiorescu,

Dacă conduci mașina, faci postări pe facebook și pui like-uri, se vede. (*Rîsete și gălăgie în sală.*) Avem unul care face asta, care acum... nici centură n-are? El nici centură nu avea, domnule. Eu nu am centură aici, deși tot e o conducere într-un fel, mai periculoasă. (*Discuții.*)

Domnule Mocanu,

Ia, spuneți-ne dumneavoastră ceva. Sînteți autor.

Domnul Gheorghe Mocanu:

În calitate de coautor, un scurt răspuns pentru colegi.

Stimați colegi,

Astăzi legea interzice vorbitul la telefon. Cine este agentul constatatator? Agentul de poliție, corect? El deja... legea interzice să vorbești la telefon. De ce? Pentru că ai o imobilitate fizică, o mîină este ocupată, ținînd telefonul în mîină, distrage un pic atenția. Păi, uitatul propriu-zis în telefon scriind mesaje înseamnă o diminuare și mai mare a atenției. Și atunci cum pentru vorbitul la telefon interzici, dar pentru stat 4–6 secunde în telefon pe rețele de socializare nu interzici. Este doar o completare. Același agent constatatator, aceeași situație, cu completare, atît.

În rest, eu înțeleg, poate lumea e activă pe facebook, dar nu cînd sînteți la volan, că, pînă la urmă e vorba de sănătatea, de viețile oamenilor care riscă să fie accidentați. (*Voce din sală.*) Se constată la fel cum se constată și în cazul vorbitului la telefon.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Și mai ales, cu toate acestea, în ziua alegerilor cînd e agitație electorală.

Domnule Bannicov.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

Вопрос у меня такой. Где-то две-три недели назад по всем средствам массовой информации прошла информация о том, что будет такой закон принят, и там говорилось о том, что нельзя будет применять даже те устройства, которые встроены в транспортное средство.

Я еще раз... я просто повторяю: я читаю тоже и вижу, что написано – можно, но в средствах массовой информации прошла информация о том, что нельзя это будет делать. Это первый вопрос.

И вопрос в том, что все равно, даже если устройство встроенное, – правильно, здесь написано: «телефонные звонки посредством беспроводных интегрированных в транспортное средство устройств, позволяющих вести переговоры без использования рук», – без использования рук все равно ничего вести нельзя, потому что в случае, если он хочет позвонить и у него даже ускоренный режим в той же машине включен, ускоренный режим набора телефона, он должен все равно тыкнуть пальцем хоть один раз и использовать эти самые руки.

Doamna Mihaela Spatari:

Referitor la încurcătura care a fost cu câteva săptămîni referitor la hands-free și la sistemul acesta integrat. Dumneavoastră vorbiți, probabil, despre avizul pe care l-a dat Guvernul și atunci cumva a fost mai public acest aviz și, de fapt, ce a propus Guvernul este modificarea la ceea ce este aici în lege, pentru că aici prevede că dispozitivul acesta trebuie să fie integrat în mașină. Or, din propunerile Guvernului a reieșit că acest dispozitiv poate fi cumva unit și conectat doar la telefon, pentru că nu toate mașinile au din fabrică partea asta de sistem integrat de hands-free.

Eu cred că noi aici pentru lectura a doua putem să discutăm și de principiu nu e o problemă această propunere a Guvernului.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

S-a clarificat și acest subiect.

Și domnule Carp,

Dumneavoastră ce vreți să ne spuneți.

Poftiți.

Domnul Lilian Carp:

În linii generale proiectul este unul corect și eu chiar am să încerc pe anumite subiecte să mărim sancțiunile.

Dar în ceea ce privește articolul 238, neacordarea priorității de trecere pietonilor și bicicliștilor angajați în traversarea regulamentară a drumului public, noi, cu adevărat, avem anul acesta, din cîte știu din statistică sîntem abia în luna iunie, deja am depășit ceea ce era în anii 2017, 2016, timp de un an întreg noi am depășit încălcările în ceea ce privește trecerile de pietoni.

De aceea eu chiar consider foarte puține aceste puncte, penalități și amenzi care sînt convenite, fiindcă la noi, din păcate, unii urcă la volan și uită că este trecere de pietoni, chiar dacă la noi sînt desenate mai tîrziu, dar asta nu înseamnă că semnul de circulație care este și indică că acolo este trecere de pietoni le dă dreptul să meargă călare peste pietoni. De aceea chiar am să vă rog sau chiar am să fac un amendament pentru a mări aceste sancțiuni.

Însă, acum la modul practic, referitor la verificarea mesajelor. Mesajele sînt date cu caracter personal. Deci noi ca să putem verifica, da, să admitem că inspectorul de poliție v-a oprit ș.a.m.d., el a observat că ești cu telefonul în mîină, butonăm, tragem pe dreapta, noi, repede, sîntem șmecheri moldoveni, aruncăm telefonul jos ș.a.m.d. Omul zice că eu am văzut că tu butonai telefonul și încearcă să ia telefonul ca să poată, într-adevăr, să vadă, ai butonat, ai trimis un mesaj sau nu ai trimis un

mesaj. Și atunci când trimiți mesajul, de fapt, se vede ora, o secundă, două, trei, cu un minut în urmă ai transmis mesajul. Însă, apare o altă problemă, în ceea ce privește datele cu caracter personal, fiindcă mesajul este ceva...

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Dar polițistul cred că n-ar fi interesat de conținutul mesajului, ci de ora mesajului. Nu conținutul și nu destinatarul, dar doar ora în care s-a trimis mesajul.

Doamna Mihaela Spatari:

Eu am să încep cu prima întrebare. Vreau să vă zic că deja amenda în proiectul actual s-a mărit de patru ori atunci când vine vorba de neacordarea priorității de trecere, dacă era de la 3 la 6 unități, acum e de la 12 la 24 unități pentru prima abatere.

Eu sînt de acord că amenda, totuși, era prea mică, asta înseamnă că pînă acum atunci când o persoană se afla pe trecerea de pietoni, respectiv, cumva siguranța ei valora cei 75 de lei care ar fi fost achitați în 72 de ore. Amenziile ar fi trebuit demult mărite la acest subiect.

Doi. Proiectul nu dă voie în acest moment polițistului să verifice mesajele. Și, într-adevăr, tot ce înseamnă conținut de mesaje este vorba de viața privată și date cu caracter personal. Asta nu se discută.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Mai aveți o precizare?

Domnule Carp,

Vă rugăm frumos.

Domnul Lilian Carp:

Eu vreau să vă spun la modul practic dacă faceți o interpelare la Ministerul Afacerilor Interne, o să vedeți că dacă există 4 – 5 amenzi pentru vorbitul la telefon, eu m-aș mira, eu mă îndoiesc că este această încălcare atît de des depistată.

Însă, în ceea ce privește amenda la trecerile de pietoni, eu, în general, aș pune 6 puncte, la nivelul celor care conduc în stare de ebrietate. Dacă noi ajungem la trecerea de pietoni să mergem peste pietoni, atunci ce mai vorbim despre alte situații? De aceea eu aș mări chiar de 5 – 6 ori la ceea ce ați propus dumneavoastră.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Da, amendament, vă rugăm frumos.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Spatari.

Și în continuare, îl invităm la tribuna principală pe domnul Carpov, vicepreședintele cu mandat de președinte, astăzi, al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei.

Domnul Eugen Carpov:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Au avut loc multe dezbateri asupra acestui proiect, dar, totuși, și în calitate de autor al proiectului, aș vrea să menționez că majoritatea dintre dumneavoastră ați văzut informația cu accidentul care a fost în România, șoferul unui microbuz mergea și făcea live cu telefonul pe Facebook, a intrat într-un camion, fiindcă nu a fost atent, nouă persoane au decedat, restul din microbuz au fost răniți, 16 copii au rămas orfani.

Urmare a unui accident cauzat exact, domnule Novac, de situația pe care noi astăzi o discutăm. Asta în calitate de un argument în plus.

Dar acum raportul comisiei la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Nr. 139 din 03.05.2018. Lectura întâi.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Prin proiectul de lege se propune modificarea și completarea Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, în vederea instituirii unor restricții la utilizarea telefoniei mobile și/sau a dispozitivelor portabile de către participanții traficului rutier.

Concomitent, se propune și sancționarea pentru încălcările normelor de circulație care afectează siguranța rutieră și în final prevenirea și combaterea cu mai multă eficiență a unor fapte de pericol sporit sau de rezultat care vizează siguranța traficului rutier, măsuri care se propun a fi operate în Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.

În context, autorii completează legislația cu noțiunea „folosirea telefoanelor mobile sau a dispozitivelor similare”, cu menționarea expresă a situațiilor care pot fi astfel calificate.

Comisia juridică, numiri și imunități a propus în coraportul său comasarea proiectului de lege sus-menționat cu proiectul de Lege nr. 155/2018 privind modificarea și completarea unor acte legislative, cel din urmă fiind proiectul de bază. Propunerea dată a fost susținută de membrii comisiei.

Alte propuneri de modificare și completare înaintate urmează a fi examinate și luate în considerare în procesul de definitivare a proiectului în lectura a doua.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, cu votul majorității membrilor săi, a propus examinarea și aprobarea proiectului de lege prenotat în prima lectură.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Carpov,

Vă mulțumim foarte mult.

Și o rugăm pe doamna Apolschii, de pe loc, să ne prezinte coraportul Comisiei juridice, numiri și imunități.

Vă rugăm frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia a examinat proiectul în cauză. Scopul, așa cum a fost relatat de către autori, constă în reglementarea normelor de conducere preventivă aplicată participanților la trafic.

În cadrul ședinței, comisia a constatat că proiectul de lege conține reglementări ce vizează modificarea articolului 238 din Codul contravențional, articol supus modificărilor și în proiectul de Lege nr. 155/2018, inițiativa Guvernului.

Și în acest context, așa cum a remarcat și domnul Carpov, comisiei sesizate în fond i s-a propus revizuirea oportunității operării modificărilor la acest articol și, totodată, comisia a sugerat că este oportun de a fi comasat proiectul nr.139 cu proiectul nr. 155, cel din urmă fiind luat ca bază.

În rezultatul examinării, comisia, cu votul majorității, a decis să propună examinarea și aprobarea de către Parlament a proiectului nr. 139 în prima lectură.

Mulțumesc mult.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă mulțumim frumos.

A fost încheiată și sesiunea de întrebări-răspunsuri ceea ce ține de comisii.

Încheiem dezbaterile la proiectul nr. 139 din 3 mai 2018 și trecem la procedura de vot.

Sîntem la ora 13.30, deja cu puțin timpul depășit pentru procedura de vot.

Rog colegii să se mobilizeze. Un minut–două tehnice pauză pentru ... pauză tehnică pentru a chema toți colegii în ședința plenului.

Vă rugăm frumos, Secretariatul, să mai faceți un apel pentru colegi să revină în sala plenului.

Numărătorii,

Începeți de pe acum să faceți exercițiul de numărare inițial.

(Pauză tehnică)

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Numărătorii, în mod special,

Vă rugăm frumos să ne dați prezența în sală, pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 15.

Sectorul nr. 2 – 40.

– 20.

Domnul Andrian Candu:

75 de deputați în sală. 38 de voturi sînt necesare pentru majoritatea simplă.

Și să trecem la procedura de vot. Mergem, inițial, pe agenda de bază.

Primul subiect a fost exclus.

Al doilea subiect este **proiectul de Lege privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sînt destinate consumului uman, proiectul cu numărul de înregistrare 115 din 10 aprilie 2018, și autor e și comisia de bază, au solicitat aprobarea acestuia în primă lectură.**

Ulterior, se va lucra în comisie, inclusiv cu excluderea anumitor subiecte care au trezit anumite dezbateri sau sînt mai sensibile.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Astfel, nr. 115 este votat și aprobat în primă lectură.

Următorul subiect, **proiectul nr. 170 din 28 mai 2018. Autorii au solicitat amânarea votului** pentru eventualele discuții și analize suplimentare în comisie.

Următorul subiect, subiectul nr. 4, **proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, proiectul nr. 15 din 1 februarie 2017.** Comisia solicită respingerea proiectului de lege.

Voi supune votului atunci respingerea proiectului de lege.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut respingerea proiectului de lege.

Subiectul nr. 5, **proiectul de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, proiectul nr. 144 din 12 mai 2017,** la fel, Comisia juridică, numiri și imunități propune respingerea proiectului de lege.

Cine este pentru respingerea acestuia, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut propunerea Comisiei juridice, numiri și imunități privind respingerea acestui proiect de lege.

Trecem la suplimentul de pe ordinea de zi.

Și primul subiect, **proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 101 din 28 martie 2018.** Propunerea este să fie aprobat în primă lectură.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului nr. 101 din 28 martie 2018 în primă lectură.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 599 privind aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, proiectul nr. 405 din 27 decembrie 2017.

Cine este pentru aprobarea acestuia în lectura întâi, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Domnule Creangă,

Ați solicitat și lectura a doua, la fel și autorul.

Dacă nu sînt alte obiecții, trecem la vot pentru lectura a doua, dacă sînteți siguri.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot pentru lectura a doua.

Rog frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 15.

Sectorul nr. 2 – 35.

– 16.

Domnul Andrian Candu:

Cu 66 de voturi, proiectul de Lege nr. 405 din 27 decembrie 2017 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Următorul subiect, **proiectul nr. 181 din 5 iunie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.** Propunerea este, și a comisiei, și a autorilor, să fie aprobat în primă lectură.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Următorul subiect, subiectul nr. 4, **proiectul nr. 182 din 5 iunie 2018, proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură.**

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Se supune votului pentru prima lectură aprobarea proiectului de Lege pentru completarea Legii cadastrului bunurilor imobiliare, proiectul nr. 132 din 26 iunie... 26 aprilie 2018.

Cine este... Dumneavoastră ați avut o propunere?

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos, vociferați propunerea.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă rog frumos, cel puțin haideți să întoarcem în comisie acest proiect de lege, deoarece sînt întrebări și sînt întrebări foarte multe. Conceptul, ideea este una splendidă, ea trebuie, problema este „cu barbă” demult.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Am înțeles.

Domnul Grigore Cobzac:

Dar aici nu este totul bine.

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles. Dacă ziceți că conceptul și ideea este splendidă și asta se votează în prima lectură, atunci propunem să punem la vot propunerea Comisiei agricultură și industrie alimentară, care propune aprobarea acestei idei splendide și bune în prima lectură.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot pentru ideea splendidă.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut această idee bună.

Astfel, **proiectul nr. 132 din 26 aprilie 2018 a fost votat în lectura întâi și ultima.** (*Rumoare în sală.*)

Cer scuze, nu e ultima.

Chiar dacă ideea e splendidă și bună – e prima...

Cer scuze. (*Rumoare în sală.*)

Nu, nici un fel de aluzie, domnule Novac.

Și ultimul subiect, care la fel a ridicat discuții foarte interesante, este subiectul nr. 6, **proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 139 din 3 mai 2018.** O altă idee probabil splendidă și frumoasă care se supune votului în prima lectură.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți au susținut conceptul și ideea proiectului nr. 139 din 3 mai 2018.

Vă mulțumesc, dragi colegi, foarte mult.

Vă mulțumesc, cu siguranță, și cetățenii.

Vă mulțumim pentru munca pe care ați depus-o.

Nu încheiem însăși ședința plenului, deoarece avem, bineînțeles, **Ora întrebărilor.**

Avem foarte mulți astăzi invitați în plenul Parlamentului care urmează să examineze sau să ne dea informațiile corespunzătoare.

Un minut–două pauză tehnică, pentru a organiza ședința Guvernului.

Numai puțin.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte al ședinței,

La începutul... înainte de aprobarea ordinii de zi am insistat asupra...
(*Rumoare în sală.*)

Spuneam despre faptul că la începutul ședinței, înainte de aprobarea ordinii de zi, am insistat asupra subiectului privind audierea Raportului Procuraturii Generale pentru anul 2017, care fusese aprobat.

Chiar dacă Președintele Parlamentului, din diferite motive, a uitat, eu aș vrea să aud care este răspunsul și să fiu înscris pentru declarație.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Îl invităm la tribuna principală pe domnul Andrei Chistol, secretar de stat în domeniul culturii. Da...

Domnul Andrei Chistol – *secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în domeniul culturii:*

Bună ziua.

Onorați membri ai Parlamentului...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Bodnarenco...

Scuzați. Pentru interpelarea dumneavoastră.

Domnul Andrei Chistol:

Întrebarea a fost formulată de doamna Elena Bodnarenco vizavi de activitatea artistică publică „Noaptea muzeelor”, orașul Soroca.

Deci o mică explicație. Concursul anual de proiecte finanțat de către Ministerul Educației se organizează conform Regulamentului cu privire la modul de finanțare din bugetul de stat a proiectelor asociațiilor obștești, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 834 din 08.10.2014.

În 2017, concursul de proiecte culturale a fost... la concursul de proiecte au fost înregistrate în jur de 110 dosare.

Comisia de selecție a selectat 91 de proiecte învingătoare, fiind și plasată, și aprobată lista pe site-ul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Proiectul Asociației Obștești „Pro Solidaritate”, înregistrat la consiliul raional la 27 octombrie 2016, a fost selectat câștigător, constând în

organizarea evenimentului „Noaptea muzeelor” la Cetatea Soroca, ediția a patra. (*Rumoare în sală.*)

Edițiile anterioare ale „Noptii muzeelor” din orașul Soroca 2012, 2015 și 2016 au fost... au avut și alți organizatori, conform punctului 4 din proiectul cultural, elaborat de către Asociația „Pro Solidaritate”. Evenimentul din anul 2016 a avut o cotă de realizare a scopurilor și obiectivelor de 89 la sută.

Dosarul depus la Ministerul Educației conține 22 de pagini, dintre care inclusiv proiectul cultural propriu-zis. Costul inițial al proiectului a fost de 113 mii 120 lei, iar contribuția Asociației fiind de 15 mii 420 lei, iar din bugetul de stat solicitându-se suma de 98 de mii de lei.

În conformitate cu punctul 26 al Hotărîrii privind organizarea concursului proiectelor culturale, cuantumul finanțării unui proiect cultural se stabilește pînă la 50% din costul general al proiectului, dar nu mai mult de 100 de mii de lei per proiect.

Prin urmare, suma oferită din bugetul de stat nu putea depăși 56 de mii 560, iar urmare a examinării de către comisia de experți, instituită pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, s-a decis ca proiectul „Noaptea muzeelor” ediția 2018 să fie finanțată cu un buget de 30 de mii de lei, ceea ce constituie aproximativ 53% din suma maximă pe care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării putea să o aloce.

Totodată, conform articolului 66 alineatul (5) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181, se menționează că sînt interzise încheierea de către autoritățile instituțiilor bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate, în avans.

Astfel, contractul între Asociație și Ministerul Educației a fost semnat la 22 martie 2018 cu nr. 38 și, conform punctului 3.3 al acestui contract, se menționează că achitarea plăților pentru serviciile prestate se va efectua după prestarea serviciilor și prezentarea rapoartelor financiar și analitic. Deci este o condiție a Regulamentului de organizare.

Rapoartele menționate au fost prezentate la Ministerul Educației în data de 29 mai, cel financiar conținînd unele abateri, ceea ce a fost și informată Asociația ca să aducă documentele în ordine, conform contractului și pozițiilor din contract stipulate.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Doamnă Bodnarenco,

Poftim.

Doamna Elena Bodnarenco:

Și la momentul de față, datoriile sînt achitate ori încă nu?

Domnul Andrei Chistol:

La momentul actual, cum am spus, Asociația urmează să aducă actele financiare în conformitate cu procedurile pe care noi le avem, să fie facturi fiscale și... documente confirmative.

Doamna Elena Bodnarenco:

Clar.

Mulțumim.

Domnul Andrei Chistol:

Mersi mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

O invităm la tribuna principală pe doamna Angela Cutasevici, secretar de stat în domeniul educației.

Doamna Angela Cutasevici – *secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în domeniul educației:*

Onorat Parlament,

Stimată doamnă deputat Elena Bodnarenco,

Cu referire la a doua întrebare privind adresarea profesorilor de Educație fizică din raionul Soroca care exprimă dezacordul referitor la excluderea notării elevilor la disciplina Educația fizică comunicăm următoarele.

Unele dintre principiile fundamentale pe care se întemeiază educația în Republica Moldova sînt: principiul relevanței, în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personală, principiul incluziunii sociale, principiul asigurării egalității.

Pornind de la aceste premise, considerăm că notarea elevilor la disciplina Educația fizică contravine principiilor educației stipulate în Codul educației, precum și altor acte normative privind drepturile copilului.

Dat fiind faptul că elevul are propriul ritm de dezvoltare a capacităților, în special acelor fizice, iar acest proces depinde de mai mulți factori și condiții, obligativitatea unor probe sportive identice pentru toți copiii și notarea îndeplinirii acestora pot avea și au, de fapt, următoarele consecințe asupra sănătății psihoemoționale a copilului:

– subapreciere, imagine de sine și, respectiv, respect de sine scăzut, pentru că nu este capabil să facă ceea ce fac alți copii;

– umilire și tachinare din partea semenilor, pentru că nu face față cerințelor care nu corespund cu nevoile personale de dezvoltare, mai ales că aceste probe au loc în public;

– marginalizare, izolare educațională și socială a celor care sînt diferiți, din punct de vedere al dezvoltării fizice, și unii părinți recurg și la solicitarea certificatelor medicale de eliberare false, doar pentru a-și proteja copiii;

– refuzul de a mai practica mișcarea fizică sau activități sportive, reieșind din interesele și aptitudinile fiecăruia;

– și nu în ultimul rînd, absenteismul sistematic și chiar abandon școlar, sub diferite pretexte: starea de sănătate, ajutorul părinților și altele.

Scopul disciplinei Educația fizică este de a provoca... cultiva interesul pentru modul sănătos de viață, din punct de vedere fizic, emoțional și social, precum și a încuraja explorarea unor activități de grup sau individuale care pun în valoare potențialul diferit al fiecărui copil.

De asemenea, Educația fizică este oportunitate unică pentru a-i ajuta să se cunoască mai bine, a consolida relațiile dintre elevi, a se descoperi reciproc într-o atmosferă educațională de interacțiune liberă și respect pentru demnitatea fiecăruia, fiind ghidați și observați de cadrul didactic.

Școala generală nu pregătește sportivi de performanță. În acest scop, există școli sportive specializate.

În general, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a precăutat posibilitatea de a exclude notele pentru Educația fizică și pentru toate disciplinele ce țin de educație și a introduce evaluarea criterială prin descriptori, fără note.

Obiectivul principal al evaluării criteriale prin descriptori rezidă în îmbunătățirea rezultatelor prin individualizarea traseului de dezvoltare continuă a capacităților copilului în raport cu sine, și nu cu alții.

Beneficiile evaluării criteriale, atît pentru elevi, cît și pentru părinți, constau în conștientizarea și asumarea progreselor realizate în dezvoltarea personală, nu mai cer note, precum și minimalizarea riscurilor violenței și discriminării, prin comportarea și ierarhizarea elevilor după capacitățile fizice.

În concluzie, elevul va veni la lecțiile de Educație fizică cu sentimentul bucuriei și deschiderii, încrezător și sigur în propriile capacități, fără frică de a lua o notă joasă și a fi pedepsit/sanționat. Copilul va stabili, în comun cu profesorul și, după caz, cu părinții, obiective individuale de evoluție, luînd în considerare și alte aspecte, factori personali, sociali și de sănătate.

Elevii vor practica continuu, conștient și plăcut exercițiile fizice, mișcarea pentru dezvoltarea sa armonioasă.

Instituția de învățămînt va recunoaște și va respecta, va proteja demnitatea fiecărui copil, ca titular de drepturi și ființă umană unică și valoroasă, cu nevoi distincte, interese și viață privată.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Doamnă Bodnarenco,

Poftim, întrebări.

Doamna Elena Bodnarenco:

Я, конечно, не преподаватель, но достаточно странный подход, потому что физическая культура всегда способствовала личностному развитию человека.

Если исходить из вашего обоснования в плане того, что у кого-то могут быть более выдающиеся показатели в физической культуре, – такие же могут быть показатели и по пению, химии и по математике.

И не зря у нас в лицейском, правда, уже курсе существует разделение на гуманитарные классы и классы с преподаванием точных наук, но до 9-го класса у нас все дети обучаются вместе. И точно так же, как ребенок подвергается дискриминации, по вашему выражению, за то, что у него нет таких успехов в плане физической культуры, как есть у других его одноклассников, его могут подвергать дискриминации за то, что у него нет таких выдающихся успехов в химии, физике, в математике, в литературе или в языках, что тоже индивидуально, как у других его одноклассников.

Я думаю, что нужно вернуться к этому вопросу и еще раз его пересмотреть. Практика, существовавшая на протяжении уже почти столетия в стране, которая когда-то была Советским Союзом, и после распада Советского Союза почти три десятилетия сложилась в нашей стране и ментально воспринималась, сейчас ломается и, очевидно, не воспринимается всеми так, как воспринимается Министерством образования, раз есть обращения преподавателей физической культуры.

Я прошу министерство еще раз рассмотреть этот вопрос и к началу нового учебного года прийти с другими предложениями. И было бы хорошо, чтобы были проведены и публичные слушания с участием преподавателей физической культуры из нашей страны, чтобы депутаты получили информацию об этих слушаниях и для участия, и для того, чтобы мы знали результаты этих слушаний.

Doamna Angela Cutasevici:

Vă mulțumesc.

Dacă îmi permiteți să completez răspunsul. Deci inițiativa a venit și din partea părinților, și din partea profesorilor care, de fapt, au argumentat necesitatea prevederii sau excluderii notelor la Educația fizică.

Țin să menționez că ministerul acum este în elaborarea documentului și, cu siguranță, toate actele sînt puse pe site pentru consultări publice și vom face apel la toți profesorii și la toată societatea ca să se expună vizavi de acest concept.

Doamna Elena Bodnarencu:

Вы знаете, с таким подходом сегодня можно отменить оценки, а завтра можно отменить предмет. Потому что с отменой оценок и даже с индивидуальным подходом – хотя, на мой взгляд, будет достаточно сложно в течение 45 минут подобрать индивидуальный подход для 20 или 25 учащихся, – все равно разница и в скорости исполнения каких-то физических упражнений, и в качестве их исполнения будет. Если завтра придут родители и скажут: нам вообще не нужна физкультура, потому что мы хотим стать музыкантами, например, – это будет сигналом для вас, что такой предмет не нужен?

Doamna Angela Cutasevici:

Нет. Aici a fost o altă argumentare. Disciplina Educația fizică este o disciplină obligatorie introdusă în planul-cadru, dar abordarea asupra evaluării...

Doamna Elena Bodnarencu:

Да, сегодня. Я говорю о будущем. Тем более, что вы говорили о том, что массовый спорт у нас развивается не в доуниверситетских учебных заведениях, а в спортивных школах. Это так, но у нас спортивные школы в основном находятся в городах, в районных центрах, за редким исключением они находятся в сельских местностях. А учебных заведений в сельской местности много – если не в каждом селе, то в каждом втором или в двух третях населенных пунктов есть. И, на мой взгляд, именно там должны закладываться эти основы физического развития ребенка и, как вы сами сказали, познания себя на уроках физкультуры.

Спасибо.

Doamna Angela Cutasevici:

Mulțumesc mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc doamnă secretar de stat.

Domnule Anatol Usatii,

Vă rog la tribuna principală. У вас два ответа на запрос господина Цап. Прошу вас представить их.

Domnul Anatol Usatîi – *secretar de stat al Ministerului Economiei și Infrastructurii în domeniul construcțiilor și infrastructurii drumurilor:*

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Stimate domnule deputat,

Ca atare avem 4 interpelări, două pe filiera construcției și două pe filiera drumurilor. Prezentăm toate 4, da?

Vă mulțumesc.

Atunci prima întrebare. Urmare a indicației Guvernului nr. 134707 din 8 iunie 2018, Ministerul Economiei și Infrastructurii a examinat interpelarea domnului Iurie Țap, deputat în Parlament, expusă în cadrul ședinței plenului Parlamentului din 31 mai curent cu privire la politicile statului în vederea eficientizării gestionării fondului locativ și vă comunică.

Asta e prima întrebare ce ține de Legea condominiului.

Vă informăm că potrivit Planului comun de acțiuni al Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru anul 2018, realizarea acestei acțiuni este stabilită pentru trimestrul III curent.

La moment, proiectul legii a fost definitivat și transmis la data de 11 mai către Cancelaria de Stat pentru a fi examinat și promovat în ședința de Guvern. Ce ține de corelarea legislației aferente... reprezintă o acțiune planificată imediat după aprobarea Legii condominiului.

Legea, într-adevăr, este destul de complexă, voluminoasă. Au fost petrecute mai multe mese rotunde în acest sens, dar la nivel de avizări, proiectul este definitivat și se află la Cancelaria de Stat să fie promovat în ședința de Guvern, domnule deputat.

La moment, aceasta e situația la prima întrebare.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Doar un scurt comentariu. Proiectul Legii condominiului este de mai mulți ani pe agenda Guvernului/guvernurilor, dar principalul, lipsa acestui document, de fapt, creează probleme foarte mari privind gestionarea fondului locativ de către proprietarii acestora și de către autoritățile locale. În parte, este problema punerii în aplicare a Legii nr. 303 pentru a presta servicii, a încheia contracte directe între operatori și beneficiari, este problema rețelelor interne, pierderilor de apă care provoacă probleme foarte mari. De aceea mulțumesc pentru răspuns, dar nu este nicio

argumentare această întârziere și vă rog să urgențați, pentru că politicile privind serviciile publice și de gospodărie comunală sînt, de fapt, la pămînt.

Mulțumesc.

Domnul Anatol Usatîi:

Da, într-adevăr, sînt de acord cu dumneavoastră. Importanța legii nu se discută. Dar taman cu discuții cu operatorii de servicii, domnule deputat, aici și s-au format grupurile de lucru, mese rotunde, aici și este dezacord, dacă vorbim de infrastructura în cadrul condominiului.

A doua întrebare, cu privire la politicile statului în domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală care urmează să fie asigurate cetățenilor de către autoritățile publice locale.

Nu am să repet, serviciile publice de gospodărie comunală care urmează să fie asigurate cetățenilor sînt reglementate de prevederile Legii serviciilor publice de gospodărie comunală 1402/2002. Legea sus-menționată stabilește cadrul juridic unitar pentru înființarea și organizarea serviciilor publice de gospodărie comunală în unitățile administrativ-teritoriale, inclusiv monitorizarea și controlul funcționării.

Dacă vorbim despre lista serviciilor comunale, potrivit articolului 3 alineatul (1), aici sînt incluse alimentarea cu apă, alimentarea cu energie termică, canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale, salubritatea, înverzirea, asigurarea cu transport public și administrarea fondului locativ public și privat.

Mai mult decît atît, în funcție de necesitate, prin deciziile autorităților administrației publice locale se pot înființa diverse structuri de gospodărie comunală, avînd ca obiect și alte activități decît cele prevăzute în articolul 3 alineatul (1). Iar domeniile menționate pot fi reglementate mai detaliat prin legi ordinare sau prin acte normative, după caz.

Din cele menționate supra, precum și potrivit Hotărîrii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei și Infrastructurii, serviciile publice de gospodărie comunală promovarea cărora se regăsește în competența Ministerului Economiei și Infrastructurii sînt:

– alimentarea cu energie termică, ce este promovat prin Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Hotărîrea Guvernului nr. 434/1998 despre aprobarea Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei termice, Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărîrea ANRE nr. 23 din anul 2017;

– asigurarea cu transport public, reglementat în primul și în primul rînd prin Codul transporturilor rutiere care recent a fost aprobat și modificările sînt... și azi au fost modificările, dar nu țin de serviciile

comunale, să spunem; Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 854/2006.

– dar cel mai important este legătura dintre două interpelări, administrarea fondului locativ, public și privat, reglementat prin prevederile... Legea condominiului în fondul locativ nr. 913 din 30.03.2000 care este în vigoare la moment și Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale, necomunale ș.a.m.d., Hotărîrea Guvernului nr. 191, așa-vestită, din februarie 2002.

Aici, într-adevăr, trebuie de menționat, unele din aceste prevederi vor fi amîinate sau anulate după aprobarea Legii condominiului. Mai mult decît atît, urmau să fie introduse modificări și în legile care reglementează separat domenii: apa, termoelectrica ș.a.m.d., care sînt ca consecințe ale adoptării Legii condominiului.

Deja se lucrează pentru elaborarea regulamentelor și modificărilor necesare, dar în mod formal pot fi promovate numai după adoptarea Legii condominiului.

Și ce ține de Legea serviciilor publice comunale. La moment nu este prevăzut în Planul comun de acțiuni al Ministerului Economiei și Infrastructurii, dar noi cunoaștem că vor fi necesare schimbări în urma aprobării Legii condominiului, dar pînă la moment noi n-am primit propunerile ... a necesității de a modifica sau completa aceasta, separat dacă vorbim despre Legea cu privire la serviciile publice comunale.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc pentru acest răspuns.

Dar doar cîteva precizări. Și Legea privind serviciile publice de gospodărie comunală, dar și altele, apropo, aceasta este Legea din 2002, Hotărîrea Guvernului, la care v-ați referit, la fel, din 2002, Legea privind descentralizarea administrativă este din 2006 și Legea nr. 436 privind administrația publică locală, Constituția autorităților locale, este din 2006 și ele deja sînt depășite.

În contextul implementării Acordului de Asociere și descentralizării puterii sau reformei administrației publice pe baza descentralizării puterii, noi trebuie să revedem clar competențele autorităților publice locale. Or, sensul autorităților publice locale este prestarea acestor servicii publice de gospodărie comunală.

Și foarte important, să prevedem acoperirea financiară, așa cum o cere Carta europeană, cum o cere Constituția, alte legi. Pentru că, de fapt,

astăzi, autoritățile publice locale 90 și ceva la sută nu asigură aceste servicii. Deci nu are sens funcționarea acestor organizații.

Și întrebarea mea era și acum voi ruga ca Guvernul să vină cu o viziune conceptuală pentru viitorul apropiat, fiindcă noi întârziem. Și subdezvoltarea mai ales în localitățile rurale se datorește faptului că nu este o viziune clară, coerentă și cu atât mai mult pusă în aplicare. Deci avem nevoie de o reconceptualizare a acestui domeniu foarte important.

Și ultima. Voi insista, toate aceste servicii trebuie să se regăsească într-un minister, ca să fie coerență, altfel o să avem ceea ce avem pînă în prezent – această lipsă de coerență și lipsa reglementărilor adecvate în timp util.

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Usatî,

Poftim, mai departe.

Domnul Anatol Usatî:

Stimate domnule deputat,

Ce ține de interpelarea cu privire la drumuri... privind asigurarea întreținerii drumurilor naționale, și anume cosirea ierbii și arbuștilor din zona acestora, vă comunicăm următoarele.

Lucrările de întreținere a drumurilor au caracter permanent și constau din totalitatea activităților de intervenție ce se execută pe tot parcursul anului, sînt determinate de uzura sau degradarea drumului în condiții normale de exploatare. Activități ce au scop menținerea tuturor elementelor compartimente ale drumului în condițiile tehnice necesare desfășurării circulației rutiere și siguranță, precum și menținerea patrimoniului și în starea permanentă de curățenie și aspect estetic corespunzător.

În cadrul efectuării activității de administrare a drumurilor, pentru care noi plătim separat și este un capitol de finanțare separat în Programul fondului rutier, care include: inspecția zilnică a drumului, informația referitoare la starea și imaginea drumurilor, inclusiv a infrastructurii conexe, este colectată de către responsabilii tehnici din teritoriu, angajați ai Administrației de Stat a Drumurilor.

Urmare a prelucrării informației colectate zilnic, lucrările necesare: plombarea gropilor, profilarea părții carosabile ... materiale, întreținerea terasamentului ș.a.m.d. sînt prioritizate conform stringentei și impactului asupra utilizatorilor drumurilor, importanței drumurilor și costului lucrărilor necesare.

Cosirea curentă a ierbii și arbuștilor de pe acostamente, taluzuri, embleuri ș.a.m.d. și alte obiecte care se află în zona drumului sînt parte a întreținerii de rutină a drumurilor. Lucrările de întreținere de rutină pentru drumurile publice naționale pe lungime de circa 5 900 de kilometri sînt contractate de Întreprinderea de Stat ... Administrația de Stat a Drumurilor pe lungimea de circa ... către Compania de întreținere SA „Drumuri”.

Dacă vorbim de cosirea ierbii, dacă vorbim de monitorizare, noi primim zilnic informația de la operatorii din teritoriu. Și dacă așa ... nu știu dacă de aici se vede, cositul ierbii și plombarea gropilor... după intervenția de primăvară a întreținerii drumurilor este lucrare care se face zilnic la fiecare sector.

Ca exemplu, ieri a fost pe toată republica circa 250 de kilometri pe acostamente a fost cosită iarba. Dar total, de la începutul anului, că noi avem sinteze, clar că, și lunare, și anuale, pe toate drumurile naționale cositul ierbii este de 9 043 de kilometri. Asta înseamnă că intrăm deja în a doua rundă a cosirii. E clar că noi nu putem într-o zi să o cosim pe toată.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc pentru această informație.

Eu doar pot să vă comunic că, o săptămînă în urmă, deplasîndu-mă spre Florești, deja am văzut, mai ales în raionul Telenești, după Ordășei, unde era prost de tot, deja se lucrează.

Și vreau doar o singură concluzie, ministerul elaborează politici să asigure implementarea acestora.

Și vă mulțumesc pentru aceste răspunsuri.

Doar că buruienile și depozitarea pe terenul aferent drumurilor naționale ține de competența, responsabilitatea dumneavoastră, conlucrați cu cine trebuie, doar că trebuie să asigurăm ca aceste drumuri renovate, reparate, mai ales cele reparate pe banii partenerilor, într-adevăr, să fie întreținute în stare normală. Pentru că drumurile educă. Acesta este spiritul gospodăresc.

Nu vreau altceva, ci vreau doar ca toți cei care sînt responsabili statului să-și facă datoria la timp.

Vă mulțumesc.

Domnul Anatol Usatîi:

Domnule deputat,

Aici, pur și simplu, nu am citit pînă la urmă, dar, într-adevăr, dacă vorbim de politica statului în acest domeniu, într-adevăr, planificarea zilnică sau controlul zilnic al ministerului nu este un lucru normal. Bine,

Moldova e țară mică. Doar ca politică noi acuși elaborăm și dumneavoastră cunoașteți, noi am prezentat această informație, contracte bazate pe performanță. Asta ne-ar asigura că dacă pe drum e stabilit nivel de performanță să spunem nr.1, pentru drumul, nu știu, X, atunci în nivelul de performanță e scris: „Iarba nu trebuie să fie de înălțimea mai mult de 10 centimetri”. Noi trebuie să mergem pe acest tip de contracte cu care lucrează toată Europa.

Pînă acum sistemul de planificare, în special ce ține de lucrările de rutină, întreținerea de rutină, totuși s-a păstrat sistemul de planificare, practic 90 la sută, de la Uniunea Sovietică, deja depășește.

Noi avem planuri și anul viitor primele două contracte bazate pe performanță, care au fost elaborate cu suportul Băncii Mondiale, noi deja le lansăm, că asta e viitorul.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim, domnule Țap, precizare.

Domnul Iurie Țap:

Eu vă mulțumesc pentru răspuns.

Modalitatea sigur o alege ministerul, nu aceasta contează. Dumneavoastră, în final, Guvernul, executivul, răspunde în fața cetățenilor. Și eu doar aceasta vreau, fără a intra în tehnologii, fiindcă pe cetățean aceasta nu-l interesează. Alegeți dumneavoastră, dar oricum responsabilitatea aparține Guvernului și autorităților publice centrale de specialitate.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Și ultimul, da?

Poftim.

Domnul Anatol Usatîi:

Ce ține de întreținerea drumului, reprezentarea drumului național R13–Bălți–Florești –R14, o interpelare similară. Nu, bine în alt context noi am prezentat raport în luna martie, cîteva, nu știu, cuvinte din acest raport eu am să aduc și aici, dumneavoastră cunoașteți că drumul este ... studiul de fezabilitate pentru această porțiune de drum R13–Gura Camencii–Bălți a fost elaborat în anul 2011 de Compania „Cox Engineering” și a fost elaborat studiul de fezabilitate și proiectul tehnic.

De mai multe ori noi am încercat să introducem acest proiect în lista proiectelor finanțate din sursele externe, chiar și anul trecut a fost prezentat la mai multe foruri și ... era la ședința Parteneriatul Estic a Miniștrilor de Transport, motivul prin care a fost respins că e prea vechi. Din 2011 deja s-au schimbat foarte mulți parametri și drumul a degradat

mai departe, dar și toate compartimentele studiului de fezabilitate sînt învechite.

De atîta, la sfîrșitul anului trecut, noi am investit bani din Fondul rutier. Și acest proiect, inclusiv studiul de fezabilitate și proiectul tehnic, au fost actualizate la zi, din luna martie noi avem deja proiectul gata. Este foarte costisitor pentru a fi finanțat din Fondul rutier, costul total, inclusiv TVA, la moment e de 672 milioane de lei, este un cost foarte mare. Doar ținînd cont că noi facem studiul de fezabilitate și proiectul a fost pregătit pentru a fi preluat de către partenerii de dezvoltare, noi am lansat un șir de negocieri cu partenerii. Și chiar săptămîna aceasta, în Chișinău, ieri, noi am avut ședință cu reprezentanții Companiei chineze MC International Incorporated, care a propus asigurarea finanțării din partea chineză a reabilitării drumurilor și executarea de către compania chineză.

Ieri, noi am avut ședință la minister, urmează să fie... noi am prezentat proiectul actualizat, urmează să fie discutate cu Ministerul Finanțelor modalitatea și acceptarea în genere a acestui proiect și condițiile de finanțare, dacă noi nu mergem mai departe cu partenerii, noi nu selectăm numai o singură filieră, noi mergem și pe alte filiere.

Ce ține de plombarea gropilor în satul Gura Camencii, în primul rînd, trebuie de menționat că drumul este în stare de degradare așa de avansată că, într-adevăr, plombarea gropilor pe aceste porțiuni nu se face numai după, în perioada de... în primăvară, perioada după iarnă, cînd facem întreținerea de primăvară, este un proces care se face pe parcursul anului.

Și v-am arătat rapoartele pe care noi le primim și asta-i lucrarea principală, practic, cu care noi ne ocupăm și la moment – ieri, 250 de tone au fost pentru plombarea gropilor. De la începutul anului circa 14 mii de tone au fost executate.

Deoarece drumul este degradat, aici de acum noi nu putem să intervenim numai prin lucrări de întreținere periodică care sînt mai... oleacă mai costisitoare decît întreținerea doar de rutină, dar se concentrează numai pe straturi de asfalt. Aici deja se vede prin făgașe că baza drumului deja e depășită.

Aici înseamnă că lucrările care urmează să fie efectuate, asta reconstrucția deplină a sistemului rutier, de atîta avem două. Pînă cînd noi nu... nu sînt asigurate, nu este asigurată finanțarea pentru reconstrucția drumului, de acum nici nu reabilitarea, noi trebuie, prin întreținerea de rutină, iarăși, prin plombarea gropilor, totuși să asigurăm siguranța circulației rutiere pe acest tronson de drum.

Este în vizor și avem o listă a proiectelor sau o porțiune de drum în stare degradată la care noi permanent atragem o atenție sporită.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc și pentru acest răspuns în detalii.

De fapt, comentariul meu o să fie pentru Guvern, pentru Prim-ministru, pentru ministrul economiei.

Nu aș vrea să intrăm în aceste detalii tehnice, pentru că drumurile naționale sînt responsabilitatea Guvernului.

Nu aș vrea eu să vă zic că anual se vine cu derogări de la Legea bugetului, de la Legea fondului rutier, prin care se reduc taxele respective și nu se acumulează taxele necesare. Aceasta, de fapt, decredibilizează politica Republicii Moldova în fața partenerilor de dezvoltare pe această dimensiune. Eu aș putea să continuu.

De aceea, vă rog, nu accept aceste răspunsuri. Aici se vorbește profesional, se vorbește despre politici de stat.

Or, Guvernul a găsit, la indicația liderului Partidului Democrat, sute de milioane ca să le ducă în sate înainte de alegeri să arate că noi sîntem cei care vă salvăm.

Eu vreau ca politicile statului să fie serioase, să fie credibile și să fie echitabile pentru toți cetățenii.

Dumneavoastră vă mulțumesc mult pentru efort, pentru aceste răspunsuri.

Domnul Anatol Usatîi:

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Отпускаем, да?

Mulțumesc, domnule Usatîi.

Scuzați.

Domnul Dorin Purice, secretar de stat în domeniul ordinii și securității publice, prevenirii și combaterii criminalității.

Vă rugăm, la tribuna principală.

Domnul Dorin Purice – *secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne în domeniul ordinii și securității publice, prevenirii și combaterii criminalității:*

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Stimate domnule deputat Iurie Țap,

La interpelarea dumneavoastră sau la cererea dumneavoastră vin cu o informație cât se poate de amplă.

La 11.06.2018, Ministerul Afacerilor Interne s-a autosesizat și a desfășurat o anchetă de serviciu pe marginea articolului din 9 iunie 2018 intitulat „Polițist din Anenii Noi strânge bani de la țărani care-și comercializează legumele la piață”.

În cazul anchetei de serviciu, în urma examinării materialelor acumulate și a secvențelor video de la fața locului, s-a confirmat faptul manifestării la 8 iunie 2018 a unei conduite, contrar normelor deontologice, exprimate prin lipsă de respect, prin utilizarea unui limbaj arogant, nepolitic și inadecvat profesional de către 2 angajați ai Inspectoratului de poliție Anenii Noi, inspectorul superior Alexandru Julea și inspectorul Ion Samoilenko în raport cu Elizaveta Guțu, locuitoare a satului Gura Bîcului, raionul Anenii Noi.

Ca urmare, polițiștii au fost sancționați disciplinar cu mustrări. Am copia ordinului datat de ziua de ieri.

În același timp, conducerea inspectoratului a fost atenționată asupra asigurării respectării normelor deontologice de către efectivul din subordine.

În ceea ce vizează agresarea fizică a cetățenei Guțu și colectarea mijloacelor bănești, faptele date nu și-au găsit confirmare. Totodată, în vederea excluderii oricăror suspiciuni pe marginea acestor fapte, materialele anchetei de serviciu au fost trimise în adresa Procuraturii.

Dacă m-aș referi la ce acțiuni au fost întreprinse în cadrul anchetei de serviciu, ar trebui să vă relatez că au fost audiați 3 întreprinzători care-și desfășoară activitatea în bază de patentă în piața agricolă din orașul Anenii Noi, care au fost martori oculari la fața locului.

Au fost examinate secvențele video efectuate la fața locului și în cadrul anchetei de serviciu doamna... este de menționat că doamna Guțu a evitat întâlnirea cu ofițerii Serviciului de protecție internă și anticorupție, deci nu a dorit să se prezinte, iar trebuie să cunoașteți că doamna Guțu se ocupă de vânzarea legumelor în adiacentul pieței agricole în orașul Anenii Noi, loc neautorizat pentru desfășurarea unor asemenea activități, s-a opus, de fapt, cerințelor legale ale angajaților poliției de a înceta activitatea ilegală sau comerțul în loc neautorizat.

Asta sigur că nu îndreptățește polițiștii să aibă un comportament neadecvat.

Am și date despre ambii polițiști, nu știu dacă vă interesează, de când funcționează în Ministerul Afacerilor Interne sau în poliție.

Cam asta pe scurt, stimate domnule deputat Țap.

Răspunsul oficial va fi transmis în câteva zile și-l veți primi oficial.

Mulțumesc mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Purice.

Domnule Țap,

Aveți întrebări?

Domnul Iurie Țap:

Da, un scurt comentariu.

Domnule secretar general de stat,

Vă mulțumesc pentru această informație.

Problema este importantă, pentru că Ministerul Afacerilor Interne, colaboratorii, angajații acestuia reprezintă în stat un raport cu cetățenii care sînt contribuabili, care finanțează acest stat, ne finanțează pe noi și cetățenii trebuie să fie încrezători că statul îi protejează.

Și eu vreau să cred că această informație pe care mi-ați prezentat-o este una veridică.

Dar, totodată, îndemnul meu ar fi să vedeți la nivel de minister, la nivel de sistem, pentru că asemenea cazuri nu sînt unice. Eu am vorbit și despre relatarea din raionul Hîncești.

Eu am fost primar 10 ani de zile, cunosc un pic situația și este important ca un număr mic de colaboratori care nu corespund, să spunem, etichetei, care nu fac față, să nu pună amprenta neagră pe tot sistemul, pe toți colaboratorii, fiindcă sînt oameni demni, sînt oameni care-și fac meseria și cel mai important, spuneam, cetățenii trebuie să fie încrezători că noi, la sigur, sîntem responsabili în fața acestora.

Principalul, vroiam să vă atenționez să vedeți de aici înainte ce trebuie, ce putem face să nu admitem aceste lucruri.

Vă mulțumesc.

Domnul Dorin Purice:

Și eu vă mulțumesc, domnule deputat.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule secretar de stat.

Întrebări nu-s.

Mulțumesc.

Переходим к следующему этапу нашего заседания – запросы.

Господин Лабунец,
пожалуйста, вам слово.

Domnul Anatolie Labuneț:

Вопрос Премьер-министру Республики Молдова об исполнении обязательств Правительства по исполнению законодательства в области социальной защиты государственных служащих со специальным статусом и военнослужащих.

До 1 января 2010 года законодательство Молдовы предусматривало выделение жилья в собственность некоторым категориям лиц, проходящих службу в органах внутренних дел, структурах, входящих в систему органов государственной безопасности, военнослужащим Вооруженных сил.

Выполнение этих прошедших обязательств приостановлено вот уже более семи лет. Уволенные со службы лица, перед которыми не выполнены эти обязательства, остались на улице, так как изменения в законодательстве, внесенные в 2017–18 году, дали законные права ведомствам выселять из служебного жилья тех, кто больше не числится в списках организации.

Прошу указать на заседании Парламента устно (и дать ответ письменно) количество лиц, перед которыми не выполнены обязательства с разделением по ведомствам. Каковы конкретные планы Правительства по порядку выполнения обязательств, предусмотренных законодательством, действующим до 1 января 2010 года?

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Спасибо вам.

Господин Гагауз,
прошу, ваш вопрос.

Domnul Fiodor Gagauz:

Да. Спасибо.

У меня вопрос к министру сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды.

Вопрос касается Агентства окружающей среды. Правительство своим постановлением 5 июня текущего года утвердило новую структуру Агентства окружающей среды, в результате чего на территории страны созданы два территориальных структурных подразделения Агентства, конкретно это Агентство окружающей среды Север с размещением в Бельцах и Агентство окружающей среды Юг с размещением в муниципии Кагул.

К сожалению, при осуществлении данной реорганизации Правительство пошло по хорошему пути и в очередной раз проигнорировало особый правовой статус Гагаузии и компетенцию автономии, приняв решение в этой области без соответствующих консультаций с региональными властями.

В результате принятого Правительством решения жители и экономические агенты АТО Гагаузия будут вынуждены обращаться за различными разрешительными документами, а именно: разрешение на строительство, экспертиза проектов, ввод в эксплуатацию объекта, разрешение на спецводопользование и другие – будут вынуждены обращаться в Агентство окружающей среды, расположенное в муниципии Кагул. Эти обстоятельства необоснованно создают серьезные финансовые и другие бюрократические преграды для жителей и экономических агентов автономии, что также отрицательно скажется на социально-экономическом развитии Гагаузии.

Хочу отметить, что данная структурно-функциональная реорганизация, как и некоторые другие реформы, осуществляется на фоне открытых политических деклараций о готовности центральных органов государственной власти содействовать формированию правовых и структурных условий для функциональной автономии Гагаузия. В том числе и программа Правительства предусматривает укрепление и развитие всестороннего диалога между центральной публичной властью и властями АТО Гагаузия. Однако практика подтверждает обратное.

В соответствии с Регламентом прошу рассмотреть вопрос о создании в автономии отдельного территориального подразделения – Агентство окружающей среды АТО Гагаузия, с месторасположением в муниципии Комрат.

Ответ прошу представить в письменной форме и устно на пленарном заседании Парламента.

Спасибо.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Спасибо.

Госпожа Боднаренко,
пожалуйста, ваш вопрос.

Doamna Elena Bodnarenco:

Спасибо.

Adresez prima întrebare Guvernului Republicii Moldova, în special Ministerului Justiției.

Analizînd evoluția legislației privind partidele politice și acele electorale, Asociația Promo-Lex constată că în anul 2017 au fost aduse o serie de îmbunătățiri cadrului legal electoral, dar nu și celui politic.

Similar îngrijorărilor și solicitărilor regăsite în avizul Comisiei de la Veneția din 7 decembrie 2017, Promo-Lex a identificat și anterior, și recent aceleași deficiențe în privința interzicerii donațiilor din partea cetățenilor Republicii Moldova care muncesc în afara țării, nivelul în continuare ridicat al plafoanelor anuale pentru donațiile private către partidele politice, lipsa supravegherii și aplicării regulilor privind finanțarea partidelor și campaniilor, ineficiența regimului sancțiunilor disponibile pentru încălcarea regulilor de finanțare a partidelor și a campaniilor, inclusiv prin nivelul scăzut al amenzilor contravenționale.

Întrebarea mea este: cînd va fi modificată legislația Republicii Moldova, conform recomandărilor Comisiei de la Veneția și ale experților din societatea civilă, în domeniul electoral?

Răspuns solicit verbal în sala de plen a Parlamentului.

Второй вопрос адресую также Правительству Республики Молдова. На территории района Сорока уже много лет действует гранитно-щебеночный карьер, в настоящее время акционерное общество, в котором около 90 сотрудников не получают заработную плату в течение различных сроков, некоторые – 12 месяцев, некоторые – 10 месяцев.

Неизвестно, производятся ли отчисления от заработной платы этих работников в социальный фонд, в фонд медицинского страхования, что происходит с работниками, выходящими на заслуженный отдых, получают ли они пенсию и оплачиваются ли им медицинские услуги, когда они обращаются к врачу.

Прошу Правительство Республики Молдова проверить и ответить в устном виде на заседании Парламента Республики Молдова, в чем проблема с задержкой выплаты заработной платы сотрудникам этого учреждения.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Țap,

Poftim.

Domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Una dintre problemele majore ale Republicii Moldova este sărăcia. În acest sens, vom constata disparitățile în dezvoltarea regiunilor. În acest sens, veniturile celor din regiuni sînt cu foarte mult mai joase decît ale

locuitorilor Chișinăului – de la 20 la 31 la sută. Și, respectiv, discrepanța crescîndă dintre mediul rural și cel urban, veniturile locuitorilor din mediul rural sînt cu circa 13 la sută mai joase decît minimul de existență. În acest sens, un rol important îl are politica de dezvoltare regională, care, în notele informative prezentate Guvernului în ianuarie 2015, a fost calificată ca necorespunzătoare.

Ce face Guvernul privind elaborarea noii Legi a dezvoltării regionale și, respectiv, a Strategiei care să asigure lichidarea acelor disparități la care m-am referit?

A doua întrebare ține de elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național. Or, acest document este de bază și răspunde la întrebarea viziunii Guvernului asupra dezvoltării țării, inclusiv necesitatea investițiilor, să nu se facă haotic, așa cum se fac în prezent, inclusiv cum le face actuala guvernare, pentru pregătirea convenabilă a alegerilor din toamna acestui an.

Care este situația privind elaborarea acestui plan, care este în derulare aproape de 10 ani de zile?

Răspunsurile rog să fie prezentate aici, în plenul Parlamentului.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Am înțeles.

Mulțumesc, domnule Țap.

Vă rog, la tribuna principală, pentru declarație.

Domnul Iurie Țap:

Stimați cetățeni,

Prezint Declarația despre sfidarea legii, autoritățile statului subordonate politic, acoperirea mării corupții.

Conform Constituției Republicii Moldova, Procuratura Generală ocupă un loc aparte în înfăptuirea justiției.

Conform Legii cu privire la Procuratură, anual, Procurorul General prezintă Parlamentului un raport, pînă la 31 martie, care se dezbate în plenul Parlamentului.

Voi preciza, avem al 3-lea an de cînd acest raport nu se dezbate în plenul Parlamentului. 2016 pentru 2015 – s-au invocat anumite motive. 2017 pentru 2016 – s-a încercat chiar să sesizeze Curtea Constituțională pentru a nu mai prezenta acest raport, atenție! la abordarea majorității parlamentare, dar și Procuraturii Generale. Sîntem în anul 2018, spuneam, al treilea an consecutiv, pînă în prezent este refuzată audierea acestui raport în plenul Parlamentului.

Despre importanța acestui raport. Spuneam, conform Constituției, Procuratura ocupă un loc important privind înfăptuirea justiției. Din

raportul care a fost întocmit și a fost prezentat, putem desprinde probleme serioase cu care se confruntă Republica Moldova. În acest sens, se vorbește despre criminalitatea crescândă, despre problemele care trebuie să fie soluționate de către Guvern, de către sistemul judecătoresc, de către Parlament. Se vorbește despre factorii care influențează negativ activitatea procurorilor în domeniul urmăririi penale, în parte, se face trimitere și la cadrul legal material și procesual-penal imperfect, dar și despre activitatea inefficientă, necorespunzătoare a ofițerilor de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În același sens, se vorbește despre activitatea inefficientă a Centrului Național Anticorupție privind aceste probleme.

Voi cita un pasaj din acest raport care cel mai bine, după noi, iluminează această situație. Citez: „Starea de ebrietate rămîne a fi una constantă pentru o bună parte de populație, generată de lipsa de ocupație, a unui loc permanent de lucru, de starea psihologică și degradarea intelectuală, de nivelul de trai, de sărăcie și accesul nestingherit la produsele alcoolice, realizate în continuare cu sfidarea deschisă și directă a tuturor regulilor și politicilor adoptate de stat în domeniu.” Citat închis.

Pe de o parte, este o notă dată guvernării a stării de lucruri, pe de altă parte, se vorbește despre faptul că autoritățile competente ale statului, în cazul dat, este vorba despre Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Interne, nu își fac treaba, nu își fac meseria. Apropo, starea de ebrietate stă la baza creșterii crimei în Republica Moldova.

Alt aspect, problema independenței Procuraturii, asupra căreia se insistă și pe care o susținem. Constituția, articolul 25 spune: „În exercitarea mandatului procurorii se supun numai legii”. Subscriem și noi, dar în realitate constatăm dependența de politic.

Pentru confirmare ne vom referi la cîteva probleme majore. Una ar fi investigarea furtului din sectorul bancar, alta ar fi chiar reconfigurarea majorității parlamentare care a fost făcută prin instrumentele specifice, prin cauze penale, prin aceste presiuni, dar și reconfigurarea la nivel local, unde aleșii locali, inclusiv consilieri, primari, prin aceste instrumente, prin implicarea Procuraturii au fost, de fapt, resubordonați sau redirecționați către un partid, către Partidul Democrat.

Ne vom referi la problema furtului din sectorul bancar. Voi face trimitere la Memorandumul de înțelegere sau la cele 28 de condiții pentru ca Moldova să beneficieze de asistență macrofinanciară. Citez: „Pentru a se recupera în Moldova activele de la „Banca de Economii”, „Unibank” și „Banca Socială” transferate, în mod fraudulos, în afara țării vor fi realizate progrese substanțiale în implementarea de către autorități a Strategiei de recuperare a activelor fraudate. Această strategie va lua în considerare, de asemenea, constatările firmei de consultanță „Kroll”.”

Cum procedează Procuratura Generală? Ceva timp în urmă vin cu Strategie de recuperare. Atenție! După 5 luni de zile de la intrarea în vigoare a Memorandumului. Oare acest semnal ce spune partenerilor de dezvoltare? Dar și ce răspuns cetățenilor Republicii Moldova? În ce măsură statul, în ce măsură autoritățile competente, în cazul dat, și Procuratura, cu adevărat, se preocupă de această problemă.

Și atenție, domnule Procuror General, dar și ceilalți responsabili, ați venit cu strategii de recuperare a resurselor sustrase de la cele 3 bănci.

Voi reveni la Memorandum care vorbește despre mijloacele transferate în mod fraudulos în afara țării. Este vorba despre noiembrie 2014, nu despre cele 2 perioade pe care le invocați în această strategie. Ce este aceasta? Incompetență, necunoaștere sau manipulare? Nedorința de a soluționa problema.

Voi aminti, în mai 2017, un an în urmă, în rezultatul ședinței comune a Comitetului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, concluzia a fost sau, mai bine-zis, comunicatul de presă spunea: „Dezamăgire privind lipsa de progrese în dosarele penale care au urmat publicării rezultatelor primei faze a investigației „Kroll-1”.” La 3 mai a avut loc ședința Consiliului de integrare care, la fel, citez „a subliniat necesitatea urgentă de a progresa într-o anchetă și urmărire penală cuprinzătoare, imparțială și eficace cu privire la fraudă bancară din 2014”. Deci fraudă bancară din 2014, pentru Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, dar și Centul Național Anticorupție. Nu manipulați, spuneți lucrurilor pe nume și ancheta urmează să fie cuprinzătoare. Deci nu a fost imparțială, a fost părtinitoare și eficace. Vorbește despre faptul că, de fapt, nu v-ați făcut treaba.

Citez mai departe: „Uniunea Europeană a reiterat importanța procedurii într-o manieră deosebită și transparentă în vederea recuperării fondurilor deturnate și aducerea tuturor celor responsabili în fața justiției, indiferent de afilierea lor politică”. Deci vorbește despre faptul că anumite persoane care au participat, care au fraudat și care au o anumită acoperire politică nu sînt atinse. Iată unde sînt jocurile politice, iată unde este implicarea Procuraturii Generale în jocurile politice.

În concluzie, Frațiunea Partidului Liberal Democrat condamnă faptul neglijării legii de către majoritatea parlamentară și Procuratura Generală, implicarea Procuraturii Generale în jocurile politice, dar și acoperirea mării corupții.

În acest context, Frațiunea Partidului Liberal Democrat cere demisia Procurorului General și examinarea responsabilității acestuia privind problemele invocate.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc, domnule Țap.

Ședința este închisă.

Ședința s-a încheiat la ora 14.40.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului*